

ดอกแก้วปริทัศน์

Dokkaew

วารสารดอกแก้วปริทัศน์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Dokkaew Paritat: Journal of Humanities, Naresuan University

ฉบับพิเศษ พ.ศ. 2567

ISSN 2773-8809 (Online)

[พัฒนาศึกษาด้วยรากฐานงานวิจัย]
Developing academic work through research-based studies

วารสารดอกแก้วปริทัศน์

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ฉบับพิเศษ พ.ศ. 2567 | ISSN: 2773-8809 (Online)

ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ธัญญา สังขพันธานนท์

บรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ รุ่งเรือง

กองบรรณาธิการภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรศ อัมโร	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชอทอง บรรจงสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาคภูมิ สุขเจริญ	มหาวิทยาลัยนเรศวร
อาจารย์กฤษณะ โชติสุทธิ	มหาวิทยาลัยนเรศวร
อาจารย์วรัญญู ทองเนื้ออ่อน	มหาวิทยาลัยนเรศวร

กองบรรณาธิการภายนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.สิริจิตต์ เดชอมรชัย	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ชัย ปิฎกธำ	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ นุชนาฏ ดีเจริญ	มหาวิทยาลัยพะเยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิณี ธรรมชัย	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ แก้วนุช	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์โอฬาร รัตนภักดี	วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ฝ่ายเลขานุการ ณัฏชา แก้วเจริญเนตร

ฝ่ายศิลปกรรม ณัฐภูมิ นลินรัตนกุล

ฝ่ายประชาสัมพันธ์

ประธาน สายคำ | สุรีย์พร ชุมแสง | ศุภาวิธ ปานมณี | มาโนช แดงตุ้ม

กำหนดการตีพิมพ์ ปีละ 2 ครั้ง ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน | ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

สอบถามข้อมูล วารสารดอกแก้วปริทัศน์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 99 หมู่ที่ 9 ต.ท่าโพธิ์ อ.เมืองพิษณุโลก จ.พิษณุโลก 65000

โทรศัพท์: 0 5596 2072 อีเมล: dokkaewreview@nu.ac.th

เว็บไซต์: <http://www.human.nu.ac.th/jhnuDK/>

บทความที่ลงตีพิมพ์ เป็นข้อมูลความรู้และข้อคิดเห็นของผู้เขียนแต่ละท่านโดยเฉพาะเท่านั้น
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และกองบรรณาธิการวารสารดอกแก้วปริทัศน์ ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

บทบรรณาธิการ

ท่านสมาชิกและผู้อ่านที่เคารพทุกท่าน

วารสารดอกแก้วปริทัศน์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ฉบับพิเศษ พ.ศ. 2567 ฉบับนี้เผยแพร่เป็นฉบับสุดท้าย
ในนามบรรณาธิการและทีมงานจัดทำวารสารฯ ขอขอบคุณนิสิต อาจารย์ และผู้สนใจที่ได้ร่วมส่งบทความตีพิมพ์กับ
ทางวารสารฯ สำหรับผู้ที่สนใจตีพิมพ์บทความวิชาการ หรือบทความวิจัย ที่มีขอบเขตเนื้อหาทางด้านภาษา วรรณคดี
คติชน ปรัชญาและศาสนา ดนตรีและนาฏศิลป์ สามารถส่งบทความเพื่อขอพิจารณาตีพิมพ์ได้ในวารสารมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ รุ่งเรือง
บรรณาธิการ

สารบัญ

A Study of the Perception of English Regular Plural Sounds by Thai College EFL Students

ศุภมาส สีเทศ จิตภา รุ่งราบสูง ปิยวรรณ แก้วทิม และ มนรัตน์ ท่วมภูทอง.....1

การศึกษาวัฒนธรรมด้านอาหารจีนภายใต้ประสบการณ์การรับรู้ของนักศึกษาไทยที่ผ่านการศึกษา ณ มณฑลเสฉวน มณฑลเจียงซู มณฑลฝูเจี้ยน และเมืองปักกิ่ง ประเทศจีน

จุฑามาศ ทับลั้ง อานนท์ ที่ปรึกษาพันธ์ และ รุติวรรณ ชีววิภาส.....14

การศึกษาภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวในสังคมจีนผ่านซีรีส์รักที่ปลายฝัน 《以家人之名》

ภูษณิศา พุ่มมณี สุรัตนา วิลัยรัตน์ และ นิธิยา สุนทรธรรมนิติ.....28

การศึกษาภาพลักษณ์ของบุรุษในสังคมจีนสมัยโบราณผ่านสำนวนจีน

พิมพ์วรา สถิตยกุลศิริ อภิสรฯ ชัยดำรงศฤทธิ และ ศักรินทร์ สวัสดิ์.....45

การศึกษาอุปมาและอุปลักษณ์ในเพลงภาษาอังกฤษแนวเพลงป๊อป

ธนวัฒน์ แก้วเกิด ธัญสิริ พิระแบ่ง อัจฉรา กวงใหม่ ศจีรัตน์ วุฒิสงห์ชัย และ นิรมล ทะจะกัน.....59

ข้อมูลสำหรับผู้ส่งบทความเพื่อตีพิมพ์

74

A Study of the Perception of English Regular Plural Sounds

by Thai College EFL Students

การศึกษาการรับรู้เสียงรูปแบบพหูพจน์ปกติภาษาอังกฤษโดยนิสิตชาวไทย
ที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศKathamas Seethes¹, Jidapha Rungrapsung²,Piyawan Kaewthim³, and Monrat Thuamphuthong⁴ศทามาศ สีเทส⁵ จิดาภา รุ่งราบสูง⁶ปิยวรรณ แก้วทิม⁷ และมนรัตน์ ท่วมภูทอง⁸

(Received: 3 September 2022; Revised: 26 December 2022; Accepted: 29 April 2024)

Abstract

The differences between native language and target language can make EFL learners perceive English regular plural sounds difficult. Cross-Linguistic Influence is the common problem that can happen to anyone learning a second language (Harshim, 1999). Therefore, the present study examined which English regular plural sounds had the greatest and least difficulty regarding the perceptions of English majors and non-English majors, and this study also investigated the differences in perceptions of the English regular plural sounds of both groups. The sample consisted of 31 fourth-year English majors and 31 fourth-year non-English majors at Naresuan University. Data was collected using a test. The study found that English majors had the greatest difficulty perceiving the English regular plural sound [s] due to most of them are not aware the phonological rules of English plurals. However, non-English majors had the greatest difficulty perceiving both [s] and [z] since most of them struggled with distinguishing between the voiceless and voiced sounds, as well as the absence of [z] in the Thai sound system. English majors and non-English majors had the least difficulty perceiving the English regular plural sound [Iz] due to the addition of a syllable. The perception of English regular plural sounds that had the least problems in both groups supported Markedness theory in term of voice clarity is easy to perceive the sound. The score of English major students was significantly higher than that of non-English major students at the alpha level of 0.05 for the [z] and [Iz] sounds; ($t = -.95$; $p < 0.05$) and ($t = -2.86$; $p < 0.05$).

Keyword: perception, English regular plural forms, English majors, non-English majors

¹ Undergraduate students, Department of English, Faculty of Education, Naresuan University

² Undergraduate students, Department of English, Faculty of Education, Naresuan University

³ Undergraduate students, Department of English, Faculty of Education, Naresuan University

⁴ Undergraduate students, Department of English, Faculty of Education, Naresuan University

⁵ นิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

⁶ นิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

⁷ นิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

⁸ นิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

ความแตกต่างระหว่างภาษาแม่และภาษาปลายทางสามารถทำให้ผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศมีความยากลำบากในการรับรู้เสียงรูปแบบพหูพจน์ปกติภาษาอังกฤษและอิทธิพลของการเรียนภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาแม่นับว่าเป็นปัญหาทั่วไปที่สามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคนที่เรียนภาษาที่สอง (Harshim, 1999) ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เล็งหาความแตกต่างด้านการรับรู้เสียงรูปแบบพหูพจน์ปกติภาษาอังกฤษของนิสิตทั้งสองกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนิสิตปีสี่เอกภาษาอังกฤษ 31 คน และนิสิตปีสี่ที่ไม่ใช่เอกภาษาอังกฤษ 31 คน จากมหาวิทยาลัยนครสวรรค์ โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เก็บข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบ จากการศึกษาพบว่านิสิตเอกภาษาอังกฤษมีปัญหาในการรับรู้เสียงรูปแบบพหูพจน์ปกติภาษาอังกฤษ [s] มากที่สุด เนื่องจากส่วนใหญ่ไม่ได้ตระหนักในเรื่องกฎการออกเสียงพหูพจน์ภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตามนิสิตที่ไม่ใช่เอกภาษาอังกฤษมีปัญหาในการรับรู้ทั้งเสียง [s] และ [z] มากที่สุด เนื่องจากส่วนใหญ่มีปัญหาในการแยกเสียง voiceless และ voiced ตลอดจน เสียง [z] ไม่มีอยู่ในระบบเสียงภาษาไทย นิสิตเอกภาษาอังกฤษและนิสิตที่ไม่ใช่เอกภาษาอังกฤษมีปัญหาในการรับรู้รูปแบบพหูพจน์ปกติภาษาอังกฤษ [Iz] น้อยที่สุด เนื่องจากมีการเพิ่มพยางค์เข้ามา สำหรับรูปแบบพหูพจน์ปกติภาษาอังกฤษที่มีปัญหาในการรับรู้เสียงน้อยที่สุดโดยทั้งสองกลุ่มนั้นสนับสนุนทฤษฎี Markedness ในเรื่องความชัดเจนของเสียงที่ง่ายต่อการรับรู้เสียง ระดับคะแนนของนิสิตเอกภาษาอังกฤษสูงกว่าคะแนนของนิสิตที่ไม่ใช่เอกภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับอัลฟาที่ 0.05 สำหรับเสียง [z] และ [Iz]; ($t = -.95$; $p < 0.05$) และ ($t = -2.86$; $p < 0.05$)

คำสำคัญ: การรับรู้ รูปแบบพหูพจน์ปกติภาษาอังกฤษ นิสิตเอกภาษาอังกฤษ นิสิตที่ไม่ใช่เอกภาษาอังกฤษ

Introduction

Many Thai students have been taught English as a foreign language; however, many do not have the opportunity to practice speaking with and listening to native English speakers. Although Thai students spend many years studying the English language, it is clear to most Thai citizens that students still continue to have some difficulties with all four language skills—listening, speaking, reading, and writing. The problems which Thai students face is that they are not immersed into an English-speaking environment. Because they are not entangled in that culture, and students are not able understand the nuances or appreciate the importance of English (Sawat, 2017), they are not able to develop their proficiencies. Pachontarapak, Photaksin, and Mookmanee (2021) stated that Thai students had the most difficulty with developing their listening skills, for retention of details when speaking in long sentences.

Cross-Linguistic influence is the common problem that can happen to anyone learning a second language (Harshim, 1999). Mendes (2017) investigated the perception of plural morphemes in Brazilian EFL students, the result showed that plural morphemes namely [z] is the most difficult to perceive, this result supported the Speech Learning Model (Flege, 1995); Learning English as a second language made it difficult for Brazilian EFL learners to differentiate between many -s morphemes, and that the realization of the -s morphemes appear to be significantly influenced by the phonological context. Chanthawee (2018) also studied in the field of the perception and production of regular plural sounds by Thai EFL university students, using a test, questionnaire, and an interview as the instruments. Furthermore, they perceived the plural morphemes, namely [z], difficult the most as the same as Brazilian EFL students did. This findings also supported the

markedness theory of Eckman (1977); the [z] sound is the most difficult for EFL learners to perceive and produce because it does not exist in the native language.

According to previous studies, only Brazilian students and Thai English-major students participated in the studies. As a result, we are unable to determine how Thai EFL students who are non-English majors perceive the English regular plural sounds. Therefore, the present research aims to investigate the fourth-year Naresuan University students' perception of which English regular plural sounds are the most problematic and the least problematic. This study also compares the difference between fourth-year English major students and non-English majors. The results of this study will help us determine the ability to perceive the English regular plural sounds among Thai EFL students from both groups by using a test. Moreover, it will help many teachers to create lesson plans that give students opportunities to practice all four skills equally.

Literature Review

Theoretical Framework

Eckman (1977) has indicated that if the target language is different and more marked than the mother tongue, learning the target language will be difficult. Furthermore, if the target language is different from the mother tongue, but is less marked, learning the target language will not be difficult. The degree of difficulty is determined by the degree of markedness. The scale below was constructed by Solt, Pugach, Adams, Stoynezhka, and Rose (2004). It is based on markedness theory which is utilized as a theoretical framework for this research. The scale told us the level of the English regular plural sounds that the [z] was the most problematic, followed by [s], and [Iz] respectively.

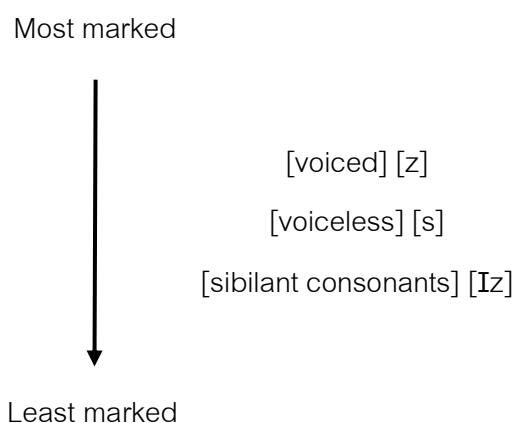

Figure 1 The scale of the degree of English regular plural forms difficulty sounds

Solt, Pugach, Adams, Stoynezhka, and Rose (2004).

Previous studies

Many prior studies that have been conducted by non-Thai scholars mostly focused on the perception and identification of regular plural forms, the errors in plural usage by EFL learners, the materials, and environments that aid in developing listening skills, and the perception through listening and reading (Adejare,

2019; Al-Jarf, 2022; Barreiro, 2017; Daniel & Núñez, 2018; Liando et al., 2018; Mendes, 2017; Samhudi, 2016; Walker, 2020). Mendes (2017) stated that Brazilian EFL students can perceptually identify the difference between English regular plural sounds [s], [z], and [ɪz] sounds. However, they have difficulty identifying English regular plural sounds [z], implying that [z] sound was the most difficult to identify. The finding supported the Speech Learning Model (Flege, 1995), which claimed that "position sensitive allophone" in the first hypothesis; therefore, Brazilian English language learners should have trouble distinguishing between the many realizations of the -s morphemes in the target language. Moreover, EFL learners experienced problems with the difficulty of distinguishing voiced and voiceless fricative sounds. The results showed that they can identify the difference between the [s] and [ʃ] sounds better than the [s] and [z] sounds (Barreiro, 2017). Al-Jarf (2022) investigated plural errors made by EFL students from King Saud University, Saudi Arabia. The results showed that the vast majority of plural errors were caused by over-modifying the plural sound structure, followed by adding a plural suffix to words that were needed. In addition, the findings from the study by Samhudi (2016) also supported these results. Most students in the English Education Program used plural forms correctly; however, only a small percentage used them incorrectly (Adejare, 2019). English major students believe that watching English language movies has a greater and more direct impact on their listening development ability, helping them to become more fluent speakers, and good environments also affect their learning (Liando et al., 2018; Daniel & Núñez, 2018). Walker (2020) referred to the fact that perception through reading and listening enhances our understanding, increases our retention of important information, and increases our productivity not different.

Many previous studies which have been done by Thai researchers focused mostly on the perception of English final consonants, the usage of plural forms, the problems with English listening, developments in the plural usage of Thai EFL learners, and similarities and differences between syllable structures of English and Thai (Atthaphonphiphat, 2019; Chanthawee, 2018; Chumkamon, 2017; Kongbang & Pongpairroj, 2020; Noobutra, 2019; Suphatti, 2019; Techa, 2016). Atthaphonphiphat (2019) stated that more than 50% of students were able to perceive the final consonant, namely the [z] sound most correctly (95.4%), followed by the [ʃ] sound (92.4%), and the last [s] sound (88.2%). Furthermore, Chanthawee (2018) investigated the perception and production of 30 first year and 30 fourth-year students in the field of English regular plural forms, namely [s], [z], and [ɪz] sounds. Utilizing a perception test, a production test, a questionnaire, and an interview to collect the data. The results of this research showed that the part of perception the [z] sound was the most difficult to perceive or produce, followed by the [s] sound, while the [ɪz] sound was the least. This findings also supported the markedness theory of Eckman (1977) that demonstrated the [z] sound is the most difficult for EFL learners to perceive and produce. Kongbang and Pongpairroj (2020) investigated the acquisition of English regular and irregular plural morphemes. The findings illustrated that the lack of plural inflection morphology in the Thai grammatical system makes Thai learners struggle to acquire English regular and irregular plural morphemes. Suphatti (2019) said that listening to standard accents and listening to final consonants were the most common problems among Thai students. However, Thai EFL learners perceived plural -s morphemes as the best among

English grammatical morphemes; besides, their ability to use English plurals developed in the same way as their educational stage (Chumkamon, 2017; Techa, 2016). In terms of syllable structures, English and Thai are similar, yet there are some syllable structures in English that do not exist in Thai, making Thai EFL learners struggle to learn those syllables (Noobutra, 2019).

A few prior studies with Thai EFL learners have been carried out, notably on the perception of English regular plural forms, and Chanthawee's (2018) study only compared the English major population. We are unable to determine which sounds in English regular plural forms are the most and least difficult to perceive for non-English majors, or how non-English majors perceive English regular plural forms differently from English majors. As a result, the present study intends to analyze the statistically significant differences in the perception of English regular plural forms between fourth-year English and non-English major students and investigate which sound in English regular plural forms is the most and least difficult to perceive by these two groups. Also finding reasons behind those chosen plural form items. In order to obtain the most accurate results, the test in this study has been improved for efficiency. The instruments used in the present research were a test and an interview.

Research questions

1. Which English regular plural forms are the most problematic and the least problematic to perceive by the fourth-year English majors and non-English majors at Naresuan University?
2. Is the perception of English regular plural forms among English-major students better than that among non-English-major students?

Research Methodology

Participants

The total number of participants was 62 fourth-year students at the Naresuan University of Thailand, which were divided into two groups. The first group is the 31 fourth-year students who were English majors. The second group was the 31 fourth-year students who were non-English majors. Purposive sampling was used to select the participants.

Instruments

The design of the test was adapted from Chantawee's (2018). The perception test is divided into three parts, as follows: The first part consists of 12 items; the students choose the word by marking the correct word after listening to the sound from the audio file. This part has been utilized to measure the ability to perceive the plural sounds [s], [z], and [ɪz]. The second part consists of 12 items; the students identify the syllables of a given word (the word in plural form). This part measures the ability to identify syllables without listening. The final part consists of 12 items; the students identify syllables as in the second part, but in this part, they will listen to the sound from the audio file. This part measures the ability to identify syllables through listening.

Data collection

The data collection consists of two stages as the follow.

1. The researchers sent the online test link or QR code (Google Form) to 62 participants and also informed them of the details of the test and the time taken to complete the test was 25 minutes.
2. After the participants completed the test, the researchers checked the test and combined the scores of each participant. The test consists of 36 questions, which are divided into three parts and have a total score of 36.

Data analysis

Analysis of quantitative data, the test consists of 36 items, divided into three parts. Thirty-six scores are the total score. Students will receive one point if they answer the question correctly. They will receive a zero point if they answer the question incorrectly. An independent t-test was used to assess the data that was obtained. Calculating the participants' ability using the mean score, and standard deviation.

Findings

This section presents the findings based on the research questions.

Research question 1: Which English regular plural forms are the most problematic and the least problematic to perceive by the fourth-year English majors and non-English majors at Naresuan University?

Table 1 Statistics Score of the Participants on the Perception Test Part 1

Major	English regular plural forms											
	[s]				[z]				[ɪz]			
	Max	Mean	Min	S.D.	Max	Mean	Min	S.D.	Max	Mean	Min	S.D.
English (N = 31)	4	3.62	1	.803	4	3.81	3	.40	4	3.94	3	.25
Non-English (N = 31)	4	3.10	0	1.19	4	3.10	1	1.27	4	3.45	0	1.15

According to Table 1, the English regular plural sound with the lowest mean score among English majors is the [s] sound, with a score of 3.62, followed by the [z] sound, with a score of 3.81, and the English regular plural sound with the highest mean score among English majors is the [ɪz] sound, with a score of 3.94. The maximum score for each English regular plural sound was four, however, the minimum scores vary depending on the English regular plural sounds: the [s] sound has a minimum score of one, while the [z] and [ɪz] sounds have a minimum score of three. The English regular plural sounds with the lowest mean score among non-English majors are the [s] and [z] sounds, scoring 3.10, and the English regular plural sounds with the highest mean score among non-English majors is the [ɪz] sound, scoring 3.45. The total score of Part 1 is 12 points.

Research Question 2: Is the perception of English regular plural sounds among English-major students better than that among non-English-major students?

Table 2 Statistic Evidence of English Plural Sound Perception Performance between English and Non-English Majors

English regular Plural forms	Major	Mean	S.D.	t	p-value
[s]	English	3.61	.80	-1.99	.051
	Non-English	3.10	1.19		
[z]	English	3.81	.40	-2.95	.005*
	Non-English	3.10	1.27		
[ɪz]	English	3.94	.25	-2.86	.029*
	Non-English	3.45	1.115		

Note: *sig. <0.05

Table 5 illustrates that English major students and non-English major students performed similarly on the [s] English regular plural sounds with no statistically significant differences between both groups at an alpha level of 0.05 ($t = -1.99$; $p > 0.05$). In the English regular plural sounds: [z] and [ɪz]. The score of English major students was significantly higher than non-English major students.

Discussion and Conclusion

This present study investigated the perception of English regular plural sounds of fourth-year students in English majors and non-English majors. Moreover, this present study investigated the statistically significant differences in terms of perception of the English regular plural sounds between both groups. The results of the perception test part 1 of English majors revealed that the English regular plural sound [ɪz] was the highest score. This findings is consistent in another study, Chanthawee (2018) examined that the maximum level of perception was the English regular plural sound [ɪz] sound; a noun with a sibilant ending gained an extra syllable when the [ɪz] sound is added. As a result, this one is easier to hear than the other two: the [s], and [z] sounds. Additionally, non-English majors had the best perception of the English regular plural sound [ɪz] sound. The regular plural sound [s] was the most problematic to perceive for English majors. This findings was not in line with the markedness theory and previous studies that stated [z] sound was the most problematic to perceive (Chanthawee, 2018; Mendes, 2017). The possible reasons that the finding was not in the same direction with previous studies might be that Thai EFL learners disregarded the phonological rules for English plural sounds, and they had little practice (Kongbang et al., 2022). Attaphonphiphat (2019) stated that more than 50% of students can correctly perceive the final consonants of the English language, yet students were able to perceive the final consonant, namely the [z] sound, more correctly than the [s] sound. For non-English majors, two English regular plural sounds, [s] and [z], are the most problematic to perceive. This finding also was incompatible with

the markedness theory. Most non-English majors might not have enough training to distinguish the three sounds, making it challenging for them to discern between voiced and voiceless English regular plural sounds. Additionally, they did not take phonology courses; thus, they have a very limited understanding of English phonology and find it difficult to distinguish between voiced and voiceless sounds. Bilbao (2017) claimed that EFL learners can identify the difference between the [s] and [ʃ] sounds better than the [s] and [z] sounds. EFL learners have trouble distinguishing between the [s] and [z] sounds, which supported the present study. The [z] sound does not exist in the Thai sound system, thus students had trouble acquiring this sound (Noobutra, 2019). These were the possible reasons that the finding rejected the theory. The findings showed that between English majors and non-English majors, there was a statistically significant difference in the perception of English regular plural sounds: [z] and [ɪz] sounds. In addition, the English major students can perceive the English regular plural sounds better than non-English major students. Due to the fact that English majors have taken phonology courses before taking the perception test, they have gained more knowledge of the English sound system. Daniel and Núñez, (2018) claimed that environmental factors and continuous learning can help L2 learners learn a target language more successfully.

Conclusion

The findings demonstrated that the most problematic English regular plural form perceived by English majors was the [s] sound. This perception is the result of the fact that few English majors who took the test or participated in the interview applied the phonological rules of English plurals; most of them disregarded the rules. However, the most problematic English regular plural forms perceived by non-English majors were the [s] and [z] sounds. These perceptions resulted from the difficulty that most non-English majors had in distinguishing the differences between the voiceless and voiced sounds: [s] and [z], as well as the absence of the [z] sound in the Thai sound system. According to the results of the most problematic English regular plural forms perceived by both groups, they did not support the markedness theory. The least problematic English regular plural form perceived by English majors and non-English majors was the [ɪz] sound due to an extra syllable provided a clue to the perception of the [ɪz] sound. In accordance with the results of the least problematic English regular plural forms perceived by both groups, they supported the markedness theory. Furthermore, the perception of the English regular plural forms varied significantly between English majors and non-English majors. English majors outperformed non-English majors in the perception of the English regular plural forms [z] and [ɪz] at an alpha level

Recommendations for Future Research

1. In this study, the test utilized to gather data had a small number of questions. Therefore, in future research, the test should include more questions to gain more comprehensive and accurate data.

2. In this study, the number of plural morphemes in each test section was formerly not identical, so the researchers had to reanalyze the results. Consequently, in future research, the number of plural morphemes in each test section should be identical to ensure that the statistical values are accurate and reliable.

3. In this study, the three test sections were carried out continuously without any breaks. Thus, in future research, the researchers should schedule the second and third section of the test to be taken at least a week apart from the first section to avoid arbitrary guesses or a rush to complete the test.

References

- Adejare, A. R. (January 2019). The acquisition and use of the -s plural morpheme by third-year students of English in a Nigerian University. *Journal of Modern Linguistics*, 9(1), 416-455. Retrieved August 16, 2022, from <https://www.researchgate.net/publication/337188199>
- Al-Jarf, R. (June 2022). Difficulties in learning English plural formation by EFL college students. *International Journal of Linguistics, Literature and Translation*, 5(6), 111-121. Retrieved August 15, 2022, from <https://www.researchgate.net/publication/361414210>
- Al-Janaideh, B. & Mahadin, R. (November 2015). The acquisition of the English Plural Morpheme and the Regular Past Tense Morpheme by Arabic-Speaking Students in Jordan. *International Review of Social Sciences*. Retrieved October 7, 2022, from <https://www.researchgate.net/publication/308962867>
- Atthaphonphiphat, S., & Atthaphonphiphat, C. (December 23, 2019). The perception for English final consonants of Suratthani Rajabhat University's students. *Journal of Humanities and Social Sciences*. Retrieved August 15, 2022, from <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhsc/article/view/216154>
- Azar, S. B. (1995). *Basic English Grammar*. (2). Hoboken, New Jersey: Prentice Hall Regents.
- Bilbao, S. C. (March 2017). Perception of voicing in English fricatives by Spanish listeners. *Círculo de Lingüística Aplicada a la Comunicación*. Retrieved August 15, 2022, from <https://revistas.ucm.es/index.php/CLAC/article/view/55313>
- Chanthawee, C. (2018). *Perception and production of English regular plural forms by Thai EFL learners*. Master thesis, M.A., Naresuan University, Phitsanulok.
- Chumkamon, S. (2017). *Use of English grammatical morphemes among L1-Thai learners*. Master thesis, M.A., Thammasat University, Bangkok. Retrieved August 5, 2022, from https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:90720
- Daniel, K., & Núñez, H. (2018). *Environmental factors affecting the English proficiency of students of EFL in the Extracurricular Courses at UASD*. Master thesis, M.A. Autonomous University of Santo Domingo, Dominican Republic. Retrieved August 15, 2022, from <https://eric.ed.gov/?id=ED59399>
- Eckman, F. R. (December 1977). Markedness and the contrastive analysis hypothesis. *Language Learning*, 27(2), 315-330. Retrieved August 15, 2022, from <http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-1770.1977.tb00124.x>

- Fllege, J. E. (1995). Second language speech learning: Theory, findings and problems. In W. Strange (Ed.), *Speech perception and linguistic experience: Issues in cross-language research* (pp. 233-277). Timonium, Maryland: York Press.
- Hashim, R. (1999). Islamization of the Curriculum. *The American Journal of Islamic Social Sciences*. Retrieved on August 22, 2022, from <https://www.ajis.org/index.php/ajiss/article/view/2127>
- Kongbang, J., & Pongpairaj, N. (September 14, 2022). The Acquisition of English Regular and Irregular Plural Morphemes by L1 Thai Learners: A Case of the Failed Functional Features Hypothesis. *Language and Linguistics*, 40(2), 147–173. Retrieved August 22, 2022, from <https://so04.tcithaijo.org/index.php/joling/article/view/253891>.
- Liando, N. V., Sahetapy, R. J., & Maru, M. G. (June 9, 2018). English major students' perceptions towards watching English movies in listening and speaking skills development. *Advances in Social Sciences Research Journal*. Retrieved August 2, 2022, from <https://journals.scholarpublishing.org/index.php/ASSRJ/article/view/4627>
- Mendes, C. (2017). *The perception of the English -s morpheme by Brazilian EFL learners*. Master thesis, M.A., Federal University of Santa Catarina, Brazil. Retrieved August 8, 2022, from <https://www.semanticscholar.org/paper/The-perception-of-the-english-s-morpheme-by-EFL->
- Noobutra, C. (October 20, 2019). Syllable structure in Thai and English. *Narkbhutparutat Journal*. Retrieved August 22, 2022, from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/nakboot/article/view/230301>.
- Pachontarapak, B., Photaksin, N., & Mookmanee, N. (December 1, 2021). Learning Problems of Thai People. *Journal of MCU Ubon Review*. Retrieved on August 22, 2022, from thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/249630/170603
- Samhudi. (2015). An analysis on students' errors in distinguishing between collective nouns and plural nouns. *Getsempena English Education Journal*. Retrieved on August 22, 2022, from <https://www.neliti.com/publications/217622/an-analysis-on-students-errors-in-distinguishing-between-collective-noun-and-plu>
- Sawat, J., Sawat, S., & Puangmanee, W. (7-9 August 2017). The Study of English Communication Problems with Foreign English Teachers of English for International Communication Students at Rajamangala University of Technology Lanna Nan. In *The 9th Academic Conference of Rajamangala University of Technology*. Rajamangala Creating Sustainable Innovations for Thailand 4.0, Nonthaburi, Thailand. Retrieved from http://repository.rmutr.ac.th/bitstream/handle/123456789/679/rmutrconth_33.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Solt, S., Pugach, Y., Klein, E., Adams, K., Stoynezhka, I., & Rose, T. (2004). L2 perception and production of the English regular past: evidence of phonological effects. In A. Brugos, L. Micciulla, & C. Smith (Eds.), *Proceedings of the 36th annual Boston University Conference on Language Development (BUCLD 28)* (pp. 553-564). Massachusetts: Cascadilla Press.

- Suphatti P. (November 11, 2019). *English listening problems: a case study of grade 2 students, Bannongmuang school, Rayong*. Master thesis, M.A., Burapha University. Retrieved on August 22, 2022, from <https://webopac.lib.buu.ac.th/Catalog/Bibltem.aspx?BibID=b00261825>.
- Techa, P. (January 2016). An observation of usage and conjugation of English nouns of Thai students with different educational levels. *VACANA: Journal of Language and Linguistics*, 3(1), 15-35. Retrieved on August 22, 2022, from <http://rs.mfu.ac.th/ojs/index.php/vacana/article/view/152>.
- Walker, B. (2020, November 2). *Reading vs. listening – which is more effective for learning and remembering*. Retrieved from https://www.dittotranscripts.com/blog/reading-vs-listening-which-is-more-effective-for-learning-and-remembering/?fbclid=IwAR08Kil2WI4lCn1XQ_Y7iYIFvLQMk2B5Cik3-

Appendix

The perception test

Part 1

Command: Have the test taker listen to the sound from the audio file by scanning QR code below then tick ☑ the word you heard.

SCAN ME

Caution! The test taker can only listen to the audio from the audio file once.

1) ☐ Neeches	☐ Neef	☐ Nees	☐ Neesh
2) ☐ Log	☐ long	☐ lodge	☐ logs
3) ☐ Kor	☐ Kots	☐ Kost	☐ Kot
4) ☐ Device	☐ Delighted	☐ Delight	☐ Devices
5) ☐ Month	☐ Monk	☐ Months	☐ Much
6) ☐ Mishes	☐ Mish	☐ Minish	☐ Minished
7) ☐ Tent	☐ Tents	☐ Ten	☐ Test
8) ☐ Fis	☐ Finc	☐ Fing	☐ Fings
9) ☐ Kebs	☐ Keg	☐ Keb	☐ Kes
10) ☐ Lek	☐ Leks	☐ Lep	☐ Lef
11) ☐ Wishes	☐ Witch	☐ Wish	☐ Wind
12) ☐ Citing	☐ Cite	☐ City	☐ Cities

The perception test

Part 2

Instructions: Ask the test taker to identify the number of syllables in each word.

Caution! This part doesn't have to listen to the audio from the audio file.

ข้อ/คำศัพท์	จำนวนพยางค์	ข้อ/คำศัพท์	จำนวนพยางค์
1. Jips		7. Animals	
2. Bozzes		8. Beaches	
3. Deds		9. Items	
4. Kies		10. Proofs	
5. Buzzes		11. Titches	
6. Daths		12. Nafs	

The perception test

Part 3

SCAN ME

Instructions: Have the test taker listen to the sound from the audio file by scanning the QR code below, then specify the number of syllables of each of the following words.

Caution! The test taker can only listen to the audio from the audio file once.

ข้อ/คำศัพท์	จำนวนพยางค์	ข้อ/คำศัพท์	จำนวนพยางค์
1. Jips		7. Animals	
2. Bozzes		8. Beaches	
3. Deds		9. Items	
4. Kies		10. Proofs	
5. Buzzes		11. Titches	
6. Daths		12. Nafs	

การศึกษาวัฒนธรรมด้านอาหารจีนภายใต้ประสบการณ์การรับรู้ของนักศึกษาไทย ที่ผ่านการศึกษ ณ มณฑลเสฉวน มณฑลเจียงซู มณฑลฝูเจี้ยน และเมืองปักกิ่ง ประเทศจีน

A Study of Chinese Food Culture under the Perception of Thai Students Who Have Studied in Sichuan, Jiangsu, Fujian and Beijing in China

จุฑามาศ ทับลัง¹ อานนท์ ทีปักษ์พันธ์¹ และธิติวรรณ ชีววิภาส²

Juthamas Tublung³, Anon Teeprarakpan³, and Thitiwan Cheewawiphas⁴

(Received: 15 December 2022; Revised: 24 March 2023; Accepted: 29 April 2024)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัฒนธรรมด้านอาหารภายใต้ประสบการณ์การรับรู้ของนักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการศึกษ ณ ประเทศจีน โดยวิเคราะห์ถึงประสบการณ์การรับรู้วัฒนธรรมด้านอาหารจีนของนักศึกษาไทยในด้านรสชาติ วัตถุดิบ อุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร และมารยาทบนโต๊ะอาหาร งานวิจัยฉบับนี้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาไทยจำนวน 20 คน จาก 3 มณฑล และ 1 เมือง ได้แก่ มณฑลเสฉวน มณฑลเจียงซู มณฑลฝูเจี้ยนและเมืองปักกิ่ง จากนั้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า ด้านรสชาติ รสเค็ม และรสจืดจะพบได้ในอาหารของทั้ง 3 มณฑลและ 1 เมือง และอาหารมณฑลเสฉวนมีรสเผ็ด เผ็ดข่าที่เป็นเอกลักษณ์ ด้านวัตถุดิบ มณฑลที่มีอาณาเขตที่ติดกับทะเลสามารถพบเห็นอาหารทะเลได้เยอะโดยเฉพาะมณฑลฝูเจี้ยน ด้านอุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร การใช้ตะเกียบ ช้อนชุป ถ้วย จาน และภาชนะพบได้ในทั้ง 3 มณฑลและ 1 เมือง สำหรับช้อน-ส้อมสแตนเลส ช้อนพลาสติก จะพบได้เพียงบางพื้นที่ ด้านมารยาทบนโต๊ะอาหาร คนจีนให้ความสำคัญกับการใช้ตะเกียบและการจัดลำดับที่นั่งตามอายุ และผู้วิจัยพบปัญหาความตระหนกทางวัฒนธรรมด้านอาหารที่แตกต่างกันรวมทั้งหมด 7 ด้าน คือ ด้านรสชาติ วัตถุดิบ วิถีความเคยชิน มารยาทบนโต๊ะอาหาร อาหารการกินในการดำรงชีวิตประจำวัน การปรุงอาหาร และเครื่องดื่ม ซึ่งผลการศึกษาเป็นข้อมูลสำคัญในการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับวัฒนธรรมด้านอาหารสำหรับบุคคลที่กำลังเลือกสถานที่ในการศึกษาต่อ ณ ประเทศจีน

คำสำคัญ: วัฒนธรรมด้านอาหารจีน ประสบการณ์การรับรู้ นักศึกษาที่ไปเรียนต่อที่จีน

Abstract

This research aims to study food culture under the perception of Thai students who have studied in China. It analyzes the perception of Thai students in Chinese food culture in terms of taste, ingredients, eating utensils and table manners. This research used in-depth interviews as a tool for data collection. The samples were 20 Thai students from 3 provinces and 1 city: Sichuan, Jiangsu, Fujian and Beijing. The data was then analyzed using content analysis.

¹ นักศึกษาริทยูนิเวอร์ซิตี หลักสูตรภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่

² อาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาจีน สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่

³ Undergraduate student, Chinese major, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University Hatyai Campus

⁴ Lecturer, Department of Foreign Languages, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University Hatyai Campus

The result in term of taste shows that salty and mild food are found in the food of 3 provinces and 1 city, Sichuan food is numbing-spicy which is an iconic sensation of Sichuan; In term of ingredient, lots of seafood can be found in the provinces that border the sea, especially Fujian; In term of eating utensils, The use of chopsticks, soup spoons, bowls, plates and trays are found in all 3 counties and 1 city. Stainless steel and plastic spoons are only found in some areas; In term of table manners, Chinese people give precedence to chopsticks and the ranking of seats according to age.

The researcher found 7 food cultural shock, which are: tastes, ingredients, customary, table manners, daily food, cooking, and beverages. The results of the study are important information to prepare for students who are choosing a place to study in China.

Keywords: Chinese food cultural, Perception, Students who have studied in China

บทนำ

เมื่อกล่าวถึงวัฒนธรรมจีน วัฒนธรรมด้านอาหารถือเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมที่สำคัญที่สุดในชีวิตประจำวัน แต่ละประเทศมีความเคยชินที่แตกต่างกันออกไป ในขณะที่เดียวกันผู้คนที่อยู่ต่างถิ่นในประเทศเดียวกันต่างมีความเคยชินที่แตกต่างกัน อาหารจีนมีอยู่มากมายและมีประวัติศาสตร์ยาวนาน ไม่เพียงแต่มีหลากหลายประเภทเท่านั้น แต่ยังมีรสชาติ รูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเองด้วย เนื่องด้วยประเทศจีนมีพื้นที่กว้างใหญ่ ดังนั้น ผลผลิต สภาพภูมิอากาศและชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ทำให้รสชาติของอาหารแต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกัน ผู้คนที่อาศัยอยู่ทางภาคใต้มีการรับประทานอาหารรสจัด ผู้คนที่อาศัยอยู่ทางภาคเหนือมีการรับประทานอาหารรสจัด คนเสฉวนชอบรับประทานอาหารรสเผ็ดและคนชานซีชอบรับประทานอาหารรสเปรี้ยว (任启亮, 2019) ผู้ที่เดินทางไปศึกษา ณ ประเทศจีนส่วนใหญ่พบปัญหาความตระหนกทางวัฒนธรรม (文化冲突) โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมด้านอาหาร เช่น รสชาติอาหารจีนที่มันและเลี่ยน (ณัฐมาภรณ์ เดชราช, ปิยวรรณ เพ็ญรพัฒน์ และภัคต์ ยอดระบำ, 2564) ซึ่งผู้วิจัยได้มองเห็นว่า วัฒนธรรมด้านอาหารเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่ผู้ไปศึกษาต้องเผชิญปัญหากับเรื่องนี้อย่างเลี่ยงไม่ได้

จากวารสารมิตรไมตรีไทย-จีนมีข้อมูลว่าปัจจุบันมีนักศึกษาไทยไปศึกษาที่ประเทศจีนเป็นจำนวนมาก จากข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการของจีน ในปีพ.ศ. 2561 มีนักศึกษาจากไทย จำนวน 28,608 คน เดินทางไปศึกษาในประเทศจีน และในขณะเดียวกันทางประเทศจีนให้การสนับสนุนทุนการศึกษาแก่คนไทย ไม่ว่าจะเป็นทุนขงจื้อ สำหรับผู้สอนภาษาจีนนานาชาติ (国际中文教师奖学金) ทุนรัฐบาลจีน (中国政府奖学金) และทุนหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (一带一路奖学金) เป็นต้น ในจำนวนนี้มีนักเรียนไทยได้รับทุนรัฐบาลจีน จำนวน 1,932 คน เป็นการเปิดโอกาสให้คนไทยได้เรียนรู้ภาษาจีนจากเจ้าของภาษาและได้สัมผัสวิถีชีวิต วัฒนธรรมจีนอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่ประเทศจีน ซึ่งปัจจุบันเป็นที่นิยมและเป็นที่ต้องการกันอย่างแพร่หลาย (พสุภา ชินวรโสภาค, 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาวัฒนธรรมด้านอาหารจีนภายใต้ประสบการณ์การรับรู้ของนักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการศึกษาที่ประเทศจีน โดยประเด็นที่ทำการศึกษา ได้แก่ ด้านรสชาติ วัตถุดิบในการปรุงอาหารที่ไม่เคยพบเจอในไทย อุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร รวมถึงมารยาทบนโต๊ะอาหาร ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะช่วยให้ นักศึกษาที่มีความสนใจที่จะไปศึกษา ณ ประเทศจีนมีความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมอาหารจีน ซึ่งจะนำไปสู่การเตรียมความพร้อมก่อนไปศึกษา ณ ประเทศจีน

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมด้านอาหารภายใต้มุมมองและประสบการณ์การรับรู้ของนักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการศึกษา ณ ประเทศจีน
2. เพื่อศึกษาปัญหาความตระหนักทางวัฒนธรรมด้านอาหาร และเป็นข้อมูลอีกมุมมองหนึ่งในการเตรียมความพร้อม สำหรับบุคคลที่กำลังเลือกสถานที่ในการศึกษาต่อ ณ ประเทศจีน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ด้านรสชาติ

红厨网 (2020) ได้ศึกษาเรื่องอาหาร 8 หลักของจีน พบว่าชวนไช่ เรียกอีกอย่างว่า **อาหารเสฉวน** ซึ่งมีรสเผ็ด เฝื่อน และกลมกล่อม โดยจุดเด่นอยู่ที่ความหลากหลายของรสชาติ เอกลักษณะของอาหารเสฉวน คือ พริก หลากหลาย ชนิด ได้แก่ พริกสด พริกไทย พริกเสฉวน มาเป็นเครื่องปรุงหลักในการทำอาหาร สำหรับ**อาหารซานตง** มีเอกลักษณ์ของอาหารซานตง กล่าวคือ มีรสชาติความกลมกล่อมและความเค็ม สำหรับ**อาหารเจียงซู** นั้น มีรสชาติหวานปนเค็ม และให้ความสำคัญกับการคัดเลือกวัตถุดิบที่สดใหม่เนื่องจากมีสภาพอากาศที่ดีในฤดู และมีแม่น้ำและทะเลสาบที่เชื่อมต่อกัน จึงทำให้มีอาหารทะเลมีคุณภาพและสดใหม่ตลอดทั้งปี ส่วนมณฑลฝูเจี้ยนติดกับทะเล ทำให้มีวัตถุดิบจำพวกของป่า และอาหารทะเลจำนวนมาก ทำให้อาหารฮกเกี้ยนจึงมีรสชาติเค็ม หวาน เปรี้ยว เผ็ดและกลมกล่อม

อานง ใจแน่น และ จาตุรงค์ แก้วสามดวง (2564, อ้างจาก คณะกรรมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม, ม.ป.ป.) ได้ศึกษาเรื่อง “อาหารจีนในประเทศไทย” กับความหลากหลายทางวัฒนธรรมอาหาร พบว่า **อาหารซานตง** มีการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ตามธรรมชาติมาใช้ในการปรุงเพื่อประกอบอาหาร ทำให้กลิ่นและรสชาติของอาหารที่ได้มีความกลมกล่อมด้วยรสชาติของวัตถุดิบ ส่วน**อาหารเสฉวน** มีถิ่นกำเนิดในแถบมณฑลเสฉวน มีรสชาติเข้มข้นด้วยเครื่องปรุงรสที่มีรสเปรี้ยว หวาน มัน เนื่องจากมีการใช้น้ำมันปริมาณมากในการประกอบอาหาร ทำให้อาหารที่ได้มีความมัน และมีความเผ็ดจากการใช้พริก เช่น พริกหอมหรือพริกเสฉวน พริกแดงและพริกไทย ทำให้อาหารมีรสจัดรวมทั้งมีความเผ็ดร้อน เฝื่อน สำหรับ**อาหารเจียงซู** นั้น มีความเข้มข้นแต่ไม่มีความมันเลี่ยน รสชาติที่ได้มีรสเค็มนำหวานตาม อีกทั้งได้กล่าวถึง**อาหารฮกเกี้ยน** ว่ามีรสชาติกลมกล่อม รสชาติไม่จัด มีความสด หอมและไม่เลี่ยน มีวัตถุดิบที่ใช้ในการทำที่หลากหลาย เนื่องจากตอนใต้ของมณฑลฝูเจี้ยนติดทะเล จึงทำให้มีวัตถุดิบของป่า เช่น เห็ด หน่อไม้และอาหารทะเล

ด้านวัตถุดิบ

刘军茹 (2014) ได้ศึกษาเรื่องอาหารจีน และ 李碧 (2017) ได้ศึกษาเรื่องความแตกต่างและความเชื่อมโยงของอาหารไทยและอาหารจีนจากภายใต้มุมมองของการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม พบว่า คนจีนมีการรับประทานเนื้อหมู เนื้อไก่ เป็ด ปลา เนื้อแกะและเนื้อวัว และนำสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นมาเป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหารคาว ซึ่งมักพบเห็นได้บนโต๊ะอาหารของคนจีน

红厨网 (2020) ได้ศึกษาเรื่องอาหาร 8 หลักของจีน พบว่า เอกลักษณะของอาหารเสฉวน คือ พริกเสฉวน และลักษณะทางภูมิศาสตร์ของผู้ใจ ตอนเหนือเป็นภูเขา ตอนใต้ติดทะเลและมีอาหารทะเลจำนวนมาก ทั้งนี้อานง ใจแน่น และ จาตุรงค์ แก้วสามดวง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง “อาหารจีนในประเทศไทย” กับความหลากหลายทางวัฒนธรรมอาหาร ได้กล่าวว่า อาหารจีนมีการใช้น้ำมันปริมาณมากในการประกอบอาหาร ทำให้อาหารที่ได้มีความมัน และอาหารมีความเผ็ดจากการใช้พริก เช่น พริกหอมหรือพริกเสฉวน พริกแดงและพริกไทย ทำให้อาหารมีรสจัดรวมทั้งมีความเผ็ดร้อน เฝื่อน และ

มณฑลเจียงซูตั้งอยู่ทิศตะวันออกของจีนที่อยู่ชายฝั่งทะเลมีทรัพยากรทางน้ำที่สมบูรณ์ มีความหลากหลาย ทำให้อาหารเจียงซูมีการใช้วัตถุดิบที่สดใหม่ในการปรุงประกอบอาหาร

ด้านอุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร

刘军茹 (2014) ได้ศึกษาเรื่องอาหารจีน พบว่า อุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร คนจีนใช้ตะเกียบในการรับประทานอาหาร และใช้ช้อนตักซุป แต่ต้องใช้เพียงแค่มือเดียวเท่านั้น ไม่ใช้ทั้งสองมือจับอุปกรณ์ในการรับประทานอาหารเหมือนชาวตะวันตกที่ใช้มือขวาจับมีดและใช้มือซ้ายจับส้อม ทั้งนี้ 钟节节 (2018) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมด้านอาหารจีนและอาหารไทย พบว่า คนจีนได้เริ่มใช้ตะเกียบตั้งแต่ยุคชุนชิว-จ้านกั๋ว ตะเกียบมักทำจากไม้ไผ่ ไม้ กระดุก เครื่องเคลือบ และวัสดุอื่น ๆ และเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมอาหารจีน ในปัจจุบันคนจีนมักใช้จานเป็นภาชนะสำหรับใส่อาหาร

ด้านมารยาทบนโต๊ะอาหาร

刘军茹 (2014) ได้ศึกษาเรื่องอาหารจีน พบว่า มารยาทบนโต๊ะอาหารนั้นห้ามปักตะเกียบบนถ้วยทานข้าว เพราะจีนสมัยก่อนมีประเพณีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษด้วยอาหารและตะเกียบปักไว้บนอาหารที่เซ่นไหว้ ห้ามใช้ตะเกียบพลิกหรือคนอาหาร หรือใช้ตะเกียบเสียบสิ่งของ ห้ามคีบอาหารให้คนอื่นหรือคีบส่งให้ระหว่างชั้น ห้ามใช้ตะเกียบเคาะถ้วย และต้องให้ผู้อาวุโสนั่งและรับประทานก่อนเสมอ 李碧 (2017) ได้ศึกษาเรื่องความแตกต่างและความเชื่อมโยงของอาหารไทยและอาหารจีนจากภายใต้มุมมองของการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม พบว่า การจัดลำดับการนั่ง คนจีนจัดลำดับที่นั่งตามอายุ เพศ และอายุของแขก โดยปกติคนที่อายุน้อยที่สุดนั่งก่อน

ความตระหนกทางวัฒนธรรมด้านอาหาร

Kanisorn Chantasriviroj (2018) ได้ศึกษาเรื่องการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมจีน-ไทย โดยมีผลการวิจัยดังนี้ **ด้านรสชาติ** (1) อาหารจีนค่อนข้างเค็มและมีน้ำมันเยอะ **ด้านการปรุงอาหาร** (1) คนจีนกินผักสดน้อย ต้องผ่านการลวกหรือผัดให้สุกก่อน **ด้านเครื่องดื่ม** (1) คนจีนดื่มชาร้อน น้ำอุ่น และเหล้า สำหรับคนไทยแม้ว่าอากาศหนาวแต่เครื่องดื่มต้องใส่น้ำแข็ง **ด้านความเคยชิน** (1) คนจีนเคยชินกับการโยนสิ่งของ

จากงานวิจัยข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะ**เรื่องรสชาติของอาหารจีน** พบว่า แต่ละมณฑลมีรสชาติที่แตกต่างกันออกไป อาหารเสฉวนมีรสชาติเผ็ด เผ็ดซ่าและกลมกล่อม อาหารชานตงมีรสชาติกลมกล่อมและเค็ม อาหารเจียงซูมีรสชาติหวานปนเค็ม และอาหารฮกเกี้ยนมีรสชาติเปรี้ยว เผ็ด เค็ม หวาน และกลมกล่อม **เรื่องวัตถุดิบในการประกอบอาหาร** คนจีนมีการรับประทานเนื้อหมู เนื้อไก่ เป็ด ปลา เนื้อแกะและเนื้อวัว และแต่ละพื้นที่จะมีวัตถุดิบที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น อาหารเสฉวนมีพริกเสฉวน พริกไทย และอาหารฮกเกี้ยนมีอาหารทะเลจำนวนมาก เป็นต้น **เรื่องอุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร** พบว่า คนจีนใช้ตะเกียบในการรับประทานอาหาร และใช้ช้อนตักซุป และตะเกียบเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมอาหารจีน ในปัจจุบันคนจีนใช้จานเป็นภาชนะสำหรับใส่อาหาร และ**เรื่องมารยาทบนโต๊ะอาหาร** พบว่าคนจีนมีความเคร่งครัดในเรื่องการใช้ตะเกียบ เช่น ห้ามปักตะเกียบบนถ้วยทานข้าว ใช้ตะเกียบพลิกหรือคนอาหาร หรือใช้ตะเกียบเสียบสิ่งของ และให้ความสำคัญกับการเคารพผู้อาวุโส โดยจัดลำดับที่นั่งตามอายุ เพศ และอายุของแขก โดยปกติคนที่อายุน้อยที่สุดนั่งก่อน **เรื่องความตระหนกทางวัฒนธรรมด้านอาหาร** พบว่าอาหารจีนค่อนข้างเค็ม และมีน้ำมันเยอะ นิยมทานผักที่ผ่านการปรุงสุก นิยมดื่มชาร้อนหรือน้ำอุ่น รวมทั้งมีความเคยชินกับการโยนสิ่งของ เป็นต้น

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวัฒนธรรมด้านอาหารจีนภายใต้ประสบการณ์การรับรู้ของนักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการศึกษาดู ณ ประเทศจีน ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการศึกษาไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

นักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการไปศึกษา ณ ประเทศจีน จำนวน 20 คน ตามแนวคิดของ Creswell (2014) ที่ได้อธิบายว่า การสัมภาษณ์เชิงลึกควรมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระหว่าง 6-25 คน ส่วนการเลือกผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีการเลือกโดยยึดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก โดยแบ่งเป็น 3 มณฑลและ 1 เมือง พื้นที่ละ 5 คน ดังนี้

- นักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการศึกษาในมหาวิทยาลัยที่อยู่ในมณฑลเสฉวน จำนวน 5 คน
- นักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการศึกษาในมหาวิทยาลัยที่อยู่ในมณฑลเจียงซู จำนวน 5 คน
- นักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการศึกษาในมหาวิทยาลัยที่อยู่ในมณฑลฝูเจี้ยน จำนวน 5 คน
- นักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการศึกษาในมหาวิทยาลัยที่อยู่ในเมืองปักกิ่ง จำนวน 5 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาวัฒนธรรมด้านอาหารภายใต้ประสบการณ์การรับรู้ของนักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการศึกษาดู ณ ประเทศจีน จาก 3 มณฑลและ 1 เมือง

ตัวแปรอิสระ ได้แก่: มณฑลและเมือง

ตัวแปรตาม ได้แก่: ประสบการณ์การรับรู้ของนักศึกษาไทยเกี่ยวกับวัฒนธรรมด้านอาหาร

ขอบเขตด้านพื้นที่

งานวิจัยนี้เป็นเชิงสำรวจ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการไปศึกษา ณ ประเทศจีน จาก 3 มณฑลและ 1 เมือง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

โปรแกรม Zoom โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์และคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

วิธีการเก็บข้อมูล

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจากนักศึกษาไทยที่มีประสบการณ์การรับรู้วัฒนธรรมด้านอาหาร ณ ประเทศจีน (ตั้งแต่ปีพ.ศ.2558-2562) เกี่ยวกับประสบการณ์การรับรู้วัฒนธรรมอาหารจีน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปประเด็น)

1. ประสานงานกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล: ติดต่อไปยังนักศึกษาไทยที่มีประสบการณ์การรับรู้วัฒนธรรมด้านอาหารผ่านทางโซเชียล เช่น Facebook Line และ Instagram พร้อมทั้งสอบถามเกี่ยวกับความสมัครใจและความสะดวกในการให้ข้อมูล

2. นัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูล: นัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในช่วงเดือนเมษายน – กรกฎาคม พ.ศ.2565

3. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามระยะเวลาที่สะดวก: เมื่อทำการนัดหมายกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จากนั้นเริ่มทำการสัมภาษณ์ผ่านโปรแกรม Zoom หรือ ผ่านการโทรทางโทรศัพท์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวกของแต่ละผู้ให้ข้อมูล

4. บันทึกเสียงและสร้างข้อสรุปจากการสัมภาษณ์: ก่อนทำการสัมภาษณ์ต้องขออนุญาตบันทึกเสียงจากผู้ให้ข้อมูลก่อนแล้วจึงทำการบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นที่ได้จากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกและการจัดประชุมสนทนากลุ่มเกี่ยวกับวัฒนธรรมด้านอาหารจีนภายใต้ประสบการณ์การรับรู้ของนักศึกษาไทยที่ผ่านการศึกษา ณ ประเทศจีน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย โดยการจัดกลุ่มข้อมูล (Categories) เนื้อหาที่ได้รับจากการสัมภาษณ์และการจัดประชุมสนทนากลุ่ม ทำการเชื่อมโยงเนื้อหาแต่ละส่วนเข้าด้วยกันเพื่อหาข้อสรุป (Proposition) ทั้งในภาพรวมและส่วนย่อยของข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมด้านอาหารจีนภายใต้ประสบการณ์การรับรู้ของนักศึกษาไทยที่ผ่านการศึกษา ณ ประเทศจีน โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาไทยที่ผ่านการศึกษา ณ ประเทศจีน ระหว่างปีพ.ศ. 2558 - 2562 จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 20 คน จาก 3 มณฑลและ 1 เมือง ได้แก่ มณฑลเสฉวน มณฑลเจียงซู มณฑลฝูเจี้ยน และเมืองปักกิ่ง ทั้งนี้จากการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผลการศึกษา พบว่า

1. **ด้านรสชาติ มณฑลเสฉวน** ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 3 ท่าน กล่าวว่าชอบอาหารเสฉวน โดยให้ความเห็นว่าอาหารเสฉวนมีรสเผ็ด เผ็ดชา แต่มีผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 2 ท่านกล่าวว่าไม่ชอบอาหารเสฉวน โดยให้ความเห็นว่า อาหารเสฉวนมีรสเผ็ดชา เค็มและมีความมัน ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม กล่าวคือ อาหารมีรสชาติโดดเด่นไปทางรสเผ็ด เผ็ดชา จืด เค็มและมีความมัน **มณฑลเจียงซู** ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 2 ท่าน กล่าวว่าชอบรสชาติของอาหารเจียงซู โดยให้ความเห็นว่า รสชาติอาหารคล้ายกับอาหารไทย ไม่จืดมากเกินไป ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 3 ท่าน กล่าวว่าไม่ชอบรสชาติอาหารเจียงซู โดยให้ความเห็นว่าอาหารเจียงซูมีรสชาติจืด มันและค่อนข้างหวาน **มณฑลฝูเจี้ยน** ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรสชาติอาหารว่ามีรสเค็ม จืด มันและค่อนข้างหวานผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 ท่าน กล่าวว่าชอบรสชาติอาหารของฝูเจี้ยน โดยให้ความเห็นว่า อาหารบางอย่างมีรสชาติจัดจ้านคล้ายกับอาหารไทยและได้ให้ข้อมูลว่าอาหารฝูเจี้ยนมีรสชาติเค็ม หวาน จืดและมัน แต่อาหารบางอย่างมีรสเปรี้ยว **เมืองปักกิ่ง** ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 3 ท่าน กล่าวว่าไม่ชอบรสชาติของอาหารปักกิ่ง โดยให้ความเห็นว่ารสชาติอาหารของเมืองปักกิ่งมีรสเค็ม จืดและมันเกินไป ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 2 ท่าน กล่าวว่าชอบรสชาติของอาหารเมืองปักกิ่ง โดยให้ความเห็นว่าอาหารปักกิ่งมีรสชาติอาหารกลาง ๆ รสชาติของอาหารมีการผสมผสานกันหลาย ๆ เมือง ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่ารสชาติอาหารที่โดดเด่นของเมืองปักกิ่งมีรสชาติเค็ม หวานเล็กน้อยและมัน

2. **ด้านวัตถุดิบหลัก มณฑลเสฉวน** ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวว่าวัตถุดิบส่วนใหญ่มีเนื้อแกะ เนื้อแพะ เนื้อวัว เนื้อกระต่าย เนื้อจามรี เนื้อกบ ทั้งนี้เนื้อพบเห็นได้น้อยคือ สมอหมูและเนื้อหมู ยังมีกุ้งก้ามแดง (红龙虾) ที่เป็นอาหารทะเล ส่วนผักและผลไม้มีฮวาเจียว⁵ ใบกระวาน พริกเสฉวน รากบัว เห็ด **มณฑลเจียงซู** ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงวัตถุดิบว่า เมืองที่ติดทะเลมีอาหารทะเล เช่น ปู กุ้ง ส่วนเมืองที่ไม่ได้ติดทะเลจะไม่ค่อยเห็นอาหารทะเล ผู้คนส่วนใหญ่รับประทานเนื้อเป็ด เนื้อไก่ เนื้อวัว ส่วนเนื้อหมูพบเห็นได้น้อยเพราะมีราคาค่อนข้างสูงกว่าเนื้อสัตว์อื่น ๆ และผลไม้หาทานได้ยากเพราะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ **มณฑลฝูเจี้ยน** ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงวัตถุดิบหลักไว้ว่า ส่วนมากเป็นอาหารทะเล เนื่องจากผู้

⁵ ฮวาเจียว (花椒) เป็นพืชตระกูลเดียวกับส้ม ใช้เรียกเครื่องเทศชนิดหนึ่งของจีน มีสรรพคุณช่วยขับลมในลำไส้ แก้หวัด แก้เวียนศีรษะ พบมากในแถบภาคตะวันตกเฉียงใต้ โดยเฉพาะมณฑลเสฉวน ไหหล้า และชิงไห่ ฮวาเจียวยังเป็นส่วนประกอบของยาบำรุงหัวใจ และบำรุงเลือดในตำรับยาสมุนไพรของจีน

เจียนเป็นมณฑลที่อยู่ติดทะเล นอกจากนี้ยังมีเนื้อไก่ เนื้อเป็ด เนื้อวัว เนื้อกระต่าย เนื้อห่านและเนื้อหมูซึ่งพบเห็นได้ค่อนข้างน้อย เพราะราคาค่อนข้างสูงกว่าเนื้อสัตว์ชนิดอื่น ๆ **เมืองปักกิ่ง** ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงวัตถุดิบหลักว่ามีเนื้อไก่ เนื้อเป็ด เนื้อวัว เนื้อพะพะ เนื้อแกะ เนื้อกระต่าย เนื้อปลา เนื้อหมู เนื้อกบ ทั้งนี้อาหารทะเลพบเห็นได้น้อยในเมืองปักกิ่ง

3. ด้านอุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร มณฑลเสฉวน ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงอุปกรณ์ในการรับประทานอาหารว่ามีตะเกียบ ช้อนชุป ถ้วยสำหรับใส่ข้าว ถ้วยน้ำชา หากเป็นร้านอาหารทั่วไปจะไม่มีช้อนและส้อมให้บริการ หากต้องการใช้ต้องมีการแจ้งพนักงานของร้าน ทั้งนี้ภายในโรงอาหารของมหาวิทยาลัยใช้ภาชนะในการรับประทานอาหาร **มณฑลเจียงซู** ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงอุปกรณ์ในการรับประทานอาหารว่า การทานอาหารที่จีนใช้ตะเกียบ ช้อนชุปและถ้วยสำหรับใส่ข้าวเป็นหลัก ทั้งนี้ภายในโรงอาหารของมหาวิทยาลัยใช้ภาชนะในการรับประทานอาหาร ร้านอาหารบางแห่งมีช้อนและส้อมเสกแทนเสกไว้ให้บริการในการรับประทานเหมือนประเทศไทยเช่นกัน ทั้งนี้ยังคงต้องแจ้งพนักงานด้วยตนเอง **มณฑลฝูเจี้ยน** ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงอุปกรณ์ในการรับประทานอาหารว่า การทานอาหารที่จีนใช้ตะเกียบ ช้อนชุปและถ้วยสำหรับใส่ข้าวเป็นหลัก ร้านอาหารบางแห่งไม่ได้มีช้อนและส้อมไว้ให้บริการ แต่บางร้านมีให้ ทั้งนี้ต้องแจ้งพนักงานด้วยตนเอง และภายในโรงอาหารของมหาวิทยาลัยใช้ภาชนะในการรับประทานอาหาร **เมืองปักกิ่ง** ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงอุปกรณ์ในการรับประทานอาหารว่า การทานอาหารที่จีนใช้ตะเกียบ ช้อนชุปและถ้วยสำหรับใส่ข้าวเป็นหลัก แต่ภายในโรงอาหารของมหาวิทยาลัยใช้ภาชนะในการรับประทานอาหาร และมีช้อนพลาสติกให้บริการ ทั้งนี้ต้องแจ้งพนักงานด้วยตนเอง

4. ด้านมารยาทบนโต๊ะอาหาร มณฑลเสฉวน ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงมารยาทบนโต๊ะอาหารว่า เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีนักศึกษาต่างชาติจำนวนมาก โรงอาหารจึงไม่เคร่งครัดเรื่องมารยาทบนโต๊ะอาหาร แต่หากเป็นร้านอาหารหรือภัตตาคาร คือห้ามนำตะเกียบปักบนข้าว ตะเกียบต้องวางไว้ข้างถ้วยข้าวหรือวางไว้บนถ้วยข้าวและห้ามนำตะเกียบพลิกอาหาร และเมื่อมีการรับประทานอาหารกับผู้อาวุโสกว่า บุคคลที่อายุน้อยกว่าต้องตักอาหารให้ผู้อาวุโสกว่าและต้องให้ผู้อาวุโสกว่ารับประทานก่อน เมื่อสั่งอาหารในภัตตาคารต้องมีการสั่งเมนูหลาย ๆ อย่างหรือสั่งให้ครบจำนวนคน เนื่องจากคนจีนเน้นทานกับข้าวมากกว่าข้าวสวยและคนจีนยังมีความคิดที่ว่า “กินให้อิ่มอย่าให้ขาด” ระหว่างที่รับประทานอาหารจะมีมารยาทการชนแก้วร่วมอยู่ด้วย เพราะคนจีนให้ความสำคัญกับการชนแก้ว วิธีการชนแก้วคือ แก้วของคนที่ยาวน้อยกว่าต้องต่ำกว่าปากแก้วของคนที่ยาวสูงกว่าเพื่อแสดงความเคารพ และในสถานบันเทิงจะยกแก้วชนกันก่อนทุกครั้งก่อนที่จะดื่ม ไม่ว่าจะดื่มเครื่องดื่มชนิดใดก็ตาม **มณฑลเจียงซู** ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงมารยาทบนโต๊ะอาหารว่า เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีนักศึกษาต่างชาติจำนวนมาก โรงอาหารจึงไม่เคร่งครัดในเรื่องมารยาทบนโต๊ะอาหาร ส่วนร้านอาหารหรือภัตตาคารนอกมหาวิทยาลัย หากเพื่อนคนจีนสั่งเมนูอะไรมาต้องรับประทานทุกอย่างไม่ว่าจะชอบหรือไม่ก็ตาม เมื่อไปทานอาหารกับผู้ใหญ่ต้องให้ผู้ใหญ่นั่งก่อนเสมอและจะมีเจ้าภาพพูดกล่าวนำก่อนจึงจะรับประทานอาหารได้ มารยาทในการชนแก้ว แก้วของผู้ที่ยาวน้อยกว่าต้องชนอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าแก้วของผู้ที่ยาวสูงกว่า ห้ามอยู่ในระดับเดียวกัน มารยาทการใช้ตะเกียบคือห้ามเอาตะเกียบไปเสียบลงบนเนื้อสัตว์หรือเสียบลงบนข้าว และห้ามนำตะเกียบเคาะจาน **มณฑลฝูเจี้ยน** ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงมารยาทบนโต๊ะอาหารว่า เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีนักศึกษาต่างชาติจำนวนมาก โรงอาหารของมหาวิทยาลัยจึงไม่เคร่งครัดเรื่องมารยาทบนโต๊ะอาหาร แต่หากเป็นร้านอาหารหรือภัตตาคาร การทานแบบโต๊ะจีนห้ามหมุนโต๊ะในขณะที่คนอื่นกำลังตักอาหารอยู่ และต้องให้ผู้อาวุโสตักก่อน เมื่อรับประทานอาหารกับผู้อาวุโสและรับประทานก่อน สำหรับผู้ที่ยาวน้อยกว่านั่งและรับประทานทีหลัง คนฝูเจี้ยนที่เป็นคนท้องถิ่นมีความละเอียดอ่อนในการรับประทานอาหารจำพวกปลา ดังนั้นคนไทยที่ไปรับประทานอาหารร่วมกับคนฝูเจี้ยนต้องระมัดระวังโดยห้ามพลิกตัวปลา เพราะคนฝูเจี้ยนมีความเชื่อว่าหากกลับหรือพลิกตัวปลาแล้วจะทำให้เรือคว่ำ สำหรับเรื่องการใช้

ตะเกียบคือห้ามปักตะเกียบลงบนข้าว ห้ามนำตะเกียบชี้ไปที่คนอื่น **เมืองปักกิ่ง** ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงมารยาทบนโต๊ะอาหารว่า เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีนักศึกษาต่างชาติจำนวนมาก โรงอาหารจึงไม่เคร่งครัดเรื่องมารยาทบนโต๊ะอาหาร สำหรับร้านอาหารหรือภัตตาคาร เมื่อรับประทานอาหารร่วมกับผู้ที่อาวุโสกว่าต้องตักอาหารให้กับผู้อาวุโสกว่า โดยตักอาหาร 80% ของถ้วยและหากรับประทานอาหารอิ่มแล้วต้องเหลืออาหารไว้ในจานโดยไม่ตักอาหารขึ้นสุดท้ายเพื่อให้ผู้อาวุโสได้รู้ว่าทานอิ่ม เพราะหากทานหมดจานผู้อาวุโสจะเข้าใจว่ายังทานไม่อิ่มและตักอาหารเพิ่มให้อีก เมื่อไปรับประทานอาหารร่วมกับผู้ที่อาวุโสกว่าไม่ว่าจะเป็นร้านอาหารทั่วไปหรือภัตตาคารต้องให้ผู้อาวุโสกว่ารับประทานก่อนและต้องชิมอาหารให้ครบตามที่สั่ง เนื่องจากการสั่งอาหารมาหลายอย่างแต่ทานเพียงไม่กี่อย่างจะถูกมองว่าไม่มีมารยาท มารยาทการดื่มเหล้า ห้ามรินเหล้าให้ตัวเองก่อน ต้องรินให้กับผู้อาวุโสกว่า การรินเหล้าเต็มแก้วเพื่อเป็นการแสดงความเคารพแขก ในการชนแก้ว แก้วของผู้ที่อาวุโสน้อยกว่าต้องชนอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าของแก้วผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า ห้ามอยู่ในระดับเดียวกัน ในการรับประทานอาหารต้องตักอาหารให้กับผู้อาวุโสก่อนจึงจะสามารถตักให้ตัวเองได้และมีการนั่งตามลำดับอายุอีกด้วย สำหรับมารยาทการดื่มชา ให้รินชาให้กับผู้อาวุโสกว่า โดยรินประมาณ 70% ของแก้วหรือเกือบเต็มแก้วแต่ห้ามเต็มแก้ว มารยาทการใช้ตะเกียบห้ามนำตะเกียบชี้คนอื่น ห้ามนำตะเกียบเคาะถ้วย ห้ามนำตะเกียบปักบนถ้วยข้าว ห้ามคีบตะเกียบส่งให้กัน หากต้องการคีบอาหารให้ผู้อาวุโสกว่าต้องใช้ตะเกียบกลางในการคีบอาหาร

จากการศึกษาวัฒนธรรมด้านอาหารจีนภายใต้ประสบการณ์การรับรู้ของนักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการศึกษา ณ ประเทศจีน โดยผู้วิจัยได้สรุปความเหมือนและความต่างในแต่ละด้านจากผู้ให้ข้อมูลในแต่ละมณฑล ดังสรุปในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความเหมือนและความต่างเรื่องวัฒนธรรมด้านอาหารจีนภายใต้ประสบการณ์การรับรู้ของนักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการศึกษา ณ ประเทศจีน

พื้นที่ ข้อมูลต่างๆ	มณฑล เสฉวน	มณฑล เจียงซู	มณฑล ฝูเจี้ยน	เมือง ปักกิ่ง	ความสอดคล้อง ร้อยละ
1. ด้านรสชาติ					
1.1 รสเค็ม	/	/	/	/	100
1.2 รสจืด	/	/	/	/	100
1.3 รสหวาน	x	/	/	/	75
1.4 รสเผ็ด	/	x	x	x	25
1.5 รสเปรี้ยว	x	x	/	x	25
1.6 รสเผ็ดขม	/	x	x	x	25
2. ด้านวัตถุดิบ					
2.1 เนื้อหมู	/	/	/	/	100
2.2 เนื้อวัว	/	/	/	/	100
2.3 น้ำมัน	/	/	/	/	100
2.4 เนื้อไก่	x	/	/	/	75
2.5 เนื้อเป็ด	x	/	/	/	75
2.6 เนื้อกระต่าย	/	x	/	/	75
2.7 เนื้อกบ	/	x	x	/	50

พื้นที่ ข้อมูลต่างๆ	มณฑล เสฉวน	มณฑล เจียงซู	มณฑล ฝูเจี้ยน	เมือง ปักกิ่ง	ความสอดคล้อง ร้อยละ
2.8 เนื้อแกะ	/	x	X	/	50
2.9 เนื้อแพะ	/	x	x	/	50
2.10 อาหารทะเล					
2.10.1 กุ้งก้ามแดง	/	x	/	x	50
2.10.2 เนื้อปลา	x	x	/	/	50
2.10.3 กุ้ง	x	/	/	x	50
2.10.4 ปู	x	/	/	x	50
2.11 เนื้อห่าน	x	x	/	x	25
2.12 เนื้อจามรี	/	x	x	x	25
2.13 สมอหงษ์	/	x	x	x	25
2.14 ผัก					
2.14.1 ใบกระวาน	/	x	X	X	25
2.14.2 ฮวาเจียว	/	x	x	X	25
2.14.3 รากบัว	/	x	x	X	25
2.14.4 เห็ด	/	x	X	X	25
2.14.5 พริกเสฉวน	/	x	x	X	25
3. ด้านอุปกรณ์ในการ รับประทานอาหาร					
3.1 ตะเกียบ	/	/	/	/	100
3.2 ช้อนชุป	/	/	/	/	100
3.3 ถ้วย	/	/	/	/	100
3.4 จาน	/	/	/	/	100
3.5 ถาดหลุม	/	/	/	/	100
3.6 ช้อน-ส้อมสแตนเลส	/	/	/	x	75
3.7 ช้อนพลาสติก	x	x	x	/	25
3.8 ถ้วยน้ำชา	/	x	x	x	25
4. ด้านมารยาทบนโต๊ะ อาหาร					
4.1 ห้ามนำตะเกียบปักข้าวขึ้น หน้ากัน คีบต่อกัน เสียบอาหาร พลิกอาหาร และเคาะจาน	/	/	/	/	100

พื้นที่ ข้อมูลต่างๆ	มณฑล เสฉวน	มณฑล เจียงซู	มณฑล ฝูเจี้ยน	เมือง ปักกิ่ง	ความสอดคล้อง ร้อยละ
4.2 ตักอาหารให้ผู้อาวุโสกว่า และให้ผู้อาวุโสกว่านั่งก่อนและ รับประทานก่อน	/	/	/	/	100
4.3 รับประทานอาหารทุก อย่างตามที่สั่ง ไม่ว่าชอบ หรือไม่ก็ตาม	x	/	x	/	50
4.4 สั่งอาหารในภัตตาคารต้อง สั่งเมนูอาหารหลายอย่างหรือ สั่งให้ครบจำนวนคน	/	x	x	x	25
4.5 ห้ามหมุนโต๊ะในขณะที่คน อื่นตักอาหารอยู่	x	x	/	x	25
4.6 ตักข้าวให้พอดีถ้วย ไม่เต็ม ถ้วย (80%ของถ้วย)	x	x	x	/	25
4.7 ไม่ตักอาหารขึ้นสุดท้าย	x	x	x	/	25
4.8 ต้องรินเครื่องดื่มให้กับผู้ที่ อาวุโสกว่าก่อนเสมอ	x	x	x	/	25
4.10 มารยาทการชนแก้ว					
4.10.1 ระดับปากแก้วต้องอยู่ ต่ำกว่าแก้วของผู้ที่อาวุโสกว่า	/	/	x	/	75
4.10.2 ต้องรินชาให้กับผู้ อาวุโสกว่าประมาณ 70% ถ้วย ชา	x	x	x	/	25

จากตารางข้างต้นจะเห็นความเหมือนและความต่างในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ด้านรสชาติ รสเค็มและรสจืด พบได้ในอาหารของทั้ง 3 มณฑลและ 1 เมือง **รสหวาน** พบได้ในอาหารของเมือง มณฑลเจียงซู มณฑลฝูเจี้ยนและเมืองปักกิ่ง **รสเผ็ด และรสเผ็ดชา** พบได้เฉพาะในอาหารของมณฑลเสฉวน **รสเปรี้ยว** พบได้เฉพาะในอาหารของมณฑลฝูเจี้ยน

ด้านวัตถุดิบ เนื้อหมู เนื้อวัว และการใช้น้ำมันในปริมาณที่เยอะ พบได้ในทั้ง 3 มณฑลและ 1 เมือง **เนื้อไก่ เนื้อเป็ด** พบได้ในมณฑลเจียงซู มณฑลฝูเจี้ยน และเมืองปักกิ่ง **เนื้อกระต่าย** พบได้ในมณฑลเสฉวน มณฑลฝูเจี้ยน และเมืองปักกิ่ง **เนื้อกบ เนื้อแกะ เนื้อแพะ** พบได้ในมณฑลเสฉวนและเมืองปักกิ่ง **กุ้งก้ามแดง** พบได้ในมณฑลเสฉวน และมณฑลฝูเจี้ยน **เนื้อปลา** พบได้ในมณฑลฝูเจี้ยนและเมืองปักกิ่ง **กุ้งและปู** พบได้ในมณฑลเจียงซู และมณฑลฝูเจี้ยน **เนื้อห่าน** พบได้เฉพาะในมณฑลฝูเจี้ยน **เนื้อจามรี สมอหนู ไบกระวาน ฮวาเจียว พริกเสฉวน เห็ด และรากบัว** พบได้เฉพาะในมณฑลเสฉวน

ด้านอุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร ตะเกียบ ช้อนชุป ถ้วย จาน และภาชนะพลาสติก พบได้ในทั้ง 3 มณฑล และ 1 เมือง ช้อน-ส้อมสเตนเลส พบได้ในมณฑลเสฉวน มณฑลเจียงซู และมณฑลฝูเจี้ยน ช้อนพลาสติก พบได้เฉพาะในเมืองปักกิ่ง ถ้วยน้ำชา พบได้เฉพาะในมณฑลเสฉวน

ด้านมารยาทบนโต๊ะอาหารมี ห้ามนำตะเกียบปักข้าว ห้ามนำตะเกียบพลิกอาหาร ห้ามคีบตะเกียบส่งให้กัน การคีบอาหารให้ผู้อาวุโสกว่าต้องใช้ตะเกียบกลาง ห้ามนำตะเกียบเคาะจาน ห้ามนำตะเกียบชี้ไปที่คนอื่น และการตักอาหารให้ผู้อาวุโสกว่าและผู้อาวุโสกว่านั่งก่อนและรับประทานก่อน พบได้ในทั้ง 3 มณฑลและ 1 เมือง การรับประทานอาหารทุกอย่างที่สั่งไม่ว่าชอบหรือไม่ก็ตาม พบได้ในมณฑลเจียงซูและเมืองปักกิ่ง การสั่งอาหารในภัตตาคารต้องสั่งหลายอย่างหรือสั่งให้ครบจำนวนคน พบได้เฉพาะในมณฑลเสฉวน ห้ามหมุนโต๊ะในขณะที่คนอื่นตักอาหารอยู่ พบได้เฉพาะในมณฑลฝูเจี้ยน การตักข้าวให้พอดีถ้วย ไม่เต็มถ้วย (80% ของถ้วย) ไม่ตักอาหารขึ้นสุดท้าย ต้องรินเครื่องดื่มให้กับผู้ที่อาวุโสกว่าก่อนเสมอ รินเหล้าให้เต็มแก้วเพื่อแสดงความเคารพ และต้องรินชาให้กับผู้อาวุโสกว่าประมาณ 70% ของถ้วยชา พบได้เฉพาะในเมืองปักกิ่ง ในขณะที่ชนแก้วระดับปากแก้วต้องอยู่ต่ำกว่าแก้วของผู้ที่อาวุโสกว่าซึ่งพบได้ในมณฑลเสฉวน มณฑลเจียงซู และเมืองปักกิ่ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบประเด็นปัญหาความตระหนักทางวัฒนธรรมด้านอาหารที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปรวมได้ 7 ด้าน ดังนี้ **ด้านรสชาติ** (1) อาหารของเสฉวนมีน้ำมันเยอะและเลี่ยน จึงทำให้ไม่ค่อยคุ้นชินและถูกปากเท่าที่ควร และอาหารมีการผสมผสานรสชาติเฉพาะของเมืองนั้น ๆ เช่น ไก่ทอดของ KFC กับ McDonald's มีรสชาติเผ็ดซ่าแทรกซึมในตัวไก่ทอด **ด้านวัตถุดิบ** (1) คนจีนส่วนใหญ่เน้นรับประทานเนื้อวัว เนื้อแกะและเนื้อแพะ คนเสฉวนบางคนมีการรับประทานเนื้อกระต่าย และยังมีการรับประทานเนื้อจามรี คนเจียงซูบางคนรับประทานปากเปิด ปากห่าน เนื้อลา เป็นต้น (2) มีการนำเนื้อสัตว์ที่ไม่ค่อยพบเห็นในไทยมาประกอบอาหาร เช่น ตะพาบน้ำ (3) ในมณฑลเจียงซูมีเมนูสตรีทฟู้ดแปลก ๆ ที่ไม่ค่อยพบเห็นในไทย เช่น ไข่ข้าว (4) ในมณฑลฝูเจี้ยน เมนูน้ำแข็งไสบางร้านมีการนำเห็ดหูหนูขาวมาทำเป็นส่วนประกอบ และมีอาหารที่แปลกคือการนำหน่อทะเลมาทำเป็นเยลลี่ที่เรียกว่า 土笋冻⁶ (ถุ่ซุ่นต้ง) **ด้านวิถีความเคยชิน** (1) เมนูอาหารที่มีกระดูกหรือก้าง คนจีนจะนำเศษกระดูกต่างๆ วางไว้บนโต๊ะโดยนำกระดูกวางซ้อนอีกชั้น **ด้านมารยาทบนโต๊ะอาหาร** (1) คนจีนมีการเคี้ยวอาหารเสียงดัง เพราะคนจีนมีความคิดที่ว่า หากเคี้ยวเสียงเบาจะแสดงให้เห็นว่ากับข้าวไม่อร่อย เมื่อมีการรับประทานอาหารร่วมกับคนจีน หากมีการแบ่งจ่ายค่าอาหารกัน ต้องมีคนใดคนหนึ่งจ่ายค่าอาหารออกไปก่อนและค่อยมาแบ่งจ่ายกันหลังจากออกจากร้านไปแล้ว แต่คนจีนบางคนไม่ค่อยมีการแบ่งจ่ายค่าอาหาร โดยมีคนใดคนหนึ่งจ่ายไปก่อนและครั้งหน้าจะเป็นคนอื่น ๆ ที่จ่ายหมุนเวียนกันไป **ด้านอาหารการกินในการดำรงชีวิตประจำวัน** (1) อาหารเข้าส่วนใหญ่คนจีนนิยมรับประทานปาตองโก โจ๊ก เกี้ยว ปอเปี๊ยะและน้ำเต้าหู้ แต่ไม่นิยมทานข้าวสวยเป็นอาหารเช้า (2) ตามร้านอาหารทั่วไปคนจีนถึงแม้ว่าไม่ได้รู้จักกันมีการแบ่งใช้โต๊ะร่วมกันได้ **ด้านการปรุงอาหาร** (1) คนจีนไม่นิยมทานผักสด หากจะทานผักต้องผ่านกรรมวิธีปรุงให้สุกก่อน ส่วนใหญ่นำผักไปผัดกับน้ำมัน **ด้านเครื่องดื่ม** (1) เนื่องจากผู้สูงอายุในเสฉวนชอบดื่มชาร้อนและทานอาหารรสเผ็ด ทำให้เกิดอาการระคายคอและมีเสมหะ จึงทำให้ต้องมีการถ่มน้ำลายออกมา ทั้งนี้ในปัจจุบันคนจีนรุ่นใหม่ไม่มีพฤติกรรมเหล่านั้นแล้ว (2) คนจีนไม่นิยมทานน้ำแข็ง จึงทำให้เมื่อสั่งเครื่องดื่มเย็นจะได้น้ำแข็งในปริมาณที่น้อย

สรุปผลและอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมด้านอาหารจีนภายใต้ประสบการณ์การรับรู้ของนักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการศึกษา ณ ประเทศจีน โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาไทยที่ผ่านการศึกษา ณ ประเทศจีน ระหว่างปีพ.ศ. 2558 –

⁶ ถุ่ซุ่นต้ง (土笋冻) เป็นของกินพื้นเมืองในมณฑลฝูเจี้ยน ทางตะวันออกของจีน

2562 เป็นการศึกษาแบบการสัมภาษณ์โดยผ่านทางโปรแกรม Zoom ในการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัฒนธรรมด้านอาหารภายใต้ประสบการณ์การรับรู้ของนักศึกษาไทยที่ได้ผ่านการศึกษา ณ ประเทศจีน ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปและอธิบายผลการวิจัยได้ว่า วัฒนธรรมทางด้านอาหารมีข้อค้นพบที่น่าสนใจอยู่ 4 ด้าน กล่าวคือ ด้านรสชาติ ด้านวัตถุดิบ ด้านอุปกรณ์ในการรับประทานอาหารและด้านมารยาทบนโต๊ะอาหาร ด้านรสชาติและด้านวัตถุดิบ อาหารแต่ละที่มีรสชาติที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งรสชาติที่พบเจอได้คือ รสจืด รสเค็ม รสเปรี้ยว รสหวาน รสเผ็ด และรสเผ็ดซ่า สำหรับด้านวัตถุดิบขึ้นอยู่กับที่ตั้งตามภูมิศาสตร์ของแต่ละพื้นที่ ทำให้แต่ละพื้นที่มีวัตถุดิบที่มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับ 红厨网 (2020) และอานง ใจแน่น และ จาตุรงค์ แก้วสามดวง (2564) ในด้านรสชาติและด้านวัตถุดิบ ซึ่งได้กล่าวว่า **อาหารเสฉวน**มีรสชาติเผ็ด เผ็ดซ่า รสเค็มและรสจืด เอกลักษณ์ของ อาหารเสฉวนคือ พริกเสฉวน พริกแดงและพริกไทย **อาหารฮานตง** มีรสชาติเค็มและรสจืด ทั้งยังมีการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ตามธรรมชาติมาใช้ในการปรุงอาหาร **อาหารเจียงซู**มีรสชาติหวานปนเค็มและรสจืด เนื่องจากมณฑลเจียงซูตั้งอยู่ทิศตะวันออกของจีนที่อยู่ชายฝั่งทะเลมีทรัพยากรทางน้ำที่สมบูรณ์ มีความหลากหลาย ทำให้อาหารเจียงซูมีการใช้วัตถุดิบที่สดใหม่ในการปรุงประกอบอาหาร **อาหารฮกเกี้ยน** มีรสชาติกลมกล่อม รสไม่จัด มีรสชาติเค็ม หวาน เปรี้ยวและรสจืด วัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารเป็นของป่า เช่น เห็ดหน่อไม้ และอาหารทะเล นอกจากวัตถุดิบที่เป็นเครื่องปรุงปรุงอาหาร ผู้วิจัยยังพบว่า วัตถุดิบที่คนจีนนิยมใช้ในการประกอบอาหารคือเนื้อหมู เนื้อวัว เนื้อไก่ เนื้อเป็ด และเนื้อกระต่าย ทั้งยังพบว่า มีการใช้น้ำมันในการประกอบอาหารในปริมาณที่มากอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ 刘军茹 (2014) และ 李碧 (2017) ที่ได้กล่าวว่า คนจีนมีการรับประทานเนื้อหมู เนื้อไก่ เป็ด ปลา เนื้อแกะ เนื้อวัว และนำสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นมาเป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหารคาวซึ่งมักพบเห็นได้บนโต๊ะอาหารของคนจีน และสอดคล้องกับ Kanisorn Chantasriroj (2018) ที่กล่าวว่า อาหารจีนค่อนข้างเค็มและมีน้ำมันเยอะ และยังสอดคล้องกับ 红厨网(2020) ที่ได้กล่าวว่า อาหารจีนมีการใช้น้ำมันปริมาณมากในการประกอบอาหาร ทำให้อาหารที่ได้มีความมัน สำหรับด้านอุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร พบว่าคนจีนนิยมใช้ตะเกียบ ถ้วย จาน ช้อนชุปในการรับประทานอาหารที่ร้านอาหารหรือภัตตาคาร ซึ่งสอดคล้องกับ 钟节节 (2018) ได้กล่าวไว้ว่า คนจีนใช้ตะเกียบ ช้อน และชามในการรับประทานอาหาร ได้เริ่มใช้ตะเกียบตั้งแต่ยุคซุนชิว-จ้านกั๋ว ตะเกียบมักทำจากไม้ไผ่ ไม้ กระดุก เครื่องเคลือบ และวัสดุอื่น ๆ และเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมอาหารจีน ในปัจจุบันคนจีนมักใช้จานเป็นภาชนะสำหรับใส่อาหาร และด้านมารยาทบนโต๊ะอาหาร คนจีนเคร่งครัดเรื่องมารยาทการใช้ตะเกียบ เช่น ห้ามปักตะเกียบบนถ้วยข้าว ห้ามนำตะเกียบพลิกอาหาร ห้ามคีบตะเกียบส่งให้กัน ห้ามนำตะเกียบเคาะจาน และเคร่งครัดเรื่องการจัดลำดับที่นั่งตามอายุ เพศ และอายุของแขก โดยปกติคนที่อายุมากที่สุดนั่งก่อนซึ่งสอดคล้องกับ 刘军茹 (2014) ที่ได้กล่าวถึงด้านมารยาทบนโต๊ะอาหารไว้ว่า ห้ามปักตะเกียบบนถ้วยชามข้าว เนื่องจากประเทศจีนมีประเพณีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษด้วยอาหารและตะเกียบปักไว้บนอาหารที่เซ่นไหว้ ห้ามใช้ตะเกียบพลิกหรือคนอาหาร หรือใช้ตะเกียบเสียบสิ่งของ ห้ามคีบอาหารให้คนอื่นหรือคีบส่งให้ระหว่างช้อน ห้ามใช้ตะเกียบเคาะถ้วย และต้องให้ผู้อาวุโสนั่งและรับประทานก่อนเสมอ และปัญหาความตระหนักทางวัฒนธรรมด้านอาหารที่พบเจอ ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้ **ด้านรสชาติ** (1) อาหารของเสฉวนมีน้ำมันปริมาณมากและเลี่ยน และอาหารมีการผสมผสานรสชาติเฉพาะของเมืองนั้น ๆ เช่น ไก่ทอดของ KFC กับ McDonald's มีรสชาติเผ็ดซ่าแทรกซึมในตัวไก่ทอด ซึ่งสอดคล้องกับ 红厨网 (2020) และอานง ใจแน่น และ จาตุรงค์ แก้วสามดวง (2564) ในด้านรสชาติและด้านวัตถุดิบ ซึ่งได้กล่าวว่า อาหารเสฉวนมีรสชาติเผ็ด เผ็ดซ่า รสเค็มและรสจืด และยังสอดคล้องกับ Kanisorn Chantasriroj (2018) ที่ได้กล่าวว่า อาหารจีนค่อนข้างเค็มและมีน้ำมันเยอะ **ด้านการปรุงอาหาร** (1) คนจีนไม่ทานผักสด หากทานผักต้องนำไปผ่านการทำให้สุกก่อนส่วนมากนำไปผัดกับน้ำมัน ซึ่งสอดคล้องกับ Kanisorn Chantasriroj (2018) ที่ได้กล่าวว่า คนจีนกินผักสดน้อย ต้องผ่านการลวกหรือผัดให้สุกก่อน **ด้านเครื่องดื่ม**

(1) เนื่องจากผู้สูงอายุในเสฉวนชอบดื่มชาร้อนและทานอาหารรสเผ็ด ทำให้เกิดอาการระคายคอและมีเสมหะจึงทำให้ต้องมีการดื่มน้ำลายออกมา ทั้งนี้ในปัจจุบันคนรุ่นใหม่ไม่มีพฤติกรรมเหล่านี้แล้ว และคนจีนไม่นิยมทานน้ำแข็งจึงทำให้เมื่อสั่งเครื่องดื่มเย็นได้น้ำแข็งในปริมาณที่น้อย ซึ่งสอดคล้องกับ Kanisorn Chantasriviroj (2018) ที่ได้กล่าวว่า คนจีนดื่มชาร้อน น้ำอุ่น และเหล้า สำหรับคนไทยแม้ว่าอากาศหนาวแต่เครื่องดื่มต้องใส่น้ำแข็ง และยังสอดคล้องกับ 红厨网 (2020) และ อานง ใจแน่น และ จาตุรงค์ แก้วสามดวง (2564) ในด้านรสชาติและด้านวัตถุดิบ ซึ่งได้กล่าวว่า อาหารเสฉวนมีรสชาติเผ็ด เผ็ดชา รสเค็มและรสจัด

และจากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ**ด้านรสชาติอาหาร** กล่าวคือ ทั้ง 3 มณฑล และ 1 เมือง มีรสชาติที่เหมือนกัน แต่มณฑลเสฉวน อาหารมีรสเค็ม เมืองปักกิ่ง มีรสหวาน **ด้านวัตถุดิบ** กล่าวคือ เนื้อกระต่าย เนื้อแพะ เนื้อกบ เนื้อห่าน เนื้อจามรี สมอหมู กุ้งก้ามแดง กุ้ง ปู สำหรับมณฑลเสฉวนมีวัตถุดิบที่เป็นเอกลักษณ์คือ ใบกระวาน เห็ด รากบัว **ด้านอุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร** กล่าวคือ ถาดหลุม ช้อนพลาสติก ช้อน-ส้อมสแตนเลส และ ถ้วยน้ำชา **ด้านมารยาทบนโต๊ะอาหาร** กล่าวคือ การรับประทานอาหารทุกอย่างตามที่สั่ง ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ก็ตาม การสั่งอาหารในภัตตาคารต้องสั่งเมนูอาหารหลายอย่าง หรือสั่งให้ครบจำนวนคน ห้ามหมั่นโต๊ะในขณะที่คนอื่นตักอาหารอยู่ ตักข้าวให้พอดีถ้วย ไม่เต็มถ้วย (80% ของถ้วย) ไม่ตักอาหารขึ้นสุดท้าย ต้องรินเครื่องดื่มให้กับผู้ที่อาวุโสกว่าก่อนเสมอ ในการชนแก้วระดับปากแก้วต้องอยู่ต่ำกว่าแก้วของผู้ที่อาวุโสกว่า และต้องรินชาให้กับผู้ที่อาวุโสกว่าประมาณ 70% ถ้วยชา ทั้งนี้จากการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยพบประเด็นปัญหาความตระหนักทางวัฒนธรรมด้านอาหารที่แตกต่างกัน รวม 4 ด้าน ดังนี้ **ด้านวัตถุดิบ** (1) คนจีนส่วนใหญ่เน้นรับประทานเนื้อวัว เนื้อแกะ และเนื้อแพะ ทั้งนี้คนเสฉวนบางคนมีการรับประทานเนื้อกระต่าย และเนื้อจามรีอีกด้วย คนเฉิงตูบางคนรับประทานปากเปิด ปากห่าน เนื้อลา เป็นต้น (2) มีการนำเนื้อสัตว์ที่ไม่ค่อยพบเห็นในประเทศไทยมาประกอบอาหาร เช่น ตะพาบน้ำ (3) ในมณฑลเจียงซูมีเมนูสตรีฟู้ดแปลก ๆ ที่ไม่ค่อยพบเห็นในประเทศไทย เช่น ไข่ข้าว (4) ในมณฑลฝูเจี้ยน เมนูน้ำแข็งใสบางร้านมีการนำเห็ดหูหนูขาวมาเป็นส่วนประกอบ และมีอาหารที่แปลกคือการนำหน่อทะเลมาทำเป็นเยลลี่ที่เรียกว่า 土笋冻 (ถุส่นตัง) **ด้านวิถีความเคยชิน** (1) ในมณฑลเสฉวน คนจีนยกถ้วยและทานได้เลยโดยไม่ใช้ช้อน (2) เมนูอาหารที่มีกระดูกหรือก้าง คนจีนนำเศษกระดูกต่าง ๆ วางไว้บนโต๊ะโดยนำกระดาษวางซ้อนอีกชั้น **ด้านมารยาทบนโต๊ะอาหาร** (1) คนจีนมีการเคี้ยวอาหารเสียงดัง เพราะคนจีนมีความคิดที่ว่าถ้าหากเคี้ยวเสียงเบาจะแสดงให้เห็นว่ากับข้าวไม่อร่อย เมื่อมีการรับประทานอาหารร่วมกับคนจีน หากมีการแบ่งจ่ายค่าอาหารกัน ต้องมีคนใดคนหนึ่งจ่ายค่าอาหารออกไปก่อนและค่อยมาแบ่งจ่ายกันหลังจากออกจากร้านไปแล้ว และยังมีคนจีนบางคนไม่ค่อยมีการแบ่งจ่ายค่าอาหาร โดยมีคนใดคนหนึ่งจ่ายไปก่อนและครั้งถัดไปจะเป็นคนอื่น ๆ ที่จ่ายหมุนเวียนกันไป **ด้านอาหารการกินในการดำรงชีวิตประจำวัน** (1) อาหารเข้าส่วนใหญ่คนจีนนิยมรับประทานปาฟองโก่ จี๊เกี้ยว ปอเปี๊ยะและน้ำเต้าหู้ แต่ไม่นิยมทานข้าวสวยเป็นอาหารเช้า (2) ตามร้านอาหารทั่วไปคนจีนถึงแม้ว่าไม่ได้รู้จักกันมีการแบ่งใช้โต๊ะร่วมกันได้

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

1. สามารถขยายขอบเขตการศึกษาให้มีจำนวนมากขึ้น เช่น เพิ่มจำนวนประชากรที่ต้องการศึกษาในมณฑลหรือเมืองนั้น ๆ การกำหนดมณฑลหรือเมืองของประเทศจีน เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีวัฒนธรรมทางด้านอาหารที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นด้านรสชาติ ด้านวัตถุดิบ ด้านอุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร และด้านมารยาทบนโต๊ะอาหาร
2. สามารถศึกษาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมด้านอาหารได้ เช่น ด้านวิธีการรับประทานอาหาร ด้านอาหารการกินในการดำรงชีวิตประจำวัน ด้านวิธีการปรุงอาหาร และด้านเครื่องดื่ม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐมาภรณ์ เดชราช, ปิยวรรณ เพ็ญนรพัฒน์, และปภัต์ ยอดระบำ. (2564, มกราคม-มิถุนายน). การปรับตัวข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษาโครงการศึกษาต่อเนื่อง 2 + 2 และ 3+ 1 ภาควิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต. *วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์*, 40(1), 5.
- พสุภา ชินวรโสภาค. (2564, กุมภาพันธ์). ทูเรียนต่อจีนและชีวิตนักเรียนไทยในจีน. *วิทยุไมตรีไทย-จีน*, 5-6. สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/gkKmM>
- อานง ใจแน่น, และจาตุรงค์ แก้วสามดวง. (2564). อาหารจีนในไทย. *วารสารวัฒนธรรมอาหารไทย*, 3(2), 49-51. สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/yXHez>
- Chantasriviroj, K. (2018). Illustration of the Thai-Chinese cultural differences on cross-cultural communication in tourism Chinese course. *Ramkhamhaeng University Journal Humanities Edition*, 37(2), 175-190.
- Hong chu wang [红厨网]. (2020). Bada caixi geyouqianqiu [八大菜系各有千秋]. *Wenhua Qu*, (4), 122-129.
- Li, B. [李碧]. (2017). Kua wenhua jiaoji shijiao xia zhong tai liang guo yinshi wenhua de chayi yu lianxi [跨文化交际视角下中泰两国饮食文化的差异与联系]. *Journal of Baise University*, (6), 129-132.
- Liu, J. R. [刘军茹]. (2014). *Zhongguo Yinshi* [中国饮食]. Beijing: China Intercontinental Press.
- Ren, Q. L. [任启亮]. (2019). *Zhongguo Wenhua Changshi* [中国文化常识] (C. Suttaveekul, P. Phiromlertamorn, & S. Sittivised, Trans.) (2nd ed.). Beijing: Higher Education Press.
- Zhong, J. J. [钟节节]. (2018). Zhong tai yinshi wenhua duibi yanjiu [中泰饮食文化对比研究]. *Wenhua Shidian*, (21), 40-62.

การศึกษาภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวในสังคมจีน ผ่านซีรีส์รักที่ปลายฝัน 《以家人之名》

A Study on The Reflection of the Family Problems in Chinese Society through the Series of “Go Ahead”

ภูษณิศา พุ่มมณี¹ สุรัตนา วิลัยรัตน์² และนิธิตยา สุนทรธรรมนิติ³

Pusanisa Pummanee⁴, Surattana Wilairat⁵, and Nititaya Soontornthamnit⁶

(Received: 14 January 2023; Revised: 24 March 2023; Accepted: 29 April 2024)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวในสังคมจีนผ่านซีรีส์เรื่อง รักที่ปลายฝัน 《以家人之名》 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และวิธีแบบสังเกตในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ประเด็นปัญหาครอบครัวผ่าน 5 ตัวละคร ได้แก่ หลิงเซียว (凌霄) เฮ่อจื่อชิว (贺子秋) หลี่เจียนเจียน (李尖尖) ฉีหมิงเยวี่ (齐明月) ถังชาน (唐灿) โดยอ้างอิงองค์ประกอบของทฤษฎีการละคร แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวของชาวจีน เช่น ลักษณะโครงสร้างครอบครัว แนวคิดขงจื้อ ในการวิเคราะห์ปัญหาครอบครัว

และผลการวิจัยพบว่า ปัญหาครอบครัวในสังคมจีนที่สะท้อนผ่านซีรีส์เรื่องนี้มีทั้งหมด 6 ลักษณะ ซึ่งเกิดจาก 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายใน 2 ลักษณะ (1) ปัญหาการทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ทั้งของพ่อกับแม่ แม่กับลูก พ่อกับลูก (2) ปัญหาสุขภาพ ได้แก่ สุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิตใจ และปัจจัยภายนอก 4 ลักษณะ (1) ปัญหาทางการศึกษา คือ แม่เคร่งครัดกับการเรียนของลูกจนทำให้ลูกเครียด (2) ปัญหาด้านการงาน ได้แก่ การทำงานจนไม่มีเวลาและการว่างงาน (3) ปัญหาทางการเงิน คือ ครอบครัวมีรายได้น้อยและไม่เพียงพอ และมีค่าใช้จ่ายสูง (4) ปัญหาด้านค่านิยม ได้แก่ ค่านิยมการมีบุตรชาย ค่านิยมการทำงานเป็นข้าราชการหรือทำงานที่มั่นคง และค่านิยมการแต่งงานมีครอบครัว นอกจากนี้ปัญหาที่ปรากฏได้แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายนอกส่งผลต่อการเกิดปัญหาครอบครัวมากกว่าปัญหาภายใน แต่อย่างไรก็ตาม แต่ละปัจจัยล้วนมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน ซึ่งการวิจัยในประเด็นนี้เป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา แนวคิด และโครงสร้างครอบครัวในสังคมจีนอย่างครอบคลุม

คำสำคัญ: ภาพสะท้อน ปัญหาครอบครัว ซีรีส์จีน

Abstract

This research is qualitative research which aims to study the family problems in Chinese society which are reflected in the series Go Ahead 《以家人之名》. The data was collected and analyzed to find the family

¹ นักศึกษาปริญญาตรี เอกภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

² นักศึกษาปริญญาตรี เอกภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

³ อาจารย์ประจำสาขาภาษาต่างประเทศ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ผู้ประพันธ์บรรณกิจ

⁴ Undergraduate student, Chinese major, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus

⁵ Undergraduate student, Chinese major, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus

⁶ Lecturer, Foreign Language Department, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus Corresponding Author

problems of five characters, including Ling Xiao, He Ziqiu, Li Jianjian, Qi Mingyue, and Tang Can. The results analyzing data through the elements of drama theory, Chinese family concept, such as structure, Confucian thinking.

The results show that there are six problems within two factors contribute to the Chinese family issues reflected in the series. The first is the internal factor which can be divided into two problems: (1) quarrels and domestic family violence between father and mother, mother and children, and fathers and children, and (2) the physical and mental health problems. The second is the external factor which can be divided into four problems: (1) over-strictness about daughter's education, (2) problems caused by work-life imbalance and unemployment, (3) the family's financial problems by having insufficient income and high consume (4) social values in a Chinese family: preference, being a public servant or having a stable career, and getting married. Moreover, the results show that there are the external factors more than the internal factors, whereas each factor are related. The study of the family problems in Chinese society will be useful for comprehensive understanding problems, structure, thinking of family in Chinese society.

Keyword: Reflection, Family problems, Chinese series

บทนำ

ละครชุดทางโทรทัศน์หรือซีรีส์ (Series) นับว่าเป็นรายการที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมมากรายการหนึ่ง เนื่องจากซีรีส์เป็นรูปแบบของงานศิลปะรูปแบบหนึ่งในการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ผ่านผู้แสดงซึ่งเป็นตัวละครในเรื่อง ดิสนีย์ อิททิงก์ (2553) กล่าวไว้ว่าสื่อสะท้อนสังคมมีลักษณะอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง เป็นการแสดงให้เห็นปัญหาในสังคมเพื่อกระตุ้นให้เกิดการแก้ปัญหาและเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือแม้กระทั่งสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น รวมถึงช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่ผู้ชมและมักสร้างจากเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งรัชพล พงศ์ประสิทธิ์ และ เกวลี เพชรทิพย์ (2564) ก็ได้กล่าวว่า เมื่อพูดถึงซีรีส์จีน หลาย ๆ คนอาจติดภาพเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกำลังภายในหรือภาพยนตร์ย้อนยุคเป็นหลัก และมีเพียงคนเฉพาะกลุ่มเท่านั้นที่ติดตามซีรีส์จีน แต่กระแสนี้ได้เริ่มเปลี่ยนไป เพราะในปัจจุบันคนไทยสามารถหาซีรีส์จีนที่มีเนื้อเรื่องทันสมัยไม่ต่างจาก ซีรีส์ของชาติอื่นที่มีอยู่อย่างแพร่หลาย ดังนั้นจึงทำให้กลุ่มคนรุ่นใหม่หันมาสนใจซีรีส์จีนกันมากขึ้น จากการจัดอันดับคะแนนของแอปพลิเคชัน iQYI ซีรีส์เรื่องรักที่ปลายฝัน 《以家人之名》 ถือเป็นซีรีส์ที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก โดยได้รับคะแนนถึง 9.4 คะแนน (ข้อมูล ณ วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565) ซีรีส์เรื่องนี้กำกับโดย Ding Ziguang เริ่มออกอากาศในประเทศจีนเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2563 ผ่านช่อง Hunan TV ซึ่งได้รับความนิยมและได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี จากนั้นจึงถูกปล่อยออกมาให้ได้ชมทั่วโลกพร้อมคำบรรยายหลายภาษาผ่านทางแอปพลิเคชัน iQYI และ WeTv ในวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2563 โดยมีความยาวทั้งหมด 40 ตอน ซีรีส์เรื่องนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับครอบครัว ซึ่งได้สะท้อนปัญหาครอบครัวที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน พร้อมทั้งสอดแทรกข้อคิดมากมายผ่านเรื่องราวของสามพี่น้องที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือด โดยพี่ชายทั้งสองคนต่างมีบาดแผลและความทุกข์ต่อครอบครัวเดิมของตน จนกระทั่งท้ายที่สุดได้กลายเป็นครอบครัวเดียวกันโดยไม่คาดหมาย

เมริธา ไกรนที และคณะ (2563) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันหลักทางสังคมที่มีความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ ที่มีบทบาทต่อการหล่อหลอมการพัฒนามนุษย์ และมีความสำคัญต่อการพัฒนาตนเองและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน สถานะการดำรงอยู่และการแสดงออกซึ่งสถานภาพและบทบาทของครอบครัวย่อมมีความเปลี่ยนแปลง มีการปรับตัว และการก่อเกิดสภาพการณ์หรือปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวในรูปแบบใหม่

อย่างไรก็ตาม สถาบันครอบครัวยังคงต้องดำเนินการและรักษาไว้ซึ่งคุณลักษณะในการแสดงถึงโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนกระบวนการสร้างตัวตนของบุคคล การเป็นกลไกอันนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตของบุคคล และการสร้างเสริมสุขภาวะที่ดีของสังคม สถาบันครอบครัวจะต้องทำหน้าที่ในการให้กำเนิดสมาชิกใหม่ที่มีคุณภาพทั้งทางร่างกายและมีคุณภาพทางสติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณ หรือการเป็นเบ้าหลอมที่สำคัญให้มนุษย์ได้รับการพัฒนาแบบองค์รวมเพื่อการเป็นทุนมนุษย์ที่สมบูรณ์ อัลภา เมืองศรี (2561) ได้กล่าวว่า ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่พึงปรารถนา ในอดีตปัญหาในครอบครัวมักเป็นปัญหาเรื่องความยากจน พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาให้ลูก พ่อแม่ลำเอียงรักลูกไม่เท่ากัน พ่อแม่ทะเลาะกัน พ่อแม่หย่าร้างกัน ซึ่งในปัจจุบันปัญหาต่าง ๆ ก็ยังปรากฏให้เห็นอยู่ และบางปัญหาก็มีความรุนแรงมากขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าครอบครัวเป็นสถาบันสำคัญในสังคมที่ช่วยหล่อหลอมและขัดเกลาความเป็นมนุษย์ หากสมาชิกครอบครัวมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน จะส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดี แต่หากสมาชิกในครอบครัวมีความขัดแย้งกันก็จะเป็นปัญหาครอบครัวที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิกในครอบครัว และซีรีส์สามารถสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมได้

จากการทบทวนวรรณกรรมผ่าน CNKI (中国知网) ผู้วิจัยพบว่ามีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับซีรีส์เรื่องรักที่ปลายฝันหลายฉบับ เช่น Zhang (2020) ศึกษาเรื่องการรับเลี้ยงบุตรบุญธรรมในประเทศจีนผ่านซีรีส์ Liu (2020) ศึกษาอิทธิพลของครอบครัวเดิมที่ส่งผลต่อการสร้างอุปนิสัยส่วนบุคคล Chen (2021) วิเคราะห์บทบาทของแม่ในซีรีส์ผ่านแนวคิดสตรีนิยม แต่ผู้วิจัยยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวจากซีรีส์ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวผ่านซีรีส์เรื่องรักที่ปลายฝันซึ่งมีการสะท้อนประเด็นปัญหาในครอบครัวของสังคมจีนที่น่าสนใจ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาครอบครัวในสังคมจีนอย่างครอบคลุม เช่น วัฒนธรรมการศึกษา เศรษฐกิจ ค่านิยม

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวในสังคมจีนผ่านซีรีส์รักที่ปลายฝันมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการละครและทฤษฎีภาพสะท้อน

จิรมน สังข์ชัย (2558) กล่าวว่า อริสโตเติล (Aristotle) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของบทละครไว้ในหนังสือ Poetics ซึ่งถือว่าเป็นตำราเกี่ยวกับทฤษฎีการละครเล่มแรกของโลก โดยอริสโตเติลจำแนกและจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบของบทละครไว้เป็น 6 ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่ โครงเรื่อง (Plot) ตัวละคร (Character) ความคิด (Thought) ภาษา (Diction) เพลง (Song) และภาพ (Spectacle) (1) โครงเรื่อง (Plot) หมายถึง การลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในละครอย่างมีเหตุผล และมีจุดหมายปลายทาง การวางโครงเรื่อง คือ การวางแผนหรือกำหนดเส้นทางการกระทำของตัวละคร ทำให้ผู้ชมเข้าใจได้ว่ามีอะไรเกิดขึ้นในละครเรื่องนั้น (2) ตัวละคร (Character) คือ ผู้กระทำและผู้ที่ได้รับผลจากการกระทำในบทละคร ส่วนการสร้างลักษณะนิสัยของตัวละคร (Characterization) คือ การวางลักษณะนิสัยของตัวละคร รวมถึงพัฒนาการของนิสัยตัวละคร (3) ความคิด หรือแก่นเรื่อง (Thought) เป็นทรรศนะหรือปรัชญาที่ผู้เขียนต้องการสื่อไปยังผู้ชม โดยถ่ายทอดผ่านทางโครงเรื่อง ตัวละคร คำพูด สถานที่ และการกระทำของตัวละคร (4) ภาษา (Diction) หรือ บทสนทนา (Dialogue) หมายถึง ศิลปะของการถ่ายทอดเรื่องราว ความคิด ของผู้เขียนบทออกมาทางคำพูดของตัวละครหรือบทสนทนา (5) เพลง (Song) บทเพลงที่ที่จะต้องเป็นส่วนหนึ่งของบทละคร เช่นเดียวกับบทสนทนา และ (6) ภาพ (Spectacle) สิ่งที่น่าประหลาด

แก่สายตาผู้ชม เช่น ฉาก เครื่องแต่งกาย บทบาทการแสดงของตัวละคร สีหน้า ท่าทาง กริยาอาการ และจังหวะการเคลื่อนไหวของตัวละคร

และจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีภาพสะท้อน งานวิจัยของภาณิชา พิมพ์ทองงาม (2560) และสุดา รัตน์ เทียงไทสง (2561) ได้แสดงให้เห็นว่าทฤษฎีภาพสะท้อนเป็นทฤษฎีที่เก่าแก่ทฤษฎีหนึ่งและเป็นทฤษฎีที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในหลายสาขาวิชา รวมทั้งสาขาวิชาด้านนิเทศศาสตร์ที่เป็นศาสตร์เกี่ยวกับการสื่อสารทั้งในระดับปัจเจกบุคคล และระดับมวลชน ทฤษฎีนี้มีแนวคิดมาจากความเชื่อที่ว่า “ความหมายที่ปรากฏในเนื้อหาหรือสารนั้นก็คือ ภาพสะท้อนของความเป็นจริง” ที่วางอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีภาพสะท้อน โดยอุปมาอุปมัยว่า สื่อทุกประเภทของสังคมทำหน้าที่ประจักษ์เป็นกระจกส่องสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมของผู้คน การกระทำ การดำเนินชีวิต สภาพแวดล้อมและอื่น ๆ

ดังนั้น กอปรรวมทฤษฎีทั้ง 2 ข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าการศึกษาภาพสะท้อนที่ปรากฏผ่านละครหรือซีรีส์ สามารถทำให้เข้าใจความคิดที่สื่อดังกล่าวต้องการสะท้อน ผู้วิจัยจึงตั้งอยู่บนพื้นฐานขององค์ประกอบทั้งโครงเรื่อง ตัวละคร ความคิด บทสนทนา และภาพ ในการวิเคราะห์ปัญหาครอบครัวในสังคมจีนผ่านซีรีส์

2. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แสดงให้เห็นถึงแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวใน 3 ลักษณะ ได้แก่

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างครอบครัว สัมฤทธิ์ ขวัญโพธิ์และคณะ (2556) ได้กล่าวถึงลักษณะของครอบครัวว่าประกอบด้วย 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ลักษณะตามโครงสร้าง คือมีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีความสัมพันธ์กันโดยสายเลือดหรือโดยกฎหมาย พักอาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกันหรือเคยอยู่บ้านหลังเดียวกัน และ 2) ลักษณะตามหน้าที่ คือสมาชิกมีปฏิสัมพันธ์กัน มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งหน้าที่ของครอบครัว ได้แก่ การรักและเอาใจใส่ การอบรมเลี้ยงดู การผลิตสมาชิกใหม่ การเผชิญปัญหา การจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจ และการจัดหาสิ่งจำเป็นพื้นฐานทางกายภาพสำหรับสมาชิก

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวของจีน Wei (2015) ได้กล่าวถึงแนวคิดเรื่องความกตัญญูว่าในสมัยโบราณความกตัญญูถือเป็นรากฐานสำคัญของของครัว และเป็นศีลธรรมอย่างหนึ่ง ลักษณะสำคัญของครอบครัวจีนแบบดั้งเดิมคือประกอบด้วยสมาชิกที่เกี่ยวข้องกันทางสายเลือด มีการสร้างศีลธรรมประจำครอบครัวที่สอดคล้องกัน จึงมีการเสนอบรรทัดฐานทางศีลธรรมในการดำเนินชีวิต เช่น ความเคร่งครัดของบิดา ความกรุณาของมารดา ความสมานฉันท์ของสามีภรรยาเชื้อพืงสามี มิตรภาพกับเพื่อน ความกตัญญูของบุตร เว่ย (2564) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวของขงจื๊อไว้ 4 ประการ คือ 1) แนวคิดเรื่องความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยมีการสืบต่อวงศ์ตระกูลเป็นเป้าหมายสูงสุด แนวคิดของประเทศจีนตั้งแต่โบราณให้ความสำคัญกับ การสืบทอดวงศ์ตระกูล การให้คนรุ่นหลังได้สืบสกุลจึงเป็นเป้าหมายหลักของตระกูล 2) แนวคิดเรื่องการรักษาความเคารพ คือ ครอบครัวแบบดั้งเดิมมีแนวคิดที่ผู้ชายเป็นใหญ่ สามีมีอำนาจ และเด็ก ๆ เชื้อพืงและปฏิบัติตามคำสอนของพ่อแม่ 3) แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตคู่ของผู้ชายเป็นแบบบิดาธิปไตย 4) แนวคิดเรื่องบทบาททางเพศ ซึ่งกำหนดให้เพศชายเป็นผู้นำ เพศหญิงเป็นผู้ตาม และงานวิจัยของ Lin (2022) กล่าวถึงแนวคิดครอบครัวของขงจื๊อว่าให้ความสำคัญกับความเมตตาของบิดา ความกตัญญูของบุตร ความชอบธรรมของสามี รวมถึงมีแนวคิดที่สนับสนุนสังคมแบบบิดาธิปไตย ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยา สามีต้องปฏิบัติกับภรรยาด้วยความเมตตา และภรรยาต้องเชื่อฟังสามี

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาครอบครัว จากการศึกษานวนคดีปัญหาครอบครัวของจางจัน อี้ต้วนสินธิ์ และคณะ (2552) และปิ่นทิพย์ มโนสุจริตธรรม และคณะ (2563) ผู้วิจัยพบว่า นิยามปัญหาครอบครัวของนักวิชาการข้างต้นมีการสรุปปัญหาครอบครัวเหมือนกันบางประเด็น ได้แก่ การแยกกันอยู่ และการหย่าร้าง ส่วนปัญหาครอบครัวที่

ต่างกัน ได้แก่ การไม่มีบุตร มีบุตรผิดปกติ การเจ็บป่วย การนอกใจ การว่างงานหรือตกงาน ชราภาพ ความตาย ชัดแย้งภายในครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม ชาติความเป็นเอกภาพในครอบครัว ทักษะชีวิต การสื่อสารภายในครอบครัวและการล่วงละเมิดทางเพศ

จินตนา วัชรสินธุ์ และคณะ (2561) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงในครอบครัวของเด็กพบว่า ความเครียดของบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงในครอบครัว ครอบครัวที่บิดามารดาที่มีความเครียดสูงจะมีโอกาสเกิดความรุนแรงในครอบครัวได้สูงกว่า เนื่องจากภาวะตึงเครียด ในการแสดงบทบาทการเป็นบิดามารดาหรือความยุ่งยากในการเลี้ยงดูบุตร ทำให้บิดามารดามีปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับเด็ก สุกัญญา สดศรี (ม.ป.ป.) ศึกษาปัญหาการใช้ความรุนแรงของครอบครัวในสังคมไทย พบว่าปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากความเชื่อ ทักษะชีวิตอารมณ์ในส่วนบุคคล การเลียนแบบพฤติกรรมที่ผิด เป็นต้น โดยมีปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความรุนแรงอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางพฤติกรรมและปัจจัยทางสื่อ

จากการทบทวนวรรณกรรมของจีนเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว Jiang (2016) กล่าวว่าตามทฤษฎีการแบ่งชนชั้นทางสังคมวิทยา การศึกษามีบทบาทในการลดความแตกต่างทางชนชั้น ทั้งนี้ นักวิชาการได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัวกับการได้รับการศึกษาของบุตร พบว่า ภูมิหลังทางครอบครัวมีอิทธิพลต่อการได้รับการศึกษาของบุตร แต่ก็ยังคงเกิดความแตกต่างทางชนชั้นในสังคม โดยต้นทุนที่มีอิทธิพลต่อการการศึกษาของบุตร ได้แก่ (1) ต้นทุนทางด้านวัฒนธรรม เช่น การได้รับการศึกษาของพ่อแม่ การทำกิจกรรมร่วมกันของพ่อแม่และลูก (2) ต้นทุนทางสังคม เช่น การติดต่อกับอาจารย์ของผู้ปกครองการให้คำแนะนำและพูดคุย สื่อสารกับบุตร (3) ต้นทุนทางเศรษฐกิจ เช่น หน้าที่การงาน รายได้ เป็นต้น และ Ying (2019) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของโครงสร้างทางครอบครัวที่ส่งผลต่อความสามารถทางการศึกษาของวัยรุ่น พบว่า ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงเดียวมีอิทธิพลในปลายประเด็น (1) อิทธิพลต่อสติปัญญา ทั้งความรู้ ความเข้าใจ หรือการใช้เหตุผล (2) สภาพแวดล้อมส่งผลในเชิงลบ เนื่องด้วยในครอบครัวมีการหย่าร้างและมีความขัดแย้ง ทำให้เด็กเกิดความผิดปกติทางจิตใจ และแสดงออกด้วยความกลัว ความโกรธ ความอับอายและความฉุนเฉียว (3) ระดับการศึกษาไม่ได้อยู่ในระดับสูง (4) ความร่วมมือระหว่างครอบครัวและครูค่อนข้างน้อย

ทั้งนี้ ข้อมูลแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว ทั้งแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวของจีน และแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาครอบครัวของนักวิชาการข้างต้นล้วนเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์งานวิจัยฉบับนี้ทั้งสิ้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จำแนกปัจจัยด้านปัญหาครอบครัวออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) ปัจจัยภายในครอบครัว คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสมาชิกในครอบครัว เช่น การแยกกันอยู่ การไม่มีบุตรไว้สืบสกุล การเจ็บป่วย การหย่าร้าง ความตาย ทักษะชีวิตที่ต่างกัน การสื่อสารภายในครอบครัว และการล่วงละเมิดทางเพศ (2) ปัจจัยภายนอก คือ ปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อสมาชิกในครอบครัว ซึ่งสมาชิกในครอบครัวไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นเองหรือแก้ไขปัจจัยดังกล่าวได้ เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นจากเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวในสังคมจีนผ่านซีรีส์เรื่องรักที่ปลายฝัน 《以家人之名》 และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาครอบครัวในสังคมจีน

ระเบียบวิธีวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยศึกษาภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวในสังคมจีนผ่านซีรีส์เรื่องรักที่ปลายฝัน ทั้งหมด 40 ตอน ผ่านทางแอปพลิเคชัน iQIYI โดยเป็นการเลือกเจาะจง เนื่องจากซีรีส์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นปัญหาครอบครัวของสังคมจีนที่หลากหลาย ทั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาศึกษาเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว และกำหนดศึกษาผ่านครอบครัวของตัวละครที่ดำเนินเรื่องราวทั้งหมด 5 ตัวละคร ได้แก่ หลิงเซียว (凌霄) เฮ่อจื่อชิว (贺子秋) หลี่เจียนเจียน (李尖尖) ฉินหมิงเยวี่ (齐明月) ถึงซ่าน (唐灿)

การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการแบบสังเกต (Observation) ตอนที่มีการสะท้อนปัญหาครอบครัวในซีรีส์เรื่องรักที่ปลายฝันของแอปพลิเคชัน iQIYI ผ่าน 5 ตัวละคร ได้แก่ หลิงเซียว (凌霄) เฮ่อจื่อชิว (贺子秋) หลี่เจียนเจียน (李尖尖) ฉินหมิงเยวี่ (齐明月) ถึงซ่าน (唐灿)

โดยผู้วิจัยได้อ้างอิงแนวคิดเกี่ยวกับ 1) ลักษณะโครงสร้างของครอบครัว 2) ประเด็นที่ครอบครัวชาวจีนให้ความสำคัญ เช่น แนวคิดขงจื้อ แนวคิดความกตัญญู และ 3) ปัญหาครอบครัว ซึ่งเกิดขึ้นจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ประกอบการวิเคราะห์ปัญหาครอบครัวที่สะท้อนให้เห็นผ่านซีรีส์รักที่ปลายฝัน

ผลการวิจัย

"ครอบครัว" ซึ่งปรากฏผ่านซีรีส์รักที่ปลายฝัน เป็นลักษณะของครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัวไม่ได้มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือดหรือทางกฎหมาย ความสัมพันธ์ดังกล่าวมีทั้งลักษณะของสมาชิกที่ไม่ได้มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือด แต่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน และสมาชิกที่ไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกัน แต่มักจะรับประทานอาหารเช้าร่วมกัน โดยสมาชิกต่างรักและเอาใจใส่กัน เผชิญปัญหาร่วมกัน และจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจร่วมกัน จึงมีความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด

ทั้งนี้ จากภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวในสังคมจีนผ่านซีรีส์รักที่ปลายฝัน ผู้วิจัยพบว่าจาก 40 ตอน มีตอนที่สะท้อนปัญหาครอบครัวของตัวละคร ทั้งหมด 21 ตอน ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 6 ลักษณะ ซึ่งเกิดจาก 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายใน 2 ลักษณะ และปัจจัยภายนอก 4 ลักษณะ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางสรุปปัญหาครอบครัวที่สะท้อนในซีรีส์รักที่ปลายฝัน

ปัจจัย	ปัญหาครอบครัว	รายละเอียด (ตัวละคร)	ตอนที่ปรากฏ (รวม)	รวมจำนวน ตอน	
1. ปัจจัยภายใน	1. ปัญหาการทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรง	ปัญหาระหว่างพ่อ-แม่ (พ่อแม่ของหลิงเซียว)	1, 2, 33, 37	13	16
		ปัญหาระหว่างแม่-ลูก (แม่ของหลิงเซียว)	15, 19, 30, 34, 35, 36, 37, 39		
		ปัญหาระหว่างพ่อ-ลูก (พ่อของเฮ่อจื่อชิว)	6, 7		
	2. ปัญหาสุขภาพ	ปัญหาสุขภาพทางจิตและสุขภาพทางกาย (แม่ของหลิงเซียว และ หลิงเซียว)	1, 9, 27	3	

ปัจจัย	ปัญหาครอบครัว	รายละเอียด (ตัวละคร)	ตอนที่ปรากฏ (รวม)	รวมจำนวน ตอน	
2. ปัจจัยภายนอก	1. ปัญหาด้านการศึกษา	ปัญหาการเข้มงวดเรื่องการเรียนรู้ของลูก (แม่ของฉีหมิงเยวี่)	3, 6	2	17
	2. ปัญหาด้านการทำงาน	ปัญหาการทำงานจนไม่มีเวลาดูแลคนในครอบครัว (แม่ของเฮ่อจื่อชิว)	1, 2, 5	5	
			ปัญหาการว่างงาน (แม่ของถังซ่าน)	24, 33	
	3. ปัญหาด้านการเงิน	ปัญหาการมีรายได้ไม่เพียงพอ และการมีค่าใช้จ่ายสูง (แม่ของเฮ่อจื่อชิว)	2, 9, 10	3	
	4. ปัญหาด้านค่านิยม	ค่านิยมการมีบุตรชาย (พ่อของเฮ่อจื่อ และ ยายของเฮ่อจื่อชิว)	6, 8, 22	7	
			ค่านิยมการทำงานข้าราชการหรืองานที่มั่นคง (แม่ของฉีหมิงเยวี่)	24, 33	
			ค่านิยมการแต่งงานมีครอบครัว (แม่ของฉีหมิงเยวี่)	19, 24	

จากตารางข้างต้น เห็นได้ว่าปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอกมีจำนวนมากกว่าปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายใน และเห็นได้ชัดเจนนว่า ปัญหาครอบครัวที่เกิดขึ้นทั้งหมดนั้น ตัวแปรหลักที่ทำให้เกิดปัญหาขึ้นคือพ่อและแม่ โดยมีลูกเป็นผู้ได้รับผลของการกระทำนั้น โดยภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวที่พบมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ปัญหาการทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรงในครอบครัว จำนวน 13 ตอน และภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวที่พบเป็นอันดับสอง ได้แก่ ปัญหาด้านค่านิยม จำนวน 7 ตอน ส่วนภาพสะท้อนปัญหาอื่น ๆ มีจำนวนตอนที่ทั้งเหมือนและแตกต่างกัน คือ ปัญหาการทำงาน 5 ตอน ปัญหาทางการเงินและปัญหาด้านสุขภาพ ด้านละ 3 ตอน และปัญหาทางการศึกษา 2 ตอน

ทั้งนี้ จากปัญหาเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรง ผู้วิจัยพบว่าปัญหาระหว่างแม่-ลูก ถือเป็นความสัมพันธ์ที่มีการสะท้อนให้เห็นปัญหามากที่สุด ปรากฏถึง 8 ตอน รองลงมาคือปัญหาระหว่างพ่อ-แม่ และปัญหาระหว่างพ่อ-ลูก ซึ่งมีจำนวน 4 และ 2 ตอนตามลำดับ ส่วนปัญหาที่มีความเด่นชัดรองลงมา คือ ปัญหาด้านค่านิยม ซึ่งประกอบด้วยค่านิยมเรื่องการมีบุตร เรื่องการทำงาน และการมีครอบครัว ที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวเป็นอย่างมากเช่นกัน

ประเด็นที่น่าสนใจคือ ปัญหาเรื่องเด็กที่เติบโตมากับพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยวถือเป็นเรื่องสำคัญในประเทศจีน ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยวจะส่งผลกระทบต่อความเข้าใจหรือการใช้เหตุผล ทำให้เด็กเกิดความผิดปกติทางจิตใจ และแสดงออกด้วยความกลัว ความโกรธ ความอับอายและความฉุนเฉียว (Ying Xu, 2019) แต่หลี่เจียนเจียน เป็นตัวละครที่เติบโตมากับคุณพ่อเลี้ยงเดี่ยว แต่กลับมีสุขภาพจิตที่แข็งแรงมากที่สุด จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยจึงเห็นว่าตัวละครหลี่เจียนเจียนอยู่ในครอบครัวพ่อเลี้ยงเดี่ยวที่มีการทำกิจกรรมร่วมกันกับพ่อ ได้รับคำแนะนำที่ดี มีการพูดคุยสื่อสารกับบุตรที่ดี รวมถึงพ่อของหลี่เจียนเจียนมีฐานะทางการเงินที่ดี มีหน้าที่การงาน รายได้ จึงทำให้หลี่เจียนเจียนมีสุขภาพจิตที่แข็งแรง

เนื่องด้วยต้นทุนทางด้านวัฒนธรรม ทางด้านสังคม ทางด้านเศรษฐกิจเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก (Jiang, 2016) เช่นกัน

ผู้วิจัยได้จำแนกและสรุปให้เห็นปัญหาครอบครัวต่าง ๆ ในเชิงลึก ดังนี้

1. ปัญหาครอบครัวที่เกิดจากปัจจัยภายใน

ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายใน คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว และมีเหตุมาจากสมาชิกในครอบครัว แบ่งเป็น 2 ปัญหา ได้แก่ ปัญหาการทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรง และปัญหาสุขภาพ

1.1 ปัญหาการทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรง

การกระทำของบุคคลภายในครอบครัวที่กระทำต่อกัน เป็นการทะเลาะวิวาทหรือใช้ความรุนแรง ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างพ่อกับแม่ แม่กับลูก และพ่อกับลูก รวม 3 ลักษณะความสัมพันธ์ โดยมีทั้งการกระทำรุนแรงที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย และทะเลาะโดยการใช้อาวุธจากก้าวร้าว ซึ่งการกระทำต่าง ๆ ซึ่งมีตัวแปรสำคัญคือพ่อและแม่ได้ก่อให้เกิดความเจ็บปวดทั้งทางร่างกายและจิตใจแก่ผู้ถูกกระทำ

1.1.1 การใช้ความรุนแรงระหว่างพ่อ-แม่

ตัวอย่างตอนที่ปรากฏ “พ่อแม่ของหลิงเซียวทะเลาะกัน รวมถึงมีการใช้ความรุนแรงเนื่องจากแม่ใช้คำพูดที่กล่าวโทษว่าหลิงเซียวเป็นต้นเหตุของการสูญเสียลูกสาวคนเล็ก” ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการทำร้ายร่างกายในครอบครัวของพ่อกับแม่ คือ พ่อของหลิงเซียวได้ทำร้ายร่างกายแม่ของหลิงเซียว นอกจากนี้ ความคิดดังกล่าวได้ให้สร้างบาดแผลในใจให้กับแม่ของหลิงเซียว และส่งผลให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพตามมา (ดังภาพที่ 1) ถึงแม้ว่าตามหลักแนวคิดของขงจื้อได้กล่าวว่าความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยา นั้น สามีต้องปฏิบัติกับภรรยาด้วยความเมตตา และภรรยาต้องเชื่อฟังสามี (Lin, 2022) ดังนั้นจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่าแม่ในสังคมจีนจะยึดหลักตามแนวคิดขงจื้อ แต่เนื่องด้วยปัจจัยภายในอื่น ๆ ที่ไม่สามารถควบคุมได้ ก็อาจเป็นเหตุให้เกิดความรุนแรงได้เช่นกัน

ภาพที่ 1 พ่อตบหน้าแม่ของหลิงเซียว

หมายเหตุ: จากแอปพลิเคชัน iQIYI เรื่องรักที่ปลายฝัน

1.1.2 การทะเลาะกันระหว่างแม่-ลูก

ตัวอย่างตอนที่ปรากฏ “หลิงเซียวทะเลาะกับแม่ เนื่องจากหลิงเซียวไม่บอกแม่เรื่องจะย้ายกลับประเทศจีน” สถานการณ์ดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงการทะเลาะเบาะแว้งที่มีการทำร้ายร่างกายของแม่กับลูก ซึ่งเกิดจากความหวงแหนไม่ต้องการให้ลูกชายห่างจากตนเอง หรือผูกแรงแฝงความรักไป (ดังภาพที่ 2)

ซึ่งในสังคมจีนสมัยโบราณ ความกตัญญูถือเป็นรากฐานสำคัญของของครัว และถือเป็นศีลธรรมอย่างหนึ่ง (Wei, 2015) ดังนั้นครอบครัวจีนแบบดั้งเดิมจึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและแนวคิดเรื่องความกตัญญูมาก แต่แม่ของหลิง

ลึงเซียวได้นำประเด็นความกตัญญูมาใช้ในการบังคับหลังเขียว จนเกิดการทะเลาะเบาะแว้ง จนหลังเขียวต้องสละความสุขส่วนตัวเพื่อปฏิบัติตามแนวคิดดั้งเดิมของจีน ซึ่งปัญหานี้ได้ทำให้หลังเขียวเกิดปัญหาด้านสุขภาพตามมา

ภาพที่ 2 หลังเขียวยื้อแย่งมือถือกับแม่

หมายเหตุ: จากแอปพลิเคชัน iQIYI เรื่องรักที่ปลายฝัน

1.1.3 การทะเลาะกันระหว่างพ่อ-ลูก

ตัวอย่างตอนที่ปรากฏ “พ่อของเฮ่อจื่อชิวซื้อของมาให้ที่โรงเรียนและบอกเพื่อน ๆ ของเฮ่อจื่อชิวว่าตนเป็นพ่อแท้ ๆ ทำให้เฮ่อจื่อชิวโกรธและนำของไปทิ้ง จนเกิดการทะเลาะกัน” สถานการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นการทะเลาะกันของพ่อกับลูกเนื่องจากเฮ่อจื่อชิวไม่พอใจที่พ่อของตนเองซื้อของให้ ทั้ง ๆ ที่พ่อเคยทอดทิ้งเฮ่อจื่อชิวตั้งแต่เฮ่อจื่อชิวยังเด็ก (ดังภาพที่ 3) ประเด็นที่น่าสนใจคือ แม้ว่าในสังคมจีนจะยึดแนวคิดครอบครัวของขงจื๊อ ให้ความสำคัญกับความเมตตาของบิดา และความกตัญญูของบุตร (Lin, 2022) แต่การถูกทอดทิ้งในวัยเด็กของเฮ่อจื่อชิวถือเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวได้เช่นกัน

ภาพที่ 3 เฮ่อจื่อชิวขว้างปาของฝากที่ผู้เป็นพ่อซื้อให้

หมายเหตุ: จากแอปพลิเคชัน iQIYI เรื่องรักที่ปลายฝัน

ทั้งนี้จากการทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นระหว่างพ่อ-แม่ แม่-ลูก และพ่อ-ลูก ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ 3 ลักษณะ ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาดังกล่าวเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น การแยกกันอยู่ การหย่าร้าง และปัญหาการสื่อสารภายในครอบครัว ซึ่งต่างส่งผลกระทบต่อสมาชิกในครอบครัว ทั้งด้านจิตใจและร่างกาย โดยตัวแปรหลักที่ทำให้เกิดปัญหาคือ พ่อและแม่

1.2 ปัญหาสุขภาพ

ปัญหาสุขภาพที่ปรากฏแสดงให้เห็นทั้งปัญหาสุขภาพทางจิตและสุขภาพทางกาย รวม 2 ลักษณะ ได้แก่ ปัญหาทางสุขภาพจิตของแม่หลังเขียว และปัญหาการนอนไม่หลับของหลังเขียว ผู้วิจัยพบว่าหากสมาชิกในครอบครัว

โดยเฉพาะเด็กหรือหัวหน้าครอบครัวมีปัญหาสุขภาพ หรือป่วยเป็นโรคต่าง ๆ ก็อาจส่งผลกระทบต่อจิตใจของคนในครอบครัวได้

1.2.1 ปัญหาสุขภาพทางจิตใจ

ตัวอย่างตอนที่ปรากฏ “แม่ของหลิงเซียวมีปัญหาทางสุขภาพจิต เนื่องจากการสูญเสียลูกสาว ทำให้มีความอ่อนไหวทางด้านจิตใจ” ทั้งนี้แม่ของหลิงเซียวมักตกอยู่ในอาการเศร้า หดหู่ และเสียใจ (ดังภาพที่ 4) ซึ่งสภาพอารมณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ และส่งผลกระทบเชิงลบต่อสมาชิกในครอบครัวเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 4 แม่ของหลิงเซียวอยู่ในอาการเศร้าและเสียใจ
หมายเหตุ: จากแอปพลิเคชัน iQIYI เรื่องรักที่ปลายฝัน

1.2.2 ปัญหาสุขภาพทางกาย

ตัวอย่างตอนที่ปรากฏ คือ การนอนไม่หลับของหลิงเซียว จนต้องกินยานอนหลับ (ดังภาพที่ 5) ปัญหาการนอนไม่หลับดังกล่าวเกิดจากความกดดันและความเครียด ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติของแม่หลิงเซียวที่เคยสูญเสียลูกสาว จึงมีความเข้มงวดกับลูก คาดหวังกับลูกมากเกินไป

ภาพที่ 5 หลิงเซียวกินยานอนหลับ
หมายเหตุ: จากแอปพลิเคชัน iQIYI เรื่องรักที่ปลายฝัน

จากการวิเคราะห์ปัญหาครอบครัวที่ปรากฏ ผู้วิจัยพบว่าปัญหาสุขภาพเกิดจากสาเหตุ ดังนี้ ปัญหาสุขภาพทางจิตใจเกิดจากความสูญเสีย ส่วนปัญหาสุขภาพทางกายเกิดจากความเครียดและความกดดัน

2. ปัญหาครอบครัวที่เกิดจากปัจจัยภายนอก

ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก คือ ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัว และไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นเองหรือแก้ไขปัจจัยดังกล่าวได้ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอกมี 4 ปัญหา ได้แก่ ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาด้านการงาน ปัญหาด้านการเงิน และปัญหาด้านค่านิยม

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา

กล่าวคือ สังคมจีนให้ความสำคัญกับเรื่องของการศึกษา การพัฒนาคุณภาพของการศึกษาเป็นอย่างมาก และสังคมจีนมีการแข่งขันทางการศึกษาสูง ซึ่งการศึกษาเป็นการสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็น และมีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม และเนื่องด้วยความสำคัญดังกล่าว พ่อแม่จึงต่างคาดหวังให้ลูกได้เรียนโรงเรียนที่มีคุณภาพและมีผลการเรียนที่ดี รวมถึงเข้มงวดกับลูกของตนเองมากจนเกินไป ทำให้ลูกรู้สึกกดดัน (ดังภาพที่ 5) จนทำให้เกิดปัญหาในครอบครัวขึ้นเช่นกัน อันเป็นเหตุมาจากแนวคิดเรื่องการศึกษาที่มีบทบาทในการลดความแตกต่างทางชนชั้น (Jiang, 2016)

ตัวอย่างตอนที่ปรากฏ “แม่ของฉินหมิงเยวี่เคร่งครัดเรื่องการเรียน ต้องการให้ลูกเรียนให้ได้ที่ 1” แสดงให้เห็นถึงความเข้มงวดที่แม่มีต่อลูกในเรื่องการเรียน (ดังภาพที่ 6) และหากลูกไม่ทำตามที่ตนเองคาดหวัง ก็จะตำหนิและเกิดการทะเลาะกัน

ภาพที่ 6 ฉินหมิงเยวี่เล่าว่าแม่ของตนเข้มงวดเรื่องการเรียน
หมายเหตุ: จากแอปพลิเคชัน iQIYI เรื่องรักที่ปลายฝัน

2.2 ปัญหาด้านการงาน

แสดงให้เห็น 2 ลักษณะ คือ การทำงานจนไม่มีเวลาให้กับคนในครอบครัว และปัญหาการว่างงาน ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวในหลายลักษณะ ได้แก่ 1) การไม่มีเวลาดูแลลูก จึงต้องฝากให้ญาติพี่น้องช่วยเลี้ยง และไม่ได้อบรมสั่งสอนหรือเลี้ยงดูด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของแม่-ลูกในเชิงลบ 2) การว่างงานของลูก ที่ส่งผลกระทบต่อสถานะหน้าตาทางสังคมของพ่อแม่ในเชิงลบ

ตัวอย่างตอนที่ปรากฏ “แม่ของเฮ่อจื่อชิวไปทำงานงานรับจ้าง จนไม่มีเวลาดูแลเฮ่อจื่อชิว จึงฝากให้ยายและน้าของเฮ่อจื่อชิวเลี้ยงดู” แสดงให้เห็นถึงปัญหาเรื่องการทำงานหนัก ทำงานที่แดนไกล (ดังภาพที่ 7) ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถเลี้ยงดูลูกด้วยตนเองได้ รวมถึงไม่ได้อบรมสั่งสอนหรือเลี้ยงดูด้วยตนเอง

ภาพที่ 7 ยายของเฮ่อจื่อชิวเล่าว่าแม่ของเฮ่อจื่อชิวไปทำงานรับจ้างที่อื่น

หมายเหตุ: จากแอปพลิเคชัน iQIYI เรื่องรักที่ปลายฝัน

ตัวอย่างตอนที่ปรากฏ “แม่ของถึงซ่านอับอายที่ถึงซ่านว่างงาน จึงบอกให้ถึงซ่านไปสอบข้าราชการ” แสดงให้เห็นว่าการมีงานทำหรือไม่มีงานทำส่งผลต่อสถานะหน้าตาทางสังคมของพ่อแม่ หากลูกว่างงาน พ่อแม่ก็อาจรู้สึกอับอายจนทำให้พ่อแม่ต้องบอกให้ลูกหางานทำ (ดังภาพที่ 8) ซึ่งปัญหาดังกล่าว อาจก่อให้เกิดความเครียด วิตกกังวล และอาจเผชิญภาวะซึมเศร้าได้ หากถึงซ่านมีสุขภาพจิตที่ไม่แข็งแรง

ภาพที่ 8 แม่ของถึงซ่านบอกว่าอยากให้ลูกสอบข้าราชการ

หมายเหตุ: จากแอปพลิเคชัน iQIYI เรื่องรักที่ปลายฝัน

2.3 ปัญหาด้านการเงิน

เป็นปัญหาหนึ่งที่แสดงให้เห็นจากซีรีส์ และเป็นสาเหตุสำคัญสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวของเฮ่อจือชิว ทั้งนี้ปัญหาการเงินแสดงให้เห็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) การที่ครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอ จึงต้องไปทำงานต่างแดน และต้องหยิบยืมคนอื่น 2) การมีภาระค่าใช้จ่ายสูง และมากเกินไป ทำให้ต้องออกไปทำงานเพื่อหารายได้

ตัวอย่างตอนที่ปรากฏ “แม่ของเฮ่อจือชิวมีปัญหาเรื่องการเงินและต้องการยืมเงินพ่อของหลี่เจียนเจียนไปจำนวนหนึ่ง พร้อมทั้งฝากเฮ่อจือชิวไว้ให้พ่อของหลี่เจียนเจียนช่วยเหลือ” (ดังภาพที่ 9) แสดงให้เห็นถึงการมีรายได้ไม่เพียงพอ จึงต้องหยิบยืมคนอื่น ต้องไปทำงานต่างถิ่น และต้องฝากลูกให้คนอื่นดูแล

ภาพที่ 9 แม่ของเฮ่อจือชิวขอยืมเงินพ่อของหลี่เจียนเจียน

หมายเหตุ: จากแอปพลิเคชัน iQIYI เรื่องรักที่ปลายฝัน

2.4 ปัญหาด้านค่านิยม

ค่านิยม หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่บุคคลหรือสังคมยอมรับและเห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรแก่การปฏิบัติจึงยึดถือมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ หรือช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเองหรือสังคม โดยค่านิยมจะแฝงอยู่ภายในความคิด อารมณ์ ความรู้สึกและเจตคติ

จากปัญหาครอบครัวที่ปรากฏ ผู้วิจัยพบว่าปัญหาครอบครัวที่เกี่ยวกับค่านิยม แบ่งเป็น 3 ค่านิยม ได้แก่ ค่านิยมการมีบุตรชาย ค่านิยมการทำงานข้าราชการหรืองานที่มั่นคง และการแต่งงานมีครอบครัว

2.4.1 ค่านิยมเกี่ยวกับการมีบุตรชาย

เป็นแนวคิดของขงจื๊อตั้งแต่สมัยโบราณซึ่งเห็นว่าการสืบต่อวงศ์ตระกูลเป็นเป้าหมายสูงสุดและเป็นแนวคิดดั้งเดิมของจีน เพศชายเป็นผู้นำ และเพศหญิงเป็นผู้ตาม (เว่ย, 2564) จึงกล่าวได้ว่า สังคมจีนให้ความสำคัญกับการสืบทอดตระกูล และให้ความสำคัญกับเพศชาย สังคมจีนเป็นสังคมที่การสืบเชื้อสายของตระกูลจะถูกถ่ายทอดต่อไปได้โดยเพศชาย ชาวจีนจึงไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเพศหญิง และมีทัศนคติที่ดีต่อบุตรชายมากกว่าบุตรสาว เพราะบุตรชายเป็นผู้สืบวงศ์สกุล หรือกิจการ และเป็นผู้นำครอบครัว ในขณะที่บุตรสาวมักจะถูกลดทอนคุณค่าจากครอบครัว

ตัวอย่างตอนที่ปรากฏ “พ่อของเฮ่อจื่อชิวมีลูกชายแค่คนเดียวคือเฮ่อจื่อชิว จึงเป็นเหตุผลที่ต้องการรับกลับไปสืบทอดตระกูล” กล่าวคือ แม้ว่าพ่อของเฮ่อจื่อชิวจะทอดทิ้งลูกชายไปตั้งแต่วัยเด็ก พ่อไม่ได้ดูแลเฮ่อจื่อชิวตั้งแต่เด็ก และทั้งสองมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีนัก แต่เนื่องด้วยต้องการลูกชายในการสืบเชื้อสายสกุล จึงหาพ่อของหลี่เจียนเจียน เพื่อรับลูกชายกลับไปเลี้ยง(ดังภาพที่ 10)

ภาพที่ 10 พ่อหลี่เจียนเจียนพูดว่าพ่อเฮ่อจื่อชิวต้องการให้เฮ่อจื่อชิวสืบทอดกิจการของตน

หมายเหตุ: จากแอปพลิเคชัน IQIYI เรื่องรักที่ปลายฝัน

ตัวอย่างตอนที่ปรากฏ “ยายของเฮ่อจื่อชิวมีความคิดที่อคติต่อแม่ของเฮ่อจื่อชิว เนื่องจากแม่เป็นลูกสาวที่ไม่เพียงแค่ว่าไร้ประโยชน์ ไม่ส่งเงินให้ที่บ้าน และยังทิ้งเฮ่อจื่อชิวไว้ให้ดูแลแทนด้วย” (ดังภาพที่ 11) กล่าวคือ ลูกสาวมักถูกมองว่าไร้ประโยชน์ และถึงแม้ว่าเฮ่อจื่อชิวจะเป็นผู้ชาย แต่ก็ไม่ได้ทำให้มุมมองที่มีต่อลูกสาวเปลี่ยนไป

ภาพที่ 11 ยายของเฮ่อจื่อชิวมีอคติต่อแม่ของเฮ่อจื่อชิวที่เป็นลูกสาว

หมายเหตุ: จากแอปพลิเคชัน IQIYI เรื่องรักที่ปลายฝัน

2.4.2 ค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานข้าราชการหรืองานที่มั่นคง

พ่อแม่มักปลูกฝังให้ลูกหลานเข้ารับราชการหรือทำงานที่มั่นคง เนื่องจากเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับในสังคมว่ามีเกียรติ มีโอกาสก้าวหน้า มีความมั่นคง มีสวัสดิการและหลักประกัน ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นว่า ครอบครัวมักจะคาดหวังให้ลูกทำงานข้าราชการหรืออาชีพที่มั่นคง เนื่องจากมีสวัสดิการดี รายได้มั่นคง ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเป็นหน้าเป็นตาให้กับครอบครัว

ตัวอย่างตอนที่ปรากฏ “แม่ของฉินมิงเยวี่ต้องการให้สอบข้าราชการเนื่องจากมีรายได้ที่มั่นคงกว่าอาชีพนักข่าวท้องถิ่นที่ทำอยู่” เห็นได้ว่าแม่ฉินมิงเยวี่จะมีงานทำ คือเป็นนักข่าวท้องถิ่น แต่เมื่องานดังกล่าวไม่ใช่งานราชการ แม่จึงยังคงบังคับให้ฉินมิงเยวี่ไปสอบข้าราชการอีก (ดังภาพที่ 12)

ภาพที่ 12 แม่ของฉินมิงเยวี่ต้องการให้ไปสอบข้าราชการ
หมายเหตุ: จากแอปพลิเคชัน iQIYI เรื่องรักที่ปลายฝัน

2.4.3 ค่านิยมเกี่ยวกับการแต่งงานมีครอบครัว

การแต่งงานถือเป็นเรื่องสำคัญของชาวจีน เป็นเป้าหมายสูงสุดของพ่อแม่ที่อยากเห็นลูกมีครอบครัวเป็นฝั่งเป็นฝา ซึ่งซีรีส์ได้สะท้อนให้เห็นว่า พ่อแม่อยากให้ลูกแต่งงานมีครอบครัว เพราะการแต่งงานถือเป็นการประสบความสำเร็จอย่างหนึ่งในชีวิต ผู้หญิงที่แต่งงานจะมีชีวิตที่สุขสบายภายใต้การดูแลของสามี

ตัวอย่างตอนที่ปรากฏ “แม่ของฉินมิงเยวี่ต้องการให้แต่งงานมีครอบครัวก่อนอายุ 25 ปี เพราะการแต่งงานเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับชาวจีน จึงนัดตัวให้กับฉินมิงเยวี่ และฉินมิงเยวี่ได้พูดว่าแม่ให้มาดูแลตัวหา” (ดังภาพที่ 13) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการดูแลตัว เป็นสิ่งที่ฉินมิงเยวี่ทำเพราะแม่บอกให้ทำ

ภาพที่ 13 แม่ใช้วิธีนัดตัวเพื่อให้ฉินมิงเยวี่ได้แต่งงานมีครอบครัว
หมายเหตุ: จากแอปพลิเคชัน iQIYI เรื่องรักที่ปลายฝัน

ประเด็นที่น่าสนใจคือ ค่านิยม เช่น การมีบุตรชาย และการแต่งงานมีครอบครัว เป็นค่านิยมที่มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดดั้งเดิมของจีนเป็นอย่างมาก ทั้งเรื่องความกตัญญู การให้ความสำคัญกับเพศชาย หรือแนวคิดปิตาธิปไตย ซึ่งแนวคิดดังกล่าวทำให้ยังคงเห็นวัฒนธรรมดั้งเดิมในสังคมจีนปัจจุบัน เช่น วัฒนธรรมการดูตัว

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวในสังคมจีนผ่านซีรีส์เรื่องรักที่ปลายฝัน โดยวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากตอนที่มีการสะท้อนปัญหาครอบครัวในซีรีส์ผ่านครอบครัวของตัวละคร ได้แก่ หลิงเซียว (凌霄) เฮ่อจื่อชิว (贺子秋) หลี่เจียนเจียน (李尖尖) จีหมิงเยวี่ (齐明月) ถึงซ่าน (唐灿) ภายใต้ทฤษฎีการละคร ทฤษฎีภาพสะท้อน และวิเคราะห์ผ่านแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างของครอบครัว ประเด็นที่ครอบครัวชาวจีนให้ความสำคัญตามมุมมองครอบครัวขงจื้อ แนวคิดความกตัญญู

ผู้วิจัยพบว่าภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวในสังคมจีนเกิดจาก 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายในครอบครัวและปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก โดย**ปัจจัยภายในครอบครัว** แบ่งเป็น 2 ปัญหา คือ 1) **ปัญหาการทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรงในครอบครัว** ที่มีสาเหตุหลักจากการแยกกันอยู่ การหย่าร้างของพ่อแม่ที่ส่งผลกระทบต่อลูก และจากการสื่อสารภายในครอบครัวที่ไม่ชัดเจนหรือขาดการสื่อสารกัน ซึ่งแบ่งเป็นการทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรงระหว่างพ่อกับแม่ แม่กับลูก พ่อกับลูก และ 2) **ปัญหาสุขภาพ** ทั้งทางกายและทางจิตใจ โดยปัญหาสุขภาพทางจิตใจเกิดจากความสูญเสีย ส่วนปัญหาสุขภาพทางกายเกิดจากความเครียดและความกดดัน **ปัจจัยภายนอก** แบ่งเป็น 4 ปัญหา คือ 1) **ปัญหาด้านการศึกษา** เนื่องจากการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต่ออนาคตลูก พ่อแม่จึงต้องการให้ลูกมีการศึกษาที่ดี และกดดันลูกเรื่องการเรียน 2) **ปัญหาด้านการงาน** ซึ่งเกิดจากการทำงานยุ่งจนไม่มีเวลาดูแลสมาชิกในครอบครัว ต้องให้คนอื่นเลี้ยง สมาชิกในครอบครัวไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู และการว่างงานของสมาชิกในครอบครัวที่ส่งผลกระทบต่อสถานะหน้าตาทางสังคมของพ่อแม่หรือสมาชิกในครอบครัว 3) **ปัญหาด้านการเงิน** คือ การมีรายได้ไม่เพียงพอ จึงต้องไปทำงานต่างแดนหรือต้องหยีบยืมคนอื่น และการมีภาระค่าใช้จ่ายสูงและมากเกินไป ทำให้ต้องออกไปทำงานเพื่อหารายได้ และ 4) **ปัญหาด้านค่านิยม** ประกอบด้วย (1) ค่านิยมเกี่ยวกับการมีบุตรชาย เนื่องจากแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับบุตรชายมากกว่าบุตรสาว (2) ค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานข้าราชการหรืองานที่มั่นคง ซึ่งเป็นอาชีพที่มั่นคง และมีสวัสดิการ และ (3) ค่านิยมเกี่ยวกับการแต่งงานมีครอบครัว ซึ่งเกิดจากความคิดว่าแต่งงานเป็นเป้าหมายสูงสุดของชีวิต พ่อแม่จึงอยากเห็นลูกสาวได้แต่งงานมีครอบครัวที่สมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ปัญหาครอบครัวที่เกิดขึ้นทั้งหมดนั้น ตัวแปรหลักที่ทำให้เกิดปัญหาคือพ่อและแม่ โดยมีลูกเป็นผู้ที่รับผลของการกระทำนั้น

โดยภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวที่พบมากที่สุดโดยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัญหาการทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาด้านค่านิยม ปัญหาด้านการงาน ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาด้านสุขภาพ และปัญหาด้านการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับจำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ (2552) และปิ่นทิพย์ มโนสุจริตธรรมและคณะ (2563) ซึ่งพบปัญหาครอบครัวที่เกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ปัญหาเกี่ยวกับการงาน ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน อันเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ ปัญหาเกี่ยวกับค่านิยมการมีบุตรชาย และปัญหาเกี่ยวกับค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานข้าราชการหรืองานที่มั่นคง อย่างไรก็ตามจากการอภิปรายผลผู้วิจัยพบปัญหาที่แตกต่างจากงานวิจัยดังกล่าว คือ ปัญหาด้านการศึกษา และปัญหาด้านค่านิยมการแต่งงานมีครอบครัว ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดดั้งเดิมของจีนอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ผลการวิจัยหลายประเด็นได้แสดงให้เห็นความสอดคล้องกับแนวคิดขงจื้อที่ว่าสังคมจีนให้ความสำคัญกับการสืบทอดตระกูล และให้ความสำคัญกับเพศชาย (เว่ย, 2564)

ทั้งนี้จากการศึกษาภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวในสังคมจีนผ่านซีรีส์เรื่องรักที่ปลายฝัน ทำให้ผู้วิจัยตระหนักว่าครอบครัวเป็นสถาบันหลักในการอบรมเลี้ยงดู ปัญหาครอบครัวเกิดจากการที่สมาชิกภายในครอบครัวไม่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม และผลกระทบของปัญหาครอบครัวมีตั้งแต่เบาจนถึงหนัก ส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านจิตใจและร่างกาย ไม่ว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาเป็นปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยภายใน ทุกสิ่งล้วนมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน และการเติบโตมาในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ แต่หากทุกคนรู้จักเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม รู้จักสื่อสารและพูดคุยกันอย่างมีเหตุผลเมื่อมีปัญหา ก็ย่อมมีความสุขและประสบความสำเร็จได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างปัญหาครอบครัวในสังคมจีนและปัญหาครอบครัวในสังคมไทย รวมถึงศึกษาเปรียบเทียบเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว
2. ควรศึกษาปัญหาครอบครัวจากวรรณกรรมหรือผลงานสื่ออื่น ๆ เพื่อทราบและเรียนรู้จากมุมมองที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, เสาวคนธ์ สุดสวาท, เฉลียว ฤกษ์จุฬิมล, ประไพ วิริยะสมบูรณ์, สุดา ภิรมย์แก้ว, และสุรพันธ์ เพชรภา. (2552). **สังคมวิทยา** (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จินตนา วัชรสินธุ์, รวิวรรณ คำเงิน, ชนกวร ศรีประสาร, และ ณัฏชนันท์ ชีวานนท์. (2561). ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงในครอบครัวของเด็กวัยเรียน. **วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้**, 5(2), 189-200.
- จิรมน สังข์ชัย. (2558). วิเคราะห์ลักษณะนิสัย ชูซาน เดลฟิโน จาก ละครชุด Desperate Housewives. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย**, 35(3), 138-153.
- ดิสนัย อธิธิรัญวงศ์. (2553). **การรับรู้ทัศนคติและความตระหนักเรื่องปัญหาสังคมของผู้ชมภาพยนตร์เพื่อสังคม** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัชพล พงศ์ประสิทธิ์, และเกวลี เพชรทิพย์. (2564). การศึกษาลักษณะและกลวิธีการแปลคำต้องห้ามในบทบรรยายใต้ภาพจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยของซีรีส์วายจีน:กรณีศึกษาซีรีส์วายจีนเรื่อง “ร้านนักรักเสพติด”. **วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**, 14(2), 265-306.
- ปิ่นทิพย์ มโนสุจริตธรรม, พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, และรุ่งโรจน์ ศิริพันธ์. (2563). วิฤตครอบครัวในสังคมไทย:ศึกษาและเสริมสร้างครอบครัวสันติสุขตามหลักมรรคาธรรม. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**, 8(ฉบับเพิ่มเติม), 48-60.
- ภาณิชา พิมพ์ทองงาม. (2560). **ความรุนแรงที่ปรากฏในละครชุด Club Friday The Series 9** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- เมธิรา ไกรนที, วันชัย ธรรมสัจการ, และอุทิศ สังข์รัตน์. (2563). ครอบครัว:สถาบันหลักทางสังคมกับบทบาทการพัฒนามนุษย์แบบองค์รวม. **วารสารปาริชาตมหาวิทยาลัยทักษิณ**, 33(1), 1-16.
- เวย์ ยี่ตาน. (2564). **ความพึงพอใจที่มีความสัมพันธ์กับผลกระทบทางด้านค่านิยมและวัฒนธรรมจีนจากการใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อของแอนิเมชันเรื่อง “นาจา” (NACHA the Great) ของผู้ชมในเขตเมืองคุนหมิง** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- สัมฤทธิ์ ขวัญโพนและคณะ. (2556). *การพยาบาลครอบครัว* [เอกสารประกอบการเรียน]. มหาสารคาม: วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม.
- สุกัญญา สดศรี. (ม.ป.ป.). ปัญหาการใช้ความรุนแรงของครอบครัวในสังคมไทย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 6(ฉบับพิเศษ), 600-609.
- สุดารัตน์ เทียงไทสง. (2561). *ภาพสะท้อนปัญหาสังคมไทยในยุคดิจิทัลที่ปรากฏในงานเขียนเชิงสารคดีท่องเที่ยวของนิวกมล* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อัลภา เมืองศรี. (2561). การเสริมสร้างความสุขของเยาวชนจากครอบครัว: ภาพสะท้อนจากนวนิยาย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 6(1), 254-270.
- Jiang, L. (2016). Family Background and Education Attainment: A Literature Review. *Review of Higher Education*, 1(4), 199-213.
- Lin, Q. (2022). Confucian Family Ethics and Its Contemporary Value. *Advances in Philosophy*, 11(6), 1759-1763.
- Wei, M. (2015). Historical Evolution of China's Traditional Culture of Filial Piety and Its Modern Transformation. *Social Service Research*, (2), 145-155.
- Xu, Y. (2019). Jiatingjiegou duiqingshaonianxueyenengliyingxiangdeyanjiu. *Education Research*, 10(2), 84-85.

การศึกษาภาพลักษณ์ของบุรุษในสังคมจีนสมัยโบราณผ่านสำนวนจีน

A Study of Male Images in Ancient Chinese Society through Chinese Idioms

พิมพัร่า สถิตยกุลสิริ¹, อภิสร่า ชัยดำรงคฤทธิ² และศักรินทร์ สวัสดิ์³

Phimwara Satithkulsiri⁴, Apisara Chaidamrongti⁵, and Sakkarin Sawatdee⁶

(Received: 21 April 2023; Revised: 31 July 2023; Accepted: 29 April 2024)

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของบุรุษจากสำนวนจีน โดยใช้ปัจจัยทางเพศเป็นตัวแปรในวิเคราะห์ ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านเพศสรีระ เพศสภาพ และเพศวิถี ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ภาพลักษณ์ที่สะท้อนผ่านสำนวนจีนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยมของผู้คนในสังคม สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้ 1) ภาพลักษณ์ด้านเพศสรีระ บุรุษต้องมีรูปร่างแข็งแรงกำยำ สูงใหญ่ ไม่อ้วนแอ่น ไม่ผอมแห้ง มีค่านิยมเรื่องการไว้หนวดเครา 2) ภาพลักษณ์ด้านเพศสภาพ ชี้ให้เห็นถึงค่านิยมของคนในสังคม บุรุษต้องแข็งแรงบึกบึน นำเกรงขาม มีความเข้มแข็งเป็นผู้นำสูง 3) ภาพลักษณ์ด้านเพศวิถี สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องราว ทัศนคติของผู้คนในอดีตที่มีต่อวัฒนธรรมทางเพศ 4) ภาพลักษณ์ทางด้านสถานภาพและบทบาท เมื่อเปรียบเทียบกับสตรี สถานภาพและบทบาทของบุรุษจะถูกแบ่งเป็นด้านการเป็นสุภาพบุรุษและการเป็นสามี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงทัศนคติ ค่านิยมของคนในสังคมที่มีต่อบุรุษในด้านวิถีชีวิต การทำงาน ตามหลักคำสอนของขงจื้อที่กล่าวว่าสตรีที่ดีจะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของบุรุษ จึงจะได้รับการยอมรับซึ่งส่งผลให้อยู่ร่วมกันในครอบครัวได้อย่างมีความสุข

คำสำคัญ: สำนวนจีน บุรุษ ภาพลักษณ์ สถานภาพและบทบาท

Abstract

This research aims to study the male image as reflected through Chinese idioms, using sex, gender, and sexuality as variables in the analysis. The study categorized the male image into four categories: 1) Sex (appearance), which often includes having a physically strong and muscular body, being tall, not being effeminate, not being too skinny, and having a preference for growing a mustache. 2) Gender, which indicates social preferences for men to be strong, intimidating, and assertive leaders. 3) Sexuality, which reflects the attitudes and values of people in the past towards gender-related cultural norms. 4) The Male's Status and Role, which male status and roles are compared with those of females, highlighting societal attitudes and values towards men in terms of lifestyle, work. According to the teachings of Confucius, a virtuous woman must believe in and follow the instructions of men in order to be accepted and live together happily in the family.

Keywords: Chinese idioms, male, image, status and roles

¹ นักศึกษาริทยูนิเวอร์ซิตี สาขาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่

² นักศึกษาริทยูนิเวอร์ซิตี สาขาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่

³ อาจารย์ประจำสาขาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่

⁴ Undergraduate student, Chinese Major, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus

⁵ Undergraduate student, Chinese Major, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus

⁶ Lecturer, Chinese Major, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hatyai Campus

บทนำ

ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือสื่อสารที่ใช้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ที่อยู่ควบคู่กับมนุษย์มาอย่างยาวนาน นอกจากนี้ยังเป็นกระจกที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรม ไม่ว่าภาษานั้นจะเป็นภาษาพูดหรือแสดงออกมาโดยไม่ใช้คำพูดก็ตาม (ภาวิพันธุ์ พันธุ์แพ, 2550, หน้า 5) ในทางภาษาศาสตร์สังคมยังกล่าวว่า ภาษาเป็นเครื่องมือในการจัดบันทึกเรื่องราวและเหตุการณ์ในสังคม ณ ช่วงเวลาใด เวลาหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสภาพสังคม พฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงของสังคม (สุภัทร แก้วพัตร์, 2560) โดยสะท้อนผ่านการออกเสียง การใช้คำ การให้ความหมายหรือรูปแบบประโยคเป็นต้น ซึ่งสำนวนสุภาษิตก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญและสามารถบ่งชี้อัตลักษณ์บางอย่างของสังคมได้อย่างชัดเจน เช่น ชนชั้นทางสังคม วิถีชีวิต และคตินิยมเชื่อ เป็นต้น

ในอดีตสังคมส่วนใหญ่แฝงไปด้วยแนวคิดแบบปิตาธิปไตยที่กล่าวว่า นุษย์เป็นใหญ่ ซึ่งแนวคิดนี้ครอบงำและคอยกดทับความเป็นหญิงเอาไว้ สตรีถูกจัดวางความสัมพันธ์ทางสังคมให้มีสถานะและบทบาทแบบจำกัดด้วยกรอบของขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี การที่ผู้ชายใช้อำนาจโดยตรงกับสตรีมีมาเป็นระยะเวลานานและฝังรากอยู่ในความเชื่อของคนในสังคม ซึ่งเอเดียน ริช (Rich อ้างถึงใน สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554, หน้า 178) กล่าวว่า การถืออำนาจของผู้ชายในครอบครัว สังคม อุดมการณ์และระบบการเมืองการปกครอง มีส่วนสำคัญในการกำหนดภาษา รวมถึงบทบาททางเพศภายในสังคมว่าควรหรือไม่ควรทำอะไร ส่งผลให้แนวคิดดังกล่าวยังอยู่บนพื้นฐานของระบบสังคมที่ส่งเสริมให้ผู้ชายเป็นชนชั้นปกครองและเป็นผู้ถืออำนาจ เนื่องด้วยเหตุผลสรีระทางร่างกายของสตรีที่ดูอ่อนแอกว่าผู้ชาย ไม่เหมาะต่อการใช้แรงงานหนัก จึงแสดงให้เห็นถึงการเอารัดเอาเปรียบและการข่มเหงสตรี (ณรงค์ภรณ์ รอดทรัพย์, 2555, หน้า 38) ในสังคมจีนโบราณ ชาวจีนมีอาชีพหลักเป็นงานเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพที่จำเป็นต้องใช้แรงงานเป็นหลักในการประกอบอาชีพ ส่วนมากผู้ที่ประกอบอาชีพนี้มักเป็นผู้ชาย ในทางกลับกันสตรีชาวจีนส่วนใหญ่จะต้องทำงานอยู่กับบ้าน จัดการทั้งงานบ้านงานเรือนและดูแลบุตร ทำให้สถานภาพทางสังคมจีนของบุรุษในอดีตดูสูงกว่าสตรี เนื่องด้วยบุรุษถือเป็นเสาหลักสำคัญของครอบครัว ต้องทำงานนอกบ้าน หรือทำงานที่ใช้แรงงานหนัก โดยถูกถ่ายทอดออกมาในรูปแบบสำนวน เช่น “男耕女织” (nán gēng nǚ zhī) ที่มีความหมายว่า ชายไถนาหญิงทอผ้า สื่อถึงว่าสมาชิกภายในครอบครัวแบ่งงานกันทำ หรือในอีกสำนวน คือ “重男轻女” (zhòng nán qīng nǚ) ที่มีความหมายสื่อถึง การให้ความสำคัญกับบุรุษแต่ดูหมิ่นสตรี ซึ่งสำนวนเหล่านี้สามารถสะท้อนให้เห็นสถานภาพ หน้าที่ และบทบาทระหว่างบุรุษและสตรีได้อย่างชัดเจน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสำนวนจีนผ่านกรอบแนวคิดด้านเพศที่แบ่งออกเป็นด้านเพศสรีระ เพศสภาพ และเพศวิถี เพื่อให้สามารถเข้าใจในเรื่องของวัฒนธรรม ค่านิยม มุมมองความคิด อีกทั้งความแตกต่างทางเพศภายในสังคมจีนสมัยโบราณได้อย่างดียิ่งขึ้น

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยด้านสำนวนจีนที่เกี่ยวข้องกับสตรีเพศและบุรุษเพศ พบว่า สำนวนจีนสะท้อนให้เห็นถึงการตีกรอบทางสังคมแก่ทั้งสองเพศ โดยให้ความสำคัญกับบุรุษมากกว่าสตรี ซึ่งบุรุษมีบทบาทเป็นผู้มีอำนาจและได้รับผลประโยชน์ ส่วนสตรีมีบทบาทแค่เพียงในพื้นที่ส่วนตัว และอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของบุรุษ ด้วยเหตุนี้บุรุษจึงเป็นมาตรฐานสมบัติที่ทำให้สตรีต้องเผชิญหน้ากับการถูกเลือกปฏิบัติ และประสบกับสภาวะที่ไม่เอื้ออำนวยในสภาพแวดล้อมทั้งการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคม (Li & Wang, 2010) ทั้งนี้สำนวนส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากแนวคิดเรื่องความกตัญญู รองลงมามีความเกี่ยวเนื่องกับอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด แต่สำนวนที่สื่อถึงสตรียังพบแนวคิดในการชื่นชมเรื่องความงาม ทั้งยังชี้ถึงความไม่เท่าเทียมกันของบุรุษและสตรีในสังคมศักดินา ทศนคติที่แตกต่างกัน โดยสำนวนที่สื่อถึงสตรี จะมุ่งเน้นที่

รูปลักษณะที่สสวยงามของสตรี การนอกใจ และความรับผิดชอบในการดูแลบ้านเรือน ในขณะที่สำนวนที่เกี่ยวข้องกับบุรุษมักเน้นที่ความสามารถของบุรุษ (Ru Xianguli, 2019) โดยสามารถสะท้อนเห็นว่าในอดีตมีการกีดกันทางเพศในเรื่องหน้าที่ทำงาน ความสามารถ การแต่งงาน คุณธรรม ลักษณะเด่นทางเพศ ลักษณะทางหน้าตา ซึ่งแสดงถึงระบบสังคมจีนจากอดีตถึงปัจจุบันมีแนวคิดในด้านเพศสภาพของผู้ชายที่เป็นใหญ่ในสังคม ดังที่ปรากฏให้เห็นสำนวนจำนวนมากไม่น้อยที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการเหยียดเพศในภาษาจีนขึ้น (Gu, 2016) นอกจากนี้สำนวนจีนดังกล่าวยังสื่อถึงภาพลักษณ์ทางสังคมจีนของบุรุษและสตรีในอดีตที่มีหลักปฏิบัติแตกต่างกันตามบทบาทหน้าที่ที่สังคมได้กำหนดกรอบแบ่งแยก (Li, 2016; กัลยาณี กฤตโตปการกิจ, 2563)

ในการศึกษาสำนวนจีนที่เฉพาะเจาะจงด้านเพศชาย พบว่า มิงงานวิจัยของ Liu Siyuan (2015) ที่ศึกษาลักษณะทางวัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับความงามของเพศชาย ได้กล่าวว่า ภาพลักษณ์ของเพศชายที่ตรงตามมาตรฐานที่ปรากฏสำนวนจีนและลักษณะของวัฒนธรรมของชาวจีนที่สะท้อนออกมามีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจมาตรฐานความงามและประเพณีของคนในสมัยโบราณ สามารถสะท้อนกรอบมุมมองความคิด ความเชื่อ ในขณะเดียวกันงานวิจัยของ Li Ying (2016) ได้ศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสำนวนจีนที่สื่อถึงเพศชายในสมัยใหม่ ซึ่งพบว่าสำนวนส่วนใหญ่มีต้นกำเนิดมาจากจีนโบราณและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เมื่อวิเคราะห์ถึงต้นกำเนิดของสำนวนดังกล่าว ส่วนใหญ่จะยึดจากมุมมองของประวัติศาสตร์โดยเกี่ยวข้องกับอิทธิพลของแนวคิดทางสังคมที่ได้รับความนิยม ดังนั้นแนวคิดทางสังคมและสถาบันทางวัฒนธรรมในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งจึงมีมุมมองที่แตกต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบอัตราการใช้สำนวนที่มีสื่อถึงเพศชาย ส่วนใหญ่ถูกใช้ในสมัยโบราณ ซึ่งในยุคสมัยใหม่ สำนวนที่สื่อถึงเพศชายค่อย ๆ ลดลง แต่สำนวนที่สื่อถึงเพศหญิงกลับก็ค่อย ๆ เพิ่มขึ้น

จากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสตรีและบุรุษ แสดงให้เห็นว่า งานวิจัยก่อนหน้านี้มีการนำเสนอภาพลักษณ์และสิทธิ หน้าที่ทางสังคมของบุรุษในสังคมจีนโบราณไว้ในลักษณะเดียวกัน คือ ประเด็นความไม่เสมอภาค ภาพลักษณ์ทางสังคมที่มุ่งเน้นไปที่บุรุษมากกว่าสตรี ซึ่งมีภูมิลำเนาจากแนวคิดปิตาธิปไตยในสังคมจีนโบราณ ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงการให้สถานภาพ บทบาทหน้าที่ของบุรุษ รวมถึงการกำหนดภาพลักษณ์ให้แก่บุรุษและสตรีที่ต่างกัน

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของบุรุษในสังคมจีนสมัยโบราณที่สะท้อนผ่านสำนวนจีน ผ่านมุมมองของเพศสรีระ เพศสภาพ เพศวิถี สถานภาพและบทบาท

นิยามศัพท์เฉพาะ

“เพศสรีระ (Sex)” หมายถึง ลักษณะทางเพศของบุคคลที่ติดตัวมาแต่กำเนิด สามารถจำแนกออกเป็น เพศชาย และเพศหญิง ตามโครงสร้างทางกายวิภาค ซึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เพศกำเนิด” (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554)

“เพศสภาพ” (Gender) หมายถึง ความเป็นหญิง ความเป็นชายที่สังคมและวัฒนธรรมปลูกฝังให้แสดงบทบาทหญิงหรือบทบาทชายตามเพศสรีระที่มีอยู่ เพศสภาพที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์และเงื่อนไขในอีกยุคสมัยหนึ่งได้ (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554)

“เพศวิถี” (Sexuality) หมายถึง ค่านิยม บรรทัดฐาน และระบบวิธีคิด วิธีปฏิบัติ การแสดงออกเกี่ยวกับความปรารถนาทางเพศ คู่รัก ชีวิตคู่ ที่มีความสัมพันธ์กับสังคม และวัฒนธรรม (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554)

วิธีการศึกษา

บทความวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้มุมมองทางเพศโดยแบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็นด้านเพศสรีระ เพศสภาพ และเพศวิถีที่ได้อ้างอิงตามแนวคิดของกฤตยา อาชวนิจกุล (2554) จากการรวบรวมและคัดเลือกสำนวนจีนที่ปรากฏบนพจนานุกรมจีน 《成语大词典》 พจนานุกรมออนไลน์จากเว็บไซต์ zdic.com และเว็บไซต์ hydc.com (汉语大辞典) ที่มีความหมายสื่อถึงบุรุษและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและสังคมจากความหมายของสำนวนที่พบ พร้อมทั้งนำเสนอออกมาในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

จากการค้นคว้าสำนวนจากพจนานุกรมจีน 《成语大词典》 พจนานุกรมออนไลน์จากเว็บไซต์ zdic.com และเว็บไซต์ hydc.com (汉语大辞典) พบสำนวนมีความหมายที่สื่อถึงบุรุษทั้งหมด 83 สำนวน โดยจำแนกเป็นด้านภาพลักษณ์ของบุรุษด้านเพศสรีระ เพศสภาพ เพศวิถี จำนวน 54 สำนวน และสำนวนที่มีความหมายสื่อถึงสถานภาพและบทบาทของบุรุษในสังคมจีน จำนวน 29 สำนวน ซึ่งสามารถจำแนกและอธิบายได้ ดังนี้

1. ภาพลักษณ์ของบุรุษด้านเพศในสำนวนจีน

ผลการศึกษาจากพจนานุกรมจีน 《成语大词典》 พจนานุกรมออนไลน์จากเว็บไซต์ zdic.com และเว็บไซต์ hydc.com (汉语大辞典) จำนวน 54 สำนวนที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองภาพลักษณ์ของบุรุษในสังคมจีน ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการจำแนกเป็นด้านเพศสรีระ เพศสภาพและเพศวิถี ดังต่อไปนี้

1.1 ภาพลักษณ์ของบุรุษด้านเพศสรีระ

จากการศึกษาภาพลักษณ์ของบุรุษที่สะท้อนผ่านสำนวนจีน พบว่ามีสำนวนจีน จำนวน 16 สำนวนที่สื่อในด้านเพศสรีระ มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สำนวนที่แสดงถึงเพศสรีระของบุรุษที่ปรากฏในสำนวนจีน

彪形大汉	昂藏七尺	长身鹤立	玉树临风	城北徐公	须眉男子	掷果潘郎
面如冠玉	美如冠玉	傅粉何郎	一表人才	沈腰潘鬓	高大威猛	须髯如戟
高大伟岸	剑眉星目					

สำนวนจีนที่สื่อถึงบุรุษสามารถสะท้อนให้เห็นถึง รูปลักษณะความงามที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของชาวจีนที่มีต่อภาพลักษณ์ของบุรุษ ในสังคมจีนโบราณให้ความสำคัญกับส่วนต่าง ๆ บนใบหน้า ทั้งหน้าผาก คิ้ว ดวงตา และหนวดเครา เช่น การไว้หนวดเครายาว ซึ่งเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมที่สามารถสะท้อนให้เห็นออกมาผ่านสำนวน “须髯如戟” (xū rán rú jǐ) ที่มีความหมายถึงการมีหนวดเครายาวเหมือนทวนที่เป็นอาวุธ สำนวนนี้ยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมเรื่องการไว้หนวดเคราของชาวจีน ซึ่งสอดคล้องกับคำสอนในลัทธิขงจื๊อที่มีความสำคัญต่อแนวทางการดำเนินชีวิตของคนจีนในสมัยโบราณที่ว่า ร่างกายของคนเราล้วนเป็นสิ่งที่พ่อแม่ของเราเป็นผู้ให้ ดังเช่น การตัดผมหรือการโกนหนวดเครานั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากถือว่าเป็นการไม่ให้ความเคารพต่อบุพการีผู้ให้กำเนิด ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้บุรุษในสังคมจีนมีค่านิยมเรื่องการไว้หนวดเคราเป็นเวลายาวนานหลายพันปี และสำนวน “剑眉星目” (jiàn méi xīng mù) ที่สื่อความหมายถึงผู้ที่มีคิ้วโค้งเรียวดังดาบ ดวงตาเปล่งประกายดังดวงดาวใช้ในการบรรยายถึงบุรุษที่มีความกล้าหาญภายในสำนวนจีนยังมีการบรรยายถึงรูปลักษณะของบุรุษที่มีความสูงส่งและมีความน่าเกรงขาม ทรงพลัง เช่นตัวอย่างสำนวนจีนที่ว่า “燕颌虎须” (yàn hàn hǔ xū) ที่มีความหมายถึงบุรุษที่มีใบหน้าใหญ่ มีเหนียงใต้คางเหมือนนกนางแอ่น และมีหนวดที่ยาวและตรงที่อดังหนวดเสือ แสดงถึงความเก่งกาจน่าเกรงขาม ถึงแม้ว่าส่วนใหญ่แล้วสำนวนที่

สะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ที่แข็งแกร่งและคู่ต้นของบุรุษ แต่ในอีกแง่มุมหนึ่ง ยังมีสำนวนจีนที่ใช้บรรยายถึงบุรุษที่มีรูปร่างผอมแห้ง ดังเช่นสำนวน “沈腰潘鬓” (shěn yāo pān bìn) ที่ใช้ในการอุปมาถึงบุรุษที่มีรูปร่างผอมแห้ง โดยคำว่า 沈 (shěn) หมายถึง 沈约 (Shěn Yuē) ซึ่งเป็นคนที่มีรูปลักษณ์ผอมแห้ง และ 潘 (pān) หมายถึง 潘岳 (Pān Yuē) ที่เป็นชายหนุ่มแต่มีผมสีขาวเหมือนคนชรา บรรยายถึงความอ่อนแอของร่างกายก่อนวัยอันควร อีกทั้งยังมีสำนวน “长身鹤立” (zhǎng shēn hè lì) ที่ใช้พรรณนาถึงชายที่มีรูปร่างสูงโปร่งและผอมเหมือนนกกระเรียน นอกจากนี้ยังมีสำนวนจีนที่สื่อถึงความงามของบุรุษ ดังเช่นสำนวน “美如冠玉” (měi rú guān yù) ที่มีความหมายตรงตัวว่า งามดังหยกประดับหมวก สำนวนนี้ใช้สื่อความหมายถึงรูปลักษณ์ภายนอกที่สง่างาม แต่ในภายหลังนำมาใช้ในการบรรยายถึงบุรุษที่หน้าตาดีงาม ซึ่งปรากฏใน 《陈丞相世家》 ครอบคลุมของนายกรัฐมนตรียุ่จินที่ประพันธ์โดยซือหม่า เชียน (司马迁) นักประวัติศาสตร์แห่งราชวงศ์ฮั่นตะวันตกที่ถูกรวบรวมอยู่ในพงศาวดารสี่จี้ 《史记》 ที่ได้กล่าวไว้ว่า “平虽美丈夫，如冠玉耳，其中未必有也” มีความหมายว่า ถึงแม้ลักษณะภายนอกเขาจะสวยงาม รวากับหยกที่อยู่บนยอดหมวก แต่ความเป็นจริงแล้ว อาจจะไม่มียะไรที่แท้จริง ดังสำนวนไทยที่กล่าวว่า สวยแต่รูป จูบไม่หอม เปรียบเทียบว่ามีรูปลักษณ์ภายนอกงดงาม แต่มีความประพฤติและกิริยามารยาทไม่ดี นอกเหนือจากนี้ยังมีสำนวนจีน “傅粉何郎” (fù fěn hé láng) ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ที่แสดงถึงความงดงามของบุรุษ ซึ่งที่มาของสำนวนนี้เกิดขึ้นในสมัยเฉาเหว่ยแห่งสามก๊ก “เหอ เยี่ยน” (何晏) ชาวหนานหยาง เขาเป็นคนที่มีความสามารถ มีรูปลักษณ์ที่หล่อเหลาและชอบแต่งตัว เขามีใบหน้าสีขาวเนียนไม่มีใครเทียบ ด้วยเหตุนี้จักรพรรดิเหว่ยหึงจึงเกิดความสงสัยในใบหน้าของเขา ครั้งหนึ่งในวันที่อากาศร้อน จักรพรรดิเหว่ยหึงออกคำสั่งให้คนตามตัวเหอเยี่ยนและออกอุบายให้เขาอาบน้ำด้วยน้ำเย็น หลังจากนั้นไม่นานเหงื่อของเขาก็ไหลออกมา เขาใช้เสื้อผ้าของตนเองเช็ดเหงื่อ ทันทีที่เขาเช็ดเหงื่อออก ใบหน้าของเขากลับก็ขาวขึ้น เมื่อเป็นเช่นนั้นจักรพรรดิเหว่ยหึงก็รู้ว่าเขาไม่ได้ทาแป้งไว้บนใบหน้า ต่อมาสำนวน “傅粉何郎” (fù fěn hé láng) มักใช้กล่าวถึงบุคคลที่มีใบหน้าที้งงดงามกระจ่างใส หรือใช้ในการอธิบายวัตถุสีขาว และผู้คนมักใช้ในการกล่าวถึงบุรุษที่มีรูปร่างงาม

จากการศึกษา ภาพลักษณ์ของบุรุษจากสำนวนจีนในด้านเพศสรีระข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่าสังคมจีนในสมัยโบราณให้ความสำคัญกับบุรุษด้านรูปร่างสรีระร่างกายที่มีความสูง รูปลักษณ์ที่สง่างาม และผู้คนในสังคมจีนมีความเชื่อเกี่ยวกับการไว้หนวดเคราตามหลักคำสอนในลัทธิขงจื๊อ แต่ทว่าหากมองในอีกแง่มุม ยังมีสำนวนที่สะท้อนให้เห็นถึงบุรุษที่มีรูปร่างไม่แข็งแรง ผอมแห้งและปวดเปื่อย ซึ่งหากทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งจะเห็นได้ว่าเป็นการกล่าวในเชิงตำหนิติเตียนผู้ฟังมากกว่าการกล่าวชื่นชม และภายในสำนวนจีนยังกล่าวถึงความงามของบุรุษอีกด้วย นอกจากนี้สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมความงามของสรีระของบุรุษที่จำเป็นต้องรูปร่าง หน้าตาหล่อเหลา และมีผิวพรรณเปล่งปลั่งเรียบเนียนดูดีมี

1.2 ภาพลักษณ์ของบุรุษด้านเพศสภาพ

จากการศึกษาภาพลักษณ์ของบุรุษที่สะท้อนผ่านสำนวนจีน พบว่ามีสำนวนจีน จำนวน 34 สำนวนที่สะท้อนให้เห็นมุมมองทางด้านเพศสภาพ โดยภายในสำนวนมักประกอบด้วยคำที่สื่อความหมายถึงบุรุษ มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตัวอย่างคำที่แสดงถึงเพศสภาพของบุรุษที่ปรากฏในสำนวนจีน

浪蝶游蜂	翩翩年少	英勇无畏	噙齿戴发	血性男儿	相貌堂堂	堂堂正正
坐怀不乱	才貌双全	既冠之年	聪明绝顶	气宇轩昂	体格健硕	英姿飒爽
风流倜傥	人中龙凤	风华正茂	神采英拔	彬彬有礼	鹤立鸡群	如意郎君
拼命三郎	顶天立地	天庭饱满	燕颌虎须	醉玉颓山	谦谦君子	温文儒雅
君子好逑	英俊潇洒	男子汉大丈夫	男儿有泪不轻弹	男儿膝下有黄金	男儿两膝有黄金	

ด้วยลักษณะทางกายภาพที่ประกอบไปด้วยความแข็งแรง “ความเป็นชาย” จึงถูกประกอบขึ้นในฐานะตัวแทนผู้นำและผู้ปกครอง ไม่ต่างจากมนุษย์ภายใต้กรอบแนวคิดของสังคมแบบปิตาธิปไตยที่มีอิทธิพลในการเป็นหัวหน้า ซึ่งค่านิยมดังกล่าวมีการสืบทอดกันมาในสังคมจีนจนถึงปัจจุบันที่มีการปิดกั้น และเหยียดหยามบุคคลที่มีบุคลิก “ต้งต้ง” หรือมีพฤติกรรมเหมือนผู้หญิง ดังข่าวหนึ่งในประเทศจีน เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2564 ที่ผ่านมา (BBC NEWS, 2564) เนื่องมาจากโลกโซเชียลจีนถกค่านิยมเรื่องเพศสภาพ หลังจากที่หนุ่มวัย 26 ปี ฆ่าตัวตายเพราะสาเหตุที่ถูกล้อว่า “ต้งต้ง” การเสียชีวิตของหนุ่มคนนี้ถูกนำมาถกเถียงกันในเรื่องของค่านิยมเรื่องเพศในสังคมจีน อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญกลับคิดว่า มันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง เนื่องจากรัฐจีนมีท่าทีต่อต้านบุรุษที่มีลักษณะท่าทางอ่อนช้อยเหมือนสตรี จากบทความยังสอดคล้องกับสำนวนที่ว่า “体格健硕” (tǐ gé jiàn shuò) ซึ่งมีความหมายว่า บุรุษที่มีร่างกายแข็งแรง กำยำ สุขภาพดี จากข่าวดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นถึงการไม่เปิดใจยอมรับบุรุษมีพฤติกรรม “ต้งต้ง” ของสังคมจีน นอกจากนี้ยังมีสำนวนที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ของบุรุษด้านเพศสภาพ อาทิ “男儿有泪不轻弹” (nán’ér yǒu lèi bù qīng dàn) ที่สื่อความหมายว่าแม้บุรุษจะอ่อนแอหรือมีน้ำตา แต่ก็ทำได้เพียงเก็บมันไว้ไม่แสดงออกมาให้ผู้ใดเห็น ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าบุรุษต้องเข้มแข็ง ไม่แสดงความรู้สึกอ่อนแอให้ผู้ใดเห็น จากสำนวนนี้สอดคล้องกับสำนวน “血性男儿” (xiě xìng nán’ér) ที่อธิบายถึงการเป็นคนที่มีเข้มแข็ง มีความตรงไปตรงมา กล้าหาญและกระตือรือร้น และสำนวน “男儿两膝有黄金” (nán’ér liǎng xī yǒu huáng jīn) หรือ “男儿膝下有黄金” (nán’ér xī xià yǒu huáng jīn) ที่หมายถึง บุรุษไม่ควรคุกเข่าให้ใครง่าย ๆ โดยพฤติกรรมเหล่านี้เป็นบรรทัดฐานที่สังคมจีนมองว่าบุรุษจะต้องเข้มแข็ง ไม่อ่อนหวานหรือต้งต้งเหมือนกับสตรี และเนื่องด้วยในประเทศจีนมีระบบชายเป็นใหญ่ หรือปิตาธิปไตย ทำให้บุรุษจำเป็นต้องเป็นผู้นำไม่ยอมใครง่าย ๆ เด็กบุรุษจีนจึงถูกสอนให้ต้องเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็ง และมีความกล้า ในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ แทนบุคคลอื่น ๆ ในครอบครัว มีศักดิ์ศรีและไม่ควรตกเป็นทาสของใคร ซึ่งยังมีสำนวน “英勇无畏” (yīng yǒng wú wèi) หมายถึง บุรุษควรเข้มแข็ง กล้าหาญดั่งนักรบ ไม่เกรงกลัวสิ่งใด และสำนวน “堂堂正正” (táng táng zhèng zhèng) สื่อถึงความแข็งแรงมีบุคลิกที่สง่าผ่าเผยรวมถึงหน้าตาที่น่าเกรงขาม

กล่าวได้ว่าสำนวนที่สื่อถึงภาพลักษณ์ทางด้านเพศสภาพของบุรุษจะเน้นภาพลักษณ์ของบุรุษที่จะสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของภาพลักษณ์ที่แข็งแรงของบุรุษภายในสังคมได้ว่า การเป็นบุรุษต้องเข้มแข็ง รักศักดิ์ศรีของตนเอง ไม่สามารถแสดงความอ่อนแอของตนเองออกมาให้ผู้อื่นเห็นได้อย่างง่ายดาย ด้วยเหตุนี้ความเชื่อเหล่านี้จึงถูกปลูกฝังให้อยู่ในสังคมจีนจนถึงปัจจุบัน

1.3 ภาพลักษณ์ของบุรุษด้านเพศวิถี

การศึกษาสำนวนจีนของบุรุษด้านเพศวิถี มีสำนวนที่เกี่ยวข้องจำนวน 4 สำนวน

ตารางที่ 3 ตัวอย่างคำที่แสดงถึงเพศวิถีของบุรุษที่ปรากฏในสำนวนจีน

断袖之癖	分桃之爱	龙阳之好	潘郎车满
------	------	------	------

ซึ่งสำนวนข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติ ความเชื่อและเรื่องราวของคนในสังคมจีนสมัยยุคก่อนประวัติศาสตร์ แต่เนื่องมาจากอคติทางวัฒนธรรมทางเพศ เรื่องราวเหล่านี้จึงถูกปกปิดและมองข้ามมาเป็นเวลานาน (ปราณี วงเทศ, 2559) หากย้อนกลับไปในอดีตสามารถพบเอกสารหรือบันทึกที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวการรักร่วมเพศที่ปรากฏให้เห็นอยู่ภายใต้สังคมอดีต ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกัน ทั้งเพศเดียวกันหรือเพศตรงกันข้ามมีการค้นพบบันทึกเกี่ยวกับจักรพรรดิฮั่นฮายตี้เป็นบันทึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศในประวัติศาสตร์จีนได้รับการขนานนามอย่างเป็นทางการว่า “จักรพรรดิไฮ” โดยหนึ่งในเรื่องราวความรักของท่านได้ถูกบันทึกและเป็นที่พูดถึงกันอย่าง

แพร่หลายในสังคม โดยเรื่องราวเกิดขึ้นในสมัยปลายราชวงศ์ฮั่น ในยุคจักรพรรดิฮั่นฮายตี้ (汉哀帝) มีตำนานเล่าขานต่อกันมาว่าจักรพรรดิท่านได้มีความสัมพันธ์กับขันทีหนุ่มที่มึนเมาว่า “ต่งเสียน (董贤)” สืบเนื่องมาจากการที่ท่านมีความโปรดปรานถึงขั้นแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่ประจำสำนักพระราชวัง ไม่ว่าท่านจักรพรรดิจะเสด็จประพาสไปยังที่ใด ข้างกายของท่านก็จะมีต่งเสียนอยู่เสมอ อยู่มาวันหนึ่งทั้งสองใช้เวลาช่วงกลางวันพักผ่อน โดยที่ต่งเสียนนั้นได้นอนหลับทับอยู่บนแขนเสื้อของจักรพรรดิฮั่นฮายตี้ ด้วยความเสนหาของท่านที่ไม่อยากให้คนรักตื่นจึงยอมตัดแขนเสื้อของตนเองเพื่อให้คนรักของตนได้หลับอย่างเต็มที่ต่อมากลายเป็นที่มาของสำนวน “断袖之癖” (duànxiù zhī pǐ) โดยมีความหมายว่าพิศวาสจนตัดแขนเสื้อ ใช้เพื่อสื่อความหมายระหว่างชายรักชาย

นอกจากนี้สำนวนนี้ยังถูกหยิบยกมาใช้ในสังคมอยู่บ่อยครั้งเพื่อเปรียบเปรยชายที่นิยมในเพศเดียวกันและยังมีสำนวนอีกหนึ่งสำนวนที่เกี่ยวข้องกับรักร่วมเพศ เป็นเรื่องราวระหว่างขุนนางที่มึนเมาว่า “เว่ยหลิงกิง” กับชายหนุ่มที่มีรูปร่างงามนามว่า “หมี่จื่อเสียน” ก่อนที่จะเป็นที่มาของสำนวนลูกพี่ลูกน้องเหลือ อยู่มาวันหนึ่งแม่ของจื่อเสียนเกิดมีอาการป่วย ด้วยความรังเกียจของเขาจึงนำธำมรงค์ของเว่ยหลิงกิงออกไปใช้โดยไม่ได้ออกอนุญาตก่อน ความเป็นจริงแล้วในทางกฎหมายจื่อเสียนต้องโทษถึงขั้นตัดขา เนื่องจากนำธำมรงค์ไปใช้โดยพลการ แต่เมื่อเว่ยกิงทราบเรื่องนี้ นอกจากจะไม่สั่งลงโทษแล้วยังออกปากชมหมี่จื่อเสียนถึงความกตัญญูที่มีต่อมารดา ในเวลาต่อมาทั้งสองไปเที่ยวชมสวนผลไม้ด้วยกันและหมี่จื่อเสียนได้เอื้อมมือไปเก็บลูกพีชที่มีรสชาติหวานหอม จึงได้มอบส่วนที่เหลือให้เว่ยกิง เขาจึงกล่าวกับจื่อเสียนว่า “เจ้าช่างดีกับข้าเสียจริงเห็นว่าคุณท้อมีรสชาติดีก็ไม่นอยากเก็บไว้กินแต่เพียงผู้เดียว” เว่ยกิงปฏิบัติต่อจื่อเสียนอย่างไม่มีความรังเกียจเหยียดหยาม เพราะเขามองว่าส่วนที่เหลือของลูกพีชก็เปรียบเสมือนกับความรักที่หมี่จื่อเสียนมอบให้ เรื่องราวนี้จึงเป็นที่มาของสำนวน “分桃之爱” (fēn táo zhī ài) หรือลูกพี่ลูกน้องที่เหลือ (Quan, 2018) และยังมีอีกสำนวนคือ “龙阳之好” (lóng yáng zhī hǎo) ซึ่งใช้ในการสื่อความหมายถึงรักร่วมเพศระหว่างบุรุษด้วยกันเอง ซึ่งมีเรื่องราวมาจากความสัมพันธ์ระหว่างจักรพรรดิเว่ยและหนุ่มรูปงามที่มีนามว่า “หลง หยางจวิน” จุดเริ่มต้นจากเรื่องราวนี้เกิดขึ้นในวันที่พวกเขาทั้งสองออกไปตกปลาด้วยกัน แต่ทว่าพวกเขากลับจับปลาได้เพียงปลาตัวเล็ก แต่เมื่อจักรพรรดิเว่ยจับได้ปลาตัวใหญ่ ในทันทีทันใดน้ำตาของหลงหยางจวินก็เอ่อล้นออกมาจากดวงตา เมื่อจักรพรรดิเว่ยเห็นดังนั้นจึงถามด้วยความห่วงใย หลงหยางจวินจึงตอบด้วยความน้อยใจว่า “ข้ารู้สึกว่าการข้าก็เป็นแค่เพียงปลาตัวเล็ก ๆ เช่นนี้ ในวันหน้าที่ท่านเจอปลาตัวที่ใหญ่กว่า ปลาตัวเล็ก ๆ อย่างข้าก็อาจจะถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง แต่ตอนนี้ข้าเป็นเพียงคนโชครึ้นหนึ่งที่ท่านโปรดปราน เพราะบนโลกใบนี้ท่านยังพบเจอผู้คนอีกมากมายที่มีรูปลักษณะงดงามกว่าข้า ในไม่ช้าข้าก็อาจจะถูกทอดทิ้งเหมือนเช่นปลาตัวเล็กเหล่านั้น” เพื่อแสดงถึงความรักที่มีต่อหลง หยางจวิน จักรพรรดิเว่ยจึงออกคำสั่งห้ามมิให้ประชาชนพูดถึงเกี่ยวกับเรื่องนี้ หากฝ่าฝืนคำสั่งจะถูกประหารอย่างไร้ความปรานี เพื่อแสดงความรักที่มีต่อหลง หยางจวิน (Lishi xia shuo lishi, 2017) ซึ่งในปัจจุบันสำนวนเหล่านี้มักจะถูกหยิบยกมาใช้ในการกล่าวถึงบุคคลรักร่วมเพศ

จึงสรุปได้ว่าภาพลักษณ์ของบุรุษในด้านเพศวิถีสามารถถ่ายทอดออกมาโดยผ่านเรื่องราวความรักระหว่างจักรพรรดิและชายหนุ่มรูปงาม ซึ่งมีความลึกซึ้งที่แตกต่างกันออกไป ดังเรื่องราวความรักที่เกิดขึ้นระหว่างจักรพรรดิฮั่นฮายตี้กับต่งเสียน เป็นตำนานกล่าวถึงความรักระหว่างชาย-ชาย โดยจะถูกหยิบยกมาบรรยายถึงความรักของเพศชาย-ชายอยู่บ่อยครั้ง อีกทั้งยังปรากฏอย่างแพร่หลายในรูปแบบนวนิยาย และละครซีรีส์จีนที่น่าเสนอมุมมองความรักนี้ออกมาในรูปแบบของมิตรภาพระหว่างลูกพี่ลูกน้องชาย อาทิ เรื่องนักรบพเนจรสุดขอบฟ้า (山河令) และเรื่องปรมาจารย์ลัทธิมาร (陈情令) ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย โดยในซีรีส์ผู้กำกับยังสอดแทรกเนื้อหาที่สะท้อนสำนวน “断袖之癖” (duàn xiù zhī pǐ) หรือที่รู้จักกันในความหมายว่า พิศวาสจนต้องตัดแขนเสื้อ จากพฤติกรรมดังกล่าวเป็นการแสดงถึง

ความคลุมเครือระหว่างตัวละคร ถึงแม้ว่าในปัจจุบันเรื่องราวความรักของเพศเดียวกันยังถูกกีดกันและไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมจีน แต่ทว่าสำนวนจีนที่สื่อถึงเพศวิถีเหล่านี้ยังคงถูกหยิบยกในการกล่าวถึงอยู่บ่อยครั้ง

2. ภาพลักษณ์ทางสังคมของบุรุษในสำนวนจีน

ภาพลักษณ์ด้านสถานภาพและบทบาทของบุรุษจากสำนวนจีนจำนวน 42 สำนวนที่สามารถสะท้อนให้เห็นแนวคิดของคนในสังคมที่มีต่อบุรุษ โดยแบ่งเป็น สถานภาพทางสังคมของบุรุษและภาพลักษณ์บทบาทการเป็นบุรุษ ภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสุภาพบุรุษ ภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสามี

2.1. สถานภาพทางสังคมของบุรุษ

สำนวนที่สะท้อนให้เห็นถึงสถานภาพทางสังคมของบุรุษมีจำนวน 8 สำนวน และสำนวนส่วนใหญ่กล่าวถึงประเด็นการเปรียบเทียบระหว่างบุรุษและสตรี ปรากฏให้เห็นถึงการเปรียบเทียบกันระหว่างสองเพศ

ตารางที่ 4 ตัวอย่างคำที่แสดงถึงสถานภาพทางสังคมของบุรุษที่ปรากฏในสำนวนจีน

男女有别	男耕女织	男尊女卑	重男轻女	男女平等	男女别途	男女平权
男室女家						

ในสังคมจีนส่วนใหญ่แล้วจะมีกรอบแนวคิดด้านเพศที่ค่อนข้างชัดเจน โดยจะให้ความสำคัญกับบุรุษมากกว่า และมักจะละเลยสตรีดังเช่นสำนวน “重男轻女” (zhòng nán qīng nǚ) มีความหมายตรงตัวว่าเป็นการให้ความสำคัญกับบุรุษมากกว่าสตรี ซึ่งแนวคิดนี้ถูกปลูกฝังและอยู่ควบคู่กับสังคมประเทศจีนมาอย่างยาวนาน โดยสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันภายในสังคม ทั้งความคิดความเชื่อนี้เริ่มตั้งแต่เรื่องการให้กำเนิดบุตรตามคำทำนายของจีนโบราณ หากเป็นลูกชายถือว่าเป็นเรื่องที่ดี แต่กลับกันการเป็นลูกสาวนั้นไม่ได้ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี ความเชื่อเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนเนื่องจากในอดีตประเทศจีนมีอาชีพทำการเกษตรเป็นหลัก ดังนั้นการถือกำเนิดลูกชายสามารถช่วยแบ่งเบาภาระครอบครัวได้ เนื่องจากลูกชายมีความแข็งแกร่งทางด้านร่างกายมากกว่าสตรี จึงสามารถทำงานเกษตรได้ดีกว่า สิ่งนี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของคนในสังคมศักดินาได้เป็นอย่างดี ความเชื่อนี้ยังส่งผลในการเลี้ยงดูบุตร พ่อแม่มักจะเชิดชูลูกชายดั่งเทวดา ซึ่งในประวัติศาสตร์ก็มีการบันทึกเกี่ยวกับแนวคิดนี้ไว้ตั้งแต่สมัยราชวงศ์โจวและยังสืบทอดต่อกันหลายรุ่นและแนวคิดนี้ยังปรากฏอยู่ในหนังสือ 《汉书·杜邳传》 หนังสือได้กล่าวไว้ว่า “แม้ว่าบุรุษจะต่ำตม แต่ก็เป็นหยางของครอบครัว แม้ว่าสตรีจะมีเกียรติ แต่ก็ยังเป็นหยินของประเทศ”

ทั้งนี้สำนวนที่ว่า “男女别涂” (nán nǚ bié tú) หมายถึง บุรุษและสตรีแตกต่างกัน ควรมีเส้นทางในการดำรงชีวิตต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการประกอบอาชีพ หน้าที่ เพราะในสมัยก่อนมีความเชื่อว่าควรยึดมั่นถือมั่นในสังคมศักดินาอย่างเคร่งครัด ในขณะที่บุรุษทำหน้าที่เป็นเสาหลักของครอบครัวโดยการออกไปทำงานนอกบ้านเป็นหลัก ในทางกลับกันสตรีมักจะทำงานอยู่ในบ้านมากกว่าอยู่ข้างนอก ซึ่งในปัจจุบันผู้คนในสังคมตระหนักถึงความไม่เท่าเทียมกันของทั้งสองเพศที่เกิดขึ้นในสังคมและในปี ค.ศ. 1954 ได้มีการบัญญัติสำนวน “男女平等” (nán nǚ píng děng) ที่มีความหมายว่า บุรุษและสตรีมีบทบาทและสิทธิเท่าเทียมกันรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้าน การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคมและครอบครัว ทุกคนในสังคมมีภาระหน้าที่ มีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกัน สิ่งที่สำคัญคือการดูแลเลี้ยงดูบุตรไม่ว่าจะเป็นเพศใดก็จะได้รับการเลี้ยงดูที่เท่าเทียมกัน ทั้งในด้านการศึกษา การทำงาน และการรับมรดก ซึ่งแนวคิดนี้ช่วยส่งเสริมคนในสังคมปฏิบัติต่อทั้งสองเพศอย่างเท่าเทียมกัน ละทิ้งแนวคิดเชิงลบที่มีต่อบุตรสาว และช่วยปลูกฝังให้เคารพความแตกต่างทางเพศ ยังช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้สตรีได้มีความกล้าและความมั่นใจในการใช้ชีวิตด้วยตนเอง มีความภูมิใจในเพศของตนเอง

อย่างไรก็ตาม แนวคิดดังกล่าวก็ยังมีอุปสรรค เนื่องจากแนวคิดการให้ความสำคัญกับบุรุษ ดังสำนวน “重男轻女” (zhòng nán qīng nǚ) ที่ถูกสืบทอดกันมาอย่างยาวนานในประวัติศาสตร์ ซึ่งในระยะเริ่มต้นสถานภาพของทั้งบุรุษและสตรียังมีความแตกต่างหลงเหลือให้เห็น อีกทั้งชนบทรรมนิยมและแนวคิดในอดีตยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานภาพอีกทั้งในช่วงกลางศตวรรษที่ 20 ในระหว่างการฟื้นฟูบ้านเมืองประเทศจีนยังเจอกับปัญหาการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรภายในประเทศอย่างรวดเร็วด้วยเหตุนี้รัฐบาลได้ออก “นโยบายลูกโตน” ที่ส่งผลต่อแนวคิดของคนในประเทศที่มีต่อการมีบุตร เนื่องจากค่านิยมนี้ที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในสังคม ส่งผลให้คนในสังคมกลับมาให้ความสำคัญกับบุรุษอีกครั้ง ด้วยเหตุผลเรื่องการสืบสกุล และยังมีปัญหาการทำแท้งเข้ามาเกี่ยวข้องเมื่อทราบว่าเป็นเพศหญิง ส่งผลให้คนในสังคมมีมุมมองต่อทั้งบุรุษและสตรีไม่เท่าเทียมกัน (Supapon, 2553) ถึงแม้ว่าในปัจจุบันคนในสังคมมีการปรับเปลี่ยนมุมมองต่อทั้งสองเพศ แต่ภายในสังคมก็ยังมีแนวคิดดังกล่าวหลงเหลืออยู่

สามารถสรุปได้ว่าสำนวนจีนที่สะท้อนให้เห็นถึงสถานภาพของบุรุษในสังคม มักมีแนวคิดของการให้ความสำคัญกับบุรุษมากกว่าสตรี ดังสำนวน “重男轻女” (zhòng nán qīng nǚ) ซึ่งเป็นสำนวนที่ถูกใช้มาอย่างแพร่หลายเป็นเวลายาวนาน ซึ่งให้เห็นถึงค่านิยมของคนในสังคมที่มีต่อบุรุษทั้งในเรื่องการให้กำเนิดบุตร การทำงาน เนื่องจากผู้คนมีค่านิยมและความเชื่อในการมีลูกชายมากกว่าลูกสาว อีกทั้งยังปฏิบัติต่อทั้งบุรุษและสตรีที่ไม่เท่าเทียมกันในอดีตส่งผลจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคม จนกลายมาเป็นสำนวน “男女平等” (nán nǚ píng děng) เป็นสัญลักษณ์ของการปฏิบัติต่อคนในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน แต่ด้วยปัจจัยและเหตุผลทางของสังคมส่งผลให้แนวคิดในการยกย่องบุรุษจึงมีสิทธิมากกว่าสตรี ยังคงถูกปลูกฝังและสืบทอดต่อกันมาจนถึงในปัจจุบัน

2.2. ภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสุภาพบุรุษ

จากการศึกษาสำนวนจีนในด้านบทบาทของบุรุษในการเป็นสุภาพบุรุษซึ่งมีจำนวน 8 สำนวนที่สื่อถึงบทบาทการเป็นสุภาพบุรุษ

ตารางที่ 5 สำนวนที่แสดงถึงบทบาทการเป็นสุภาพบุรุษ ที่ปรากฏในสำนวนจีน

男大当婚	男大须婚	佳人才子	淑人君子	大雅君子	君子不器	佳人才子
男大当娶	先小人，后君子		好男不跟女斗			

ส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยคำว่า “君子” “男” “才子” ถ้าหากว่ามีคำนี้ประกอบอยู่ในสำนวนสามารถคาดเดาได้ว่ามีความหมายสื่อถึงสุภาพบุรุษหรือแสดงบริบทของการเป็นสุภาพบุรุษอยู่เสมอ ซึ่งตรงกับสำนวนที่ว่า “君子不器” (jūn zǐ bù qì) การที่จะเป็นสุภาพบุรุษ คือ การได้เรียนรู้ สุภาพบุรุษ ซึ่งต้องเป็นบุคคลในอุดมคติตามแนวคิดของขงจื๊อ และถูกเปรียบให้เป็นบุคคลที่สามารถจัดการกับงานต่าง ๆ และแก้ไขปัญหของรัฐบาลได้เป็นอย่างดี อยู่ภายใต้คำสั่งของผู้ปกครอง ดังนั้นขงจื๊อกล่าวว่า สุภาพบุรุษจะต้องขยันหมั่นเพียรและมีความรอบรู้ในรอบด้าน ไม่ใช่จำกัดอยู่เพียงแค่ว่าด้านใดด้านหนึ่ง ถึงจะสามารถตัดสินใจสถานการณ์ในเวลาคับขันได้ หรือควบคุมสถานการณ์ทั้งหมดและกล่าวได้ว่าการมีคุณสมบัติที่ครบถ้วนดังกล่าว ถึงจะเรียกได้ว่าเป็นสุภาพบุรุษในแบบของประเทศจีนตามสำนวนนี้ อีกทั้งยังเห็นถึงการเป็นสุภาพบุรุษจากสำนวน “好男不跟女斗” (hǎo nán bù gēn nǚ dòu) หมายถึง บุรุษที่ดีไม่ควรจะทะเลาะกับสตรี สื่อถึงการเป็นบุรุษที่ดีควรที่จะมีความอดทน ไม่ควรทะเลาะกับสตรี รวมไปถึงการแสดงถึงช่วงอายุที่เหมาะสมแก่การครองเรือน หรือการแต่งงาน

กล่าวได้ว่าภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสุภาพบุรุษที่สะท้อนผ่านสำนวนจีน แสดงให้เห็นถึงค่านิยมของคนในสังคมที่มีต่อบุรุษ เป็นแนวคิดมากจากคำสอนของขงจื๊อ ที่ว่าบุรุษที่ดีต้องจัดการงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี มีความรอบรู้ในหลากหลายด้าน ตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาด ทั้งยังต้องเป็นบุรุษที่มีความจริงใจ ไม่เสแสร้งต่อผู้อื่น ดังสำนวนไทยที่ว่า หน้าไหว้หลังหลอก และบุรุษที่ดีต้องให้เกียรติสุภาพสตรี มีความอดทนสูงและไม่ทะเลาะกับสตรี

2.3. ภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสามี

ในด้านของภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสามี พบสำนวนจำนวน 13 สำนวนที่สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของคนในสังคมจีนที่มีผลต่อบทบาทการเป็นสามีของเพศชาย มักจะพบคำเหล่านี้ที่ประกอบอยู่ภายในสำนวนที่สื่อถึงบทบาทการเป็นสามี

ตารางที่ 6 สำนวนที่แสดงถึงบทบาทการเป็นสามีที่ปรากฏในสำนวนจีน

郎才女姿	夫倡妇随	夫唱妇随	檀郎谢女	未嫁从父	夫死从子	出嫁从夫
比翼双飞	夫贵妻荣	女貌郎才	男才女貌	龙眉凤目	男唱女随	

บทบาททางสังคมของบุรุษจีนจะมีความสัมพันธ์กับการทำกิจกรรมสังคมภายนอก จะต้องขยันทำงานแบกรับภาระทุกอย่าง ต้องเลี้ยงดูบิดา มารดา ภรรยาและลูก ต้องมีคนนับหน้าถือตา เป็นที่น่ายกย่อง เพราะสังคมมักจะคาดหวังต่อการดำรงสถานะทางสังคมของบุรุษ มีสำนวนที่สื่อถึงว่าสตรีอยู่ภายใต้บุรุษ ต้องรับฟังและปฏิบัติตามบุรุษ ซึ่งเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของสหายสตรีจีน ก็คือ “未嫁从父” (wèi jià cóng fù) สตรีสาวที่ยังไม่ออกเรือนต้องปฏิบัติตามคำสั่งสอนของบิดา “出嫁从夫” (chū jià cóng fū) แต่งงานแล้วต้องเชื่อฟังสามี “夫死从子” (fū sǐ zòng zǐ) หากสามีเสียชีวิตต้องเชื่อฟังบุตรชาย และ “夫唱妇随” (fū chàng fù suí) มีความหมายของสำนวนนี้หมายถึงสังคมศักดินา หากแต่งงานกันแล้ว ผู้เป็นภรรยาจะต้องเชื่อฟังผู้เป็นสามี ถึงจะสามารถอยู่ร่วมกันได้ดีจากสำนวนที่กล่าวถึงข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของคำสอนจากขงจื๊อ ที่ถูกยึดนำมาปฏิบัติให้เป็นค่านิยมพื้นฐานในสังคมจีน หรือเป็นคำสอนที่เรียกว่า “三从四德” (sān cóng sì dé) หรือเรียกว่าหลักสี่คุณธรรม สามคล้อยตาม ซึ่งกำหนดให้สตรีต้องเชื่อฟัง และดูแลปฏิบัติบุรุษเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีสำนวนที่สื่อความหมายเกี่ยวกับภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสามี ซึ่งก็คือ “比翼双飞” (bǐ yì shuāng fēi) เป็นการอุปมาเรื่องความรักของสามี-ภรรยา ว่าเป็นความรักที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ หรือเป็นความรักไคร่ระหว่างบุรุษและสตรี การก้าวหน้าในอาชีพการงานตลอดจนกลายเป็นคู่ครองกันต่อมาเป็นสำนวน “女貌郎才” (nǚ mào láng cái) สำนวนนี้เป็นสำนวนที่พูดถึงทั้งบุรุษและสตรี มักใช้กล่าวถึงคู่รักที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นสามีภรรยากัน เมื่อแต่งงานกันก็จะได้ใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข เพราะว่ามีบุรุษบางคนมักจะสนใจรูปร่างหน้าตาของสตรีเป็นส่วนใหญ่ บางคนอาจจะสนใจชีวิตความเป็นอยู่ การแต่งตัว อาหารการกิน ก็คือการมองเพียงแค่อุปการะภายนอก ส่วนอีกหนึ่งสำนวนที่มีความน่าสนใจมาก ๆ เนื่องจากอย่างที่รู้กันดีว่าในสังคมจีนบุรุษไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทของสามี ลูก หรือในฐานะพ่อ ก็ล้วนได้รับการยกย่องมากกว่าสตรี แต่สำนวนนี้กลับแสดงออกต่างออกไป ซึ่งก็คือสำนวน “夫贵妻荣” (fū guì qī róng) เป็นสำนวนที่มีความหมายว่าสามีได้รับเกียรติและได้รับการยกย่อง ภรรยาก็ได้รับเช่นเดียวกันกับสามี และสำนวนที่ยกมาเป็นสำนวนสุดท้ายในหัวข้อคือสำนวน “夫唱妇随” (fū chàng fù suí) เดิมทีมีความหมายถึงภรรยาที่เชื่อฟังสามีของตนเองเป็นอย่างดี มักถูกนำไปใช้อธิบายคู่รักที่อยู่ด้วยกันได้อย่างกลมเกลียว

จากการศึกษาข้างต้น เห็นได้ว่าภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสามีที่สะท้อนผ่านสำนวนจีน แสดงให้เห็นถึงบทบาททางสังคมของบุรุษจีนในการทำกิจกรรมกับสังคมภายนอก ต้องมีคนนับหน้าถือตา เป็นผู้นำของครอบครัว

คอยเลี้ยงดูบิดา มารดา ภรรยาและบุตรของตน เพราะคนในสังคมจีนมีความคิดเกี่ยวกับบุรุษว่าจะต้องเป็นเสาหลักของครอบครัว คาดหวังต่อสถานะทางสังคมของบุรุษ อีกทั้งยังกล่าวถึงความสัมพันธ์และการให้เกียรติซึ่งกันและกันระหว่างสามีภรรยา ทั้งยังแฝงไปด้วยแนวคิดการเป็นภรรยาที่ดีว่าจะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของสามี ดังนั้นสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นค่านิยมของคนในสังคมที่เชื่อกันว่า ถ้าหากคนในครอบครัวปฏิบัติตามคำสอนดังกล่าวนี้จะช่วยทำให้คนในครอบครัวอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์ของบุรุษในสังคมจีน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงทัศนคติ ความคิด ค่านิยม ความเชื่อของคนในสังคมผ่านสำนวน โดยแบ่งออกเป็นภาพลักษณ์ของบุรุษทางด้านเพศสรีระ ชาวจีนมีความเชื่อและทัศนคติที่มีต่อภาพลักษณ์ทางด้านเพศสรีระที่เกี่ยวข้องกับการไว้หนวดเครา ทรงผม เนื่องจากอิทธิพลที่มาจากหลักคำสอนของขงจื้อเรื่องที่ได้กล่าวไว้ว่า ร่างกายของคนเรา ล้วนเป็นสิ่งที่พ่อแม่ของเราเป็นผู้ให้ ดังเช่น การตัดผมหรือการโกนหนวดหรือเครา การกระทำเช่นนี้กล่าวกันว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควรเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือว่าเป็นการไม่ให้เกียรติต่อบุพการีผู้ให้กำเนิด แนวคิดนี้ยังสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มະလာศร (2562) ที่ได้กล่าวว่า คนจีนในสมัยโบราณได้ให้ความสำคัญกับการไว้หนวดเคราของบุรุษ ถ้าหากมีเคราที่ยาว ดำ และตรงจะถือเป็นเครื่องแสดงความงามของบุรุษด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้บุรุษในสังคมจีน มีค่านิยมในเรื่องการไว้หนวดและเครา มีบุคลิกที่สง่างาม มีร่างกายแข็งแรงกำยำ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งและน่าเกรงขาม แต่ทว่าหากมองในอีกแง่มุม ยังมีสำนวนที่สะท้อนให้เห็นถึงบุรุษที่มีรูปร่างอ่อนแอ ไม่แข็งแรง ผอมแห้งและปวดเปื่อย ซึ่งหากทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งจะเห็นได้ว่าเป็นการกล่าวในเชิงตำหนิติเตียนผู้ฟังมากกว่าการกล่าวชื่นชม แต่อย่างไรก็ตามยังมีสำนวนที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ในด้านความงามของบุรุษ โดยจะกล่าวถึงบุรุษที่มีบุคลิกหล่อเหลา ผิวพรรณเรียบเนียน บริสุทธ์ดังหยก ซึ่งสอดคล้องกับ Liu Siyuan (2015) ที่กล่าวว่า ในประวัติศาสตร์จีนนั้นมีหนุ่มงามจำนวนมาก ทำให้ในขณะนั้นมีการใช้คำที่บรรยายความงามของบุรุษ เช่น เว่ยเจี๋ยที่งามดังหยกบนมงกุฎ “美如冠玉” 的卫玠 หรือ จีคังที่รูปร่างสง่า “风姿特秀” 的嵇康 เป็นต้น ซึ่งสุนทรีย์ด้านความงามที่ปรากฏอยู่ในสำนวนนั้นสามารถพบได้จากวรรณกรรมจีนจำนวนมากในการใช้บรรยายตัวละคร

ด้านภาพลักษณ์ด้านเพศสภาพของบุรุษ จากมุมมองของชาวจีน บุรุษจะต้องแข็งแกร่ง น่าเกรงขาม มีความเข้มแข็ง และไม่อ่อนแอหรือดั่งตั้ง แนวคิดนี้ยังถูกสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันสอดคล้องกับข่าวเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2564 ที่รัฐบาลจีนมีการออกนโยบายโดยสื่อโทรทัศน์ของจีนได้ประกาศว่า ผู้ผลิตรายการ-สถานีโทรทัศน์ต้องยุติการนำเสนอภาพบุรุษที่มีภาพลักษณ์ดูดั่งตั้งไม่เป็นชาย มีความเจ้าสำอางหรือมีรูปร่างหน้าตาสวยงามราวกับสตรี นักวิเคราะห์ได้ให้ความเห็นว่า นโยบายดังกล่าวสามารถสะท้อนได้ถึงความกังวลของเจ้าหน้าที่และผู้วางกรอบนโยบายของจีน ที่เกรงว่าบุคคลที่มีชื่อเสียงในปัจจุบันจะได้รับอิทธิพลด้านแฟชั่นจากวัฒนธรรม K-Pop อาจส่งผลต่อคนรุ่นใหม่ละทิ้งค่านิยมความเป็นลูกบุรุษ (BBC NEWS, 2564) เนื่องด้วยบรรทัดฐานทางสังคมจีนมักบีบบังคับให้บุรุษเป็นใหญ่ จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำและอยู่เหนือสตรีเสมอ ในยามที่มีเหตุจำเป็นให้ต้องตัดสินใจสิ่งใด จะต้องสามารถตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ แทนบุคคลในครอบครัวได้อย่างเด็ดขาดและยังมีแนวคิดที่แสดงถึงค่านิยมเกี่ยวกับทางด้านจิตใจที่ว่า ถึงแม้บุรุษจะอยู่ในสภาวะที่อ่อนแอ ก็ไม่สามารถแสดงความอ่อนแอของตนเองออกมาให้ผู้อื่นเห็นได้

ส่วนภาพลักษณ์ด้านเพศวิถีของบุรุษ ถึงแม้ว่าสังคมจีนในยุคปัจจุบันยังมีทัศนคติในแง่ลบต่อความหลากหลายทางเพศ แต่ทว่าภายในสำนวนจีนยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายทางเพศของคนในยุคสมัยโบราณได้ เช่น เรื่องราวความรักระหว่างจักรพรรดิและหนุ่มรูปงามที่เป็นต้นกำเนิดของสำนวนที่ใช้สื่อถึงการรักร่วมเพศ ดังนั้นเรื่องราวข้างต้นจึงมีที่มาที่สะท้อนให้เห็นถึงความรักอันยิ่งใหญ่ต่อเพศเดียวกัน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของคนในสังคม

โบราณที่มีต่อการแสดงถึงรักร่วมเพศ ทั้งนี้สามารถเห็นได้ว่าในปัจจุบันมีสำนวนที่ถูกหยิบยกมาเพื่อใช้เปรียบเปรยถึงบุรุษที่มีรสนิยมในเพศเดียวกันอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งปรากฏอยู่ในสื่อภาพยนตร์ ละครต่าง ๆ อยู่บ่อยครั้ง แต่อยู่ในลักษณะของฉากที่สื่อถึงสำนวนดังกล่าว เช่น นักรบพเนจรสุดขอบฟ้า (山河令) พรมาจารย์ลัทธิมาร (陈情令) เฮอร์อีน (上瘾) เป็นต้น ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมาก สอดคล้องกับผู้จัดการออนไลน์ (2563) ที่ว่าในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา สื่อซีรีส์วายได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะซีรีส์วายไทย เพราะมีเนื้อหาถูกกับรสนิยมของผู้ชมยุคใหม่

ภาพลักษณ์ด้านเปรียบสถานภาพและบทบาทของบุรุษ ส่วนใหญ่จะใช้เป็นการเปรียบเทียบระหว่างบุรุษและสตรีเพื่อให้เห็นสถานภาพอย่างชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงค่านิยมของผู้คนในสังคมจีนที่มีการตีกรอบความคิดทางด้านเพศที่ค่อนข้างเด่นชัด และสะท้อนให้เห็นการให้ความสำคัญกับบุรุษมากกว่าสตรีเช่นเดียวกันกับภาพลักษณ์ด้านอื่น ๆ ที่ได้ยกไปข้างต้น ในสังคมจีนมีค่านิยมและความเชื่อว่าการให้กำเนิดลูกชายย่อมดีกว่า ทั้งสามารถแบ่งเบาภาระครอบครัวได้ มีคนนับหน้าถือตา ได้ทำงานในยศตำแหน่งที่สูง ซึ่งต่างกับสตรีถึงแม้จะมีเกียรติ แต่ก็ยังเป็นรองบุรุษ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันในด้านสิทธิและสถานภาพของชาย-สตรีที่เกิดขึ้นในสังคมจีน อย่างไรก็ตามภาพลักษณ์ด้านบทบาทหน้าที่ของบุรุษยังถูกแบ่งออกเป็นภาพลักษณ์บทบาทการเป็นสามี ซึ่งภายในสำนวนจีนสามารถสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองความคิดของสังคมจีน การเป็นสามีที่ดีจะต้องขยันหมั่นเพียร เป็นเสาหลักของครอบครัวเป็นผู้รับผิดชอบภาระหน้าที่ เช่น เลี้ยงดูบิดา มารดา ภรรยาและบุตรของตนเอง เพราะสังคมมักคาดหวังการดำรงสถานะของบุรุษ สอดคล้องกับกัลยาณี กฤตโตปการกิต (2563) ที่กล่าวไว้ว่า “ในสังคมศักดินาสตรีและบุรุษมีจริยธรรมจรรยาบรรณที่ต้องปฏิบัติแตกต่างกัน บุรุษมีหน้าที่หลักในการเป็นผู้นำครอบครัว สตรีมีหน้าที่ดูแลสามีและบุตร การแบ่งหน้าที่ซึ่งกันและกันของสตรีชายในสังคมสมัยก่อนเป็นการสะท้อนถึงความคาดหวังของสังคมต่อสตรีและชายตาม กรอบหน้าที่ในสังคม เพื่อจัดระเบียบการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข” นอกจากนี้ยังพบว่าสำนวนจีนจำนวนดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดการดำรงชีวิตอยู่ในฐานะสามีที่ต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน แต่แฝงไปด้วยแนวคิดของการที่ภรรยาต้องยกย่องสามีเช่นเดียวกันและการเป็นสุภาพบุรุษ ตามกรอบแนวคิดของขงจื๊อที่แสดงถึงความสามารถในการบริหารจัดการ มีความเก่งกาจจนถูกยกย่องให้เป็นบุคคลที่ไม่ธรรมดา มีความขยันหมั่นเพียร มีความรอบรู้ในทุกด้าน มีวุฒิภาวะสามารถตัดสินใจในยามคับขันได้ มีความอดทน ไม่ทะเลาะกับสตรี และการเป็นสุภาพบุรุษ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นทั้ง เด็ก สตรี คนชรา ซึ่งจากพฤติกรรมดังกล่าวตรงกันกับแนวคิดในการเป็นสุภาพบุรุษของคนในยุคปัจจุบันได้อย่างดี เพราะเป็นสิ่งที่บุรุษพึงจะปฏิบัติสิ่งเหล่านี้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาข้อมูลยังมีสำนวนจีนในบางสำนวนข้อมูลยังมีข้อจำกัด ไม่หลากหลาย เห็นควรศึกษาสำนวนจีนที่มีความหมายสื่อถึงบุรุษภายใต้กรอบแนวคิดด้านเพศในมุมมองอื่น ๆ เพื่อเห็นทัศนคติมุมมองใหม่ และสามารถสะท้อนความเหมือนและความแตกต่างของภาพลักษณ์หรือการเปลี่ยนแปลงในอดีตจนถึงปัจจุบันได้อย่างชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- กรุณพร เชษฐพยัคฆ์. (2564, 9 กันยายน). **ห้ามออกสาว ห้ามรายการออกดิฉัน ห้ามอวยความรวยดารา เมื่อจีนจัดระเบียบวงการบันเทิงและแฟนด้อม**. สืบค้นจาก <https://thematter.co/quick-bite/china-new-rules-for-entertainment-industry/154587>
- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2554). เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทย. *วารสารประชากรและสังคม*, 15(1): 43-66.
- กัลยาณี กฤตโตปการกิต. (2563). สำนวนจีน: ภาพสะท้อนโลกทัศน์ของชาวจีนต่อสตรีจีน. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 13(1), 296-299.

- จรงค์วิษฐ์ ทะพิงค์แก. (2556). **การปรับตัวและการต่อรองตามเพศสภาพในบทบาทของความเป็นครู**. กรุงเทพฯ: มหาลัษศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชลิดาภรณ์ สงสัมพันธ์. (2551). **ประวัติศาสตร์ของเพศวิถี: ประวัติศาสตร์เรื่องเพศ/เรื่องเพศในประวัติศาสตร์ไทย**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสร้างความรู้เข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) และสถาบันวิจัยประชากรและสังคม (วปส.) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณรงค์กร รอดทรัพย์. (2555). ปิตาธิปไตย: ภาพสะท้อนแห่งความไม่เสมอภาคระหว่างชายสตรีในสังคมเอเชีย. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์**, 4(2), 37-38
- ธัญญารัตน์ มะลาศร. (2562). เปรียบเทียบทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับความรักและการแต่งงานในสำนวนสุภาษิตไทย-จีน. **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 7(2), 136-140.
- ปราณี วงษ์เทศ. (2559). **‘เพศและวัฒนธรรม’** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: นานาแฮก.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2563, 11 ตุลาคม). “ชีวิตรวย” ไทยจีนเวอร์ มัดใจสาวเอเชีย เทียบชั้น K-POP. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/business/detail/9630000103815>
- ภาวณัน พันธุ์แพ. (2550). **การจัดการมิติต่าง ๆ ทางวัฒนธรรม**. เชียงใหม่: ภาควิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ.
- สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โครงการสตรีและเยาวชนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2554). **รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสถานภาพสตรี และความเสมอภาคระหว่างชายสตรี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภัทร แก้วพัตร. (2560). **ภาษา กับ สังคม**. อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- BBC News. (2564, 16 ธันวาคม). **LGBT: โลกโซเชียลจีนถกค่านิยมเรื่องเพศสภาพ หลังหนุ่ม 26 ผ่าตัวเพราะถูกล้อว่า “ต้งต้ง”**. สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/international-59670684>
- MThai. (2561, 30 มกราคม). **ฮอตเต้ “ตัดแขนเสื้อ” ที่มาดำนานรักจีน**. สืบค้นจาก <https://teen.mthai.com/love/135360.html>
- Supapon (2553, 21 ตุลาคม). **ผู้สังคมสูงอายุ**. สืบค้นจาก <http://eldersociety.blogspot.com/2010/10/blog-post.html>
- Chengyu da cidian Bian wei hui [成语大词典编委会]. (2020). **Chengyu Da Cidian (Zuixin Xiuding Ban)** [成语大词典(最新修订版)]. Beijing: Commercial Press.
- Gu, J. (2016). **Hanyu shiyu di xingbie qishi** [汉语熟语的性别歧视] (Master's Thesis). Fujian: Huaqiao University.
- Hanyu Da Cidian** [汉语大辞典]. Retrieved on March 3, 2022, from <http://www.hydc.com/>
- Handian** [汉典]. Retrieved on March 3, 2022, from <https://www.zdic.net/>
- Li, L. [李莉], & Wang, J. [王晶]. (2010). Chengyu zhong de shehui xingbie zhidu jiedu [成语中的社会性别制度解读]. **Journal of Jilin Normal University (Humanities and Social Sciences Edition)**, 38(5), 15-18.
- Li, Y. [李莹]. (2016). **Xiandai hanyu chengyu de nanxing qingxiang xing yanjiu** [现代汉语成语的男性倾向性研究] (Master's Thesis). Guangzhou: Jinan University.

- Lishi xia shuo lishi [历史侠说历史]. (2017, December 22). *Duan xiu zhi pi, long yang zhi hao cong he shi er lai?* [断袖之癖，龙阳之好从何时而来?]. Retrieved from https://k.sina.cn/article_6343575199_17a1b469f001001smn.html
- Liu, S. Y. [刘思远]. (2015). Lun hanyu miaoxie nanxing mei chengyu de wenhua tezheng [论汉语描写男性美成语的文化特征]. *Journal of Changzhou Institute of Technology (Social Science Edition)*, 33(2), 58-60.
- Quan, F. [权赋]. (2018, September 20). *Lishi shang bei shou zhengyi de fen tao zhi ai, yuanlai you zheme duo, bu wei renzhi de zhishi* [历史上倍受争议的分桃之爱，原来有这么多，不为人知的知识。]. Retrieved from http://K.Sina.Com.Cn/article_6524083002_184dd9b3a00100cr29.Html
- Ru Xianguli, W. L. Y. [茹鲜姑丽·吾拉音]. (2019). Cong taidu xitong yanjiu hanyu chengyu chengxian di xingbie chayi [从态度系统研究汉语成语呈现的性别差异]. *Chinese Character Culture*, (18), 1-3.

การศึกษาอุปมาและอุปลักษณ์ในเพลงภาษาอังกฤษแนวเพลงป๊อป¹

The Study of Simile and Metaphor in English Pop Songs

ธนวัฒน์ แก้วเกิด² ธัญสิริ พีระแปง³ อัจฉรา กวงไหม⁴ศจีรัตน์ วุฒิสงห์ชัย⁵ และนิรมล ทะจะกัน⁶Thanawat Kaewkerd⁷, Thanyasiri Peerapang⁸,Achara Kuangmai⁹, Sajeerat Wutthisingchai¹⁰, and Niramol Thajakan¹¹

(Received: 16 September 2023; Revised: 19 January 2024; Accepted: 29 April 2024)

บทคัดย่อ

การใช้อุปมาและอุปลักษณ์ในเพลงภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญในการสร้างภาพพจน์ที่ชัดเจนและสร้างความหมายที่ดีในเนื้อเพลง โดยงานวิจัยนี้ได้ศึกษาการใช้อุปมาและอุปลักษณ์ในเพลงภาษาอังกฤษแนวเพลงป๊อปช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2010 จนถึงปี ค.ศ. 2020 จำนวนทั้งสิ้น 35 เพลง พบว่ามีการใช้อุปมามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.4 ในขณะที่มีการใช้อุปลักษณ์รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 21.6 ทั้งนี้เนื่องจากอุปมาเป็นโวหารภาพพจน์ที่เขียนได้ง่ายและช่วยให้ผู้ฟังสามารถตีความและเข้าใจภาพที่นักแต่งเพลงต้องการสื่อสารได้ง่ายขึ้น การใช้อุปมาช่วยสร้างภาพที่ชัดเจนและเล่าเรื่องราวให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจนและลึกซึ้งมากขึ้น ซึ่งทำให้อุปมาในเพลงมีความหมายที่ดี ชัดเจน และสร้างความรู้สึกตรงตามเนื้อเพลงได้ดีขึ้น นอกจากนี้ เพลงที่มีการใช้อุปมามักมีความงามและความไพเราะที่นำฟังมากกว่าเพลงที่ใช้อุปลักษณ์ ทำให้ผู้ฟังรู้สึกประทับใจและมีความรู้สึกคล้อยตามเนื้อเพลงได้มากขึ้น งานวิจัยนี้ช่วยให้ทราบว่า การใช้อุปมาในเพลงภาษาอังกฤษเป็นที่นิยมมาก ดังนั้นผู้ที่ฟังเพลงภาษาอังกฤษควรคำนึงถึงการใช้อุปมาและอุปลักษณ์ในเพลงเนื่องจากโวหารภาพพจน์เหล่านี้ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาและความหมายของเพลงได้อย่างชัดเจน ดังนั้นการเข้าใจและคำนึงถึงโวหารภาพพจน์นี้จะช่วยให้ผู้ฟังสามารถตีความเนื้อหาและเข้าใจความหมายของเพลงได้ดียิ่งขึ้น และสามารถเพลิดเพลินและติดตามเนื้อเพลงได้อย่างมีอารมณ์สมมากกว่าเดิม

คำสำคัญ: อุปมา อุปลักษณ์ เพลงภาษาอังกฤษแนวเพลงป๊อป

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 1554901 การศึกษาเอกเทศด้านภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2563

² นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

³ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

⁴ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

⁵ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

⁶ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

⁷ Undergraduate student, English Major, Faculty of Humanities and Social Sciences, Lampang Rajabhat University

⁸ Undergraduate student, English Major, Faculty of Humanities and Social Sciences, Lampang Rajabhat University

⁹ Lecturer, Department of English, Faculty of Humanities and Social Sciences, Lampang Rajabhat University

¹⁰ Lecturer, Department of English, Faculty of Humanities and Social Sciences, Lampang Rajabhat University

¹¹ Lecturer, Department of English, Faculty of Humanities and Social Sciences, Lampang Rajabhat University

Abstract

The use of simile and metaphor in pop songs plays a significant role in creating clear visualizations and conveying strong meanings within the lyrics. In this research study, the use of simile and metaphor in English pop songs from 2010 to 2020 was examined, with a total of 35 songs analyzed. It was found that similes were used the most, accounting for 78.4% of the lyrics, while metaphors accounted for 21.6%. This may be attributed to the fact that similes are a powerful tool for easily expressing and communicating the intended message of songwriters. The use of similes helps create vivid imagery and storytelling, enabling listeners to understand the lyrics more clearly and deeply. Additionally, songs that incorporate similes often possess beauty and musicality, making them more enjoyable to listen to compared to songs that rely more on metaphors. This research study highlights the popularity and importance of using Similes in international songs. Therefore, English language listeners should pay attention to the use of simile and metaphor in songs as they greatly enhance the understanding and appreciation of the lyrics.

Keywords: Simile, Metaphor, English pop songs

บทนำ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ทั้งยังช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ ใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น อีกทั้งมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต (มาริส กาสุวรรณ์, 2556)

เพลงเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ในการบรรจุถ่ายทอดเนื้อหาสาระด้วยถ้อยคำที่มีความหมายกินใจ สามารถนึกภาพตามและทำให้เกิดอารมณ์ร่วมได้ โดยการนำถ้อยคำเหล่านั้นมาจัดร้อยเรียงให้มีความคล้องจองต่อเนื่องกันเป็นเรื่องเดียว และมีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามเนื้อหาที่ต้องการจะสื่อ ภายใต้ขอบเขตของระยะเวลาที่จำกัด แต่เพียงไม่กี่นาที (ธีระศักดิ์ พรหมดิเรก, 2560) จากเนื้อหาสาระที่มีอยู่ในเพลงนี้เองที่ทำให้เพลงกลายเป็นวิธีการสื่อสารทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่มีสีสันและทรงพลัง เพราะเสน่ห์ของการสื่อสารด้วยเพลงอยู่ที่ความสามารถในการรับส่งอารมณ์และความรู้สึกถึงกันระหว่างผู้ร้องกับผู้ฟังได้อย่างเต็มที่จากถ้อยคำที่มีความลึกซึ้งและกลั่นตรงออกมาจากคำพูดที่มีอยู่ในความคิด หรือที่เก็บซ่อนไว้อยู่ในหัวใจ (ปริยथा วงศ์กำแหงหาญ, 2557)

การสื่อสารด้วยเพลงที่มีถ้อยคำเพียงไม่กี่คำก็สามารถทำหน้าที่เป็นตัวแทนคำพูดที่มีอยู่มากมายและส่งผลให้ในบางสถานการณ์ที่การสื่อสารจำเป็นต้องใช้อารมณ์และความรู้สึกเข้ามาเป็นส่วนเกี่ยวข้อง การใช้เพลงเป็นสื่อในการสื่อสารอาจเป็นตัวเลือกที่ดีและมีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีการพูดตามปกติ เช่น ในสถานการณ์การสวดภาวนาที่ไม่น่าสวดภาวนาโดยตรง ๆ อาจใช้การร้องเพลงเพื่อให้เนื้อหาในเพลงทำหน้าที่บอกกรักแทนได้ เป็นต้น (ปริยथा วงศ์กำแหงหาญ, 2557) เพลงจึงเป็นสิ่งที่หนึ่งที่ใช้สื่อสารได้เช่นเดียวกับภาษา และยังเป็นสิ่งที่เราพบเจอและคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน การศึกษาหรือเรียนรู้ภาษาในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาที่สองอื่น ๆ ผ่านเสียงเพลง และบทเพลงนั่นเองที่เป็นสิ่งสำคัญและช่วยพัฒนาความรู้ทางด้านภาษาได้

บทเพลงไม่ว่าจะเป็นเพลงไทยหรือเพลงภาษาใดก็ตามเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่ง ที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้ประพันธ์ โดยมีถ้อยคำเป็นสื่อกลางและใช้เสียงดนตรีเพื่อให้เกิดความไพเราะ เนื้อหาสาระของบทเพลงจะแตกต่างกันไปตามลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้ประพันธ์บทเพลงนั้น ๆ ในการถ่ายทอดความรู้สึกและแก่นเรื่องของแต่ละบทเพลง ผู้ประพันธ์จะใช้กลวิธีและเทคนิคที่แตกต่างจากการสื่อสารในชีวิตประจำวันทั่วไป เช่น การเลือกใช้คำทั้งด้านเสียงและความหมาย กลวิธีที่สำคัญอีกวิธีหนึ่ง คือ การใช้โวหารภาพพจน์ (Figures of Speech) ซึ่งเป็นกลวิธีเดียวกันกับที่ใช้ประพันธ์ทร้อยกรอง (อุมาภรณ์ สังขะมาน, 2555)

โวหารภาพพจน์ (Figures of Speech) คือ การใช้ถ้อยคำในการประพันธ์ที่มีความหมายแฝงเร้นอยู่ ซึ่งก่อให้เกิดพลังที่สามารถบรรยายได้แจ่มชัดขึ้นและสร้างอารมณ์สะเทือนใจได้ดียิ่งขึ้น (วัฒนชัย หมั่นยิ่ง, 2555) โวหารภาพพจน์มีหลายประเภท เช่น อุปมา (Simile) คือ การเปรียบเทียบของสองสิ่งว่าสิ่งหนึ่งคล้ายหรือเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำในการเปรียบเทียบ เช่น เหมือน ดุจ ดัง ประหนึ่ง เพียง ราว เป็นต้น และโวหารภาพพจน์อีกประเภทคือ อุปลักษณ์ (Metaphor) คือ การเปรียบเทียบที่มีพื้นฐานมาจากอุปมา (Simile) เกิดจากความรู้สึกว่าสิ่งที่จะนำไปเปรียบนั้นสูงส่งและมีคุณค่ามาก หากจะเปรียบว่าเหมือนกับสิ่งที่เป็นตัวเปรียบก็ยังไม่เพียงพอ จึงถือว่าเป็นสิ่งนั้นเสียเลย หรือโยงสิ่งหนึ่งเข้ากับสิ่งหนึ่งออกมาโดยตรง เป็นความหมายที่แรงกว่าอุปมา (Simile) บอกได้เลยว่าคืออะไร หรือเป็นอะไร ตามลักษณะเด่นที่ตรงการเปรียบเทียบ (อัณฐลี ทองอม, 2556)

ในทำนองเดียวกันกับภาษาอังกฤษความหมายของอุปมา ตามพจนานุกรม Concise Dictionary of Literary Terms ที่รวบรวมโดยคริส บาลดิก (Baldick, 2001) พบว่าได้มีการนิยามความหมายของอุปมา ไว้ว่า เป็นการเปรียบเทียบอย่างชัดเจนระหว่างสองสิ่งที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของ การกระทำหรือความรู้สึก โดยใช้คำว่า 'as' หรือ 'like' ในการเปรียบเทียบ ดังนั้นอุปลักษณ์ (Metaphor) จึงเป็นการเปรียบเทียบสองสิ่งที่ไม่ได้ใช้คำว่า 'as' หรือ 'like' นั่นเอง

จะเห็นได้ว่า ภาษาอังกฤษนั้นมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของเรา เนื่องจากเป็นภาษากลางที่ทั่วทั้งโลกใช้ในการสื่อสารระหว่างกันในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งทางงานบันเทิงโดยเฉพาะบทเพลงสากลที่เป็นที่นิยมที่ใช้ภาษาอังกฤษก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกรับฟังของคนไทยไม่แพ้เพลงที่ใช้ภาษาไทย อีกทั้งในปัจจุบันวงการเพลงสากลแนวเพลงป๊อป (Pop Music) ได้รับการพัฒนาขึ้นจนเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษมีการผลิตผลงานเพลงต่าง ๆ ออกมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นแนวเพลงที่มีท่วงทำนองที่น่าจดจำ ทำให้ผู้ฟังสามารถร้องตามได้หลังจากฟังได้ไม่กี่ครั้ง สามารถดึงดูดผู้ฟังได้อย่างมาก อีกทั้งมักจะเข้าถึงผู้ฟังที่เป็นคนไทยได้ง่ายกว่าเพลงสากลแนวอื่น ๆ จึงทำให้แนวเพลงนี้ได้รับความนิยมในหมู่วัยรุ่นยุคปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากการติดอันดับในชาร์ตเพลงทุก ๆ สัปดาห์ คณะผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาอุปมาและอุปลักษณ์ ในเพลงภาษาอังกฤษแนวเพลงป๊อป เนื่องจากโวหารภาพพจน์ทั้ง 2 นี้ช่วยเพิ่มสีสันให้กับบทเพลง ซึ่งประโยคที่สื่อออกมาจะไม่ใช้ความหมายโดยตรงที่เราสามารถเข้าใจความหมายได้ทันที ดังนั้นจะช่วยทำให้เราเข้าใจความหมายที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อสารให้ผู้ฟัง อีกทั้งยังเข้าใจ การเปรียบเทียบในเนื้อเพลงภาษาอังกฤษได้มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การใช้อุปมา (Simile) และอุปลักษณ์ (Metaphor) ในเพลงภาษาอังกฤษแนวเพลงป๊อป ช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2010 จนถึงปี ค.ศ. 2020 จำนวนทั้งสิ้น 35 เพลง

ขอบเขตของการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาอุปมา และอุปลักษณ์ในเพลงภาษาอังกฤษแนวเพลงป๊อป ย้อนหลัง 10 ปี คือ ช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2010 จนถึงปี ค.ศ. 2020 จำนวนทั้งสิ้น 35 เพลง ได้แก่

ตารางที่ 1 แสดงชื่อเพลง ศิลปิน ผู้ประพันธ์เพลง และปี ค.ศ.

ที่	ชื่อเพลง	ศิลปิน	ผู้ประพันธ์เพลง	ปี ค.ศ.
1	Howlin' for You	The Black Keys	Dan Auerbach, Patrick Carney	2010
2	Some Nights	Fun	Jeff Bhasker, Nate Ruess, Andrew Dost, Jack Antonoff	2012
3	Take Me to Church	Hozier	Andrew Hozier-Byrne	2013
4	Cherry Wine	Hozier	Andrew Hozier-Byrne	2013
5	Crooked Smile	J.Cole feat. TCL	Jermaine Cole, Meleni Smith	2013
6	Happy	Pharrell Williams	Pharrell Williams	2013
7	Boom Clap	Charlie XCX	Charlotte Aitchison, Fredrik Berger, Patrik Berger, Stefan Gräslund	2014
8	Ex's & Oh's	Elle King	Elle King, Dave Bassett	2014
9	Rude	Magic!	Nasri Atweh, Adam Messinger, Mark Pellizzer, Ben Spivak, Alex Tanas	2014
10	Counting Stars	OneRepublic	Ryan Tedder	2015
11	Fool for Love	Lord Huron	Ben Schneider	2015
12	Colors	Halsey	Ashley Frangipane, Dylan Bauld	2015
13	Gasoline	Halsey	Halsey, Peder Losnegård	2015
14	Sugar	Maroon 5	Mike Posner, Adam Levine, Joshua Coleman, Henry Walter, Lukasz Gottwald, Jacob Kasher Hindlin	2015
15	Love on the Weekend	John Mayer	John Mayer	2016
16	Heathens	Twenty One Pilots	Tyler Joseph	2016
17	Dark Necessities	Red Hot Chili Peppers	Red Hot Chili Peppers, Danger Mouse	2016
18	Chanel	Frank Ocean	Christopher Breau, Jacob Ludwig Olofsson, Rami Dawood, Adam Feeney, Michael Uzowuru, Rakim Mayers (remix only)	2017
19	Paris in the Rain	Lauv	Michael Matosic, Lauv, Michael Pollack	2017
20	Breathe	Lauv	DallasK, Michael Matosic, Lauv	2017
21	Mine	Bazzi	Andrew Bazzi	2017
22	Shape of You	Ed Sheeran	Ed Sheeran, Johnny McDaid, Kandi Burruss, Kevin Briggs,	2017

ที่	ชื่อเพลง	ศิลปิน	ผู้ประพันธ์เพลง	ปี ค.ศ.
			Steve Mac, Tameka Cottle	
23	River	Eminem feat. Ed Sheeran	Marshall Mathers, Ed Sheeran, Emile Haynie	2017
24	Believer	Imagine Dragons	Dan Reynolds, Wayne Sermon, Ben McKee, Daniel Platzman, Robin Fredriksson, Alex da Kid, Mattias Larsson, Justin Tranter	2017
25	Heavy	Linkin Park feat. Kiiara	Chester Bennington, Brad Delson, Mike Shinoda, Justin Tranter, Julia Cavazos	2017
26	Strawberries & Cigarettes	Troye Sivan	Troye Sivan Mellet, Jack Antonoff, Alex Hope	2018
27	Wake Up in the Sky	<i>Bruno Mars</i> , Gucci Mane, <i>Kodak Black</i>	Radric Davis, Peter Hernandez, Bill Kapri, Chance Youngblood, Dwan Avery, Jeff LaCroix	2018
28	Goodbye	David Guetta and Jason Derulo feat. Nicki Minaj and Willy William	David Guetta, Phil Greiss, Willy William, David Saint Fleur, Art Beatz, Curtis Gray, Jean-Michel Sissoko, DJ Paulito, Jazelle Rodriguez, Christopher Tempest, Kinnda, Nicki Minaj, Jason Derulo, Francesco Sartori, Lucio Quarantotto, Frank Peterson	2018
29	Money	Cardi B	Belcalis Almanzar, Anthony White	2018
30	Taki Taki	DJ Snake feat. Selena Gomez, Ozuna, Cardi B	William Grigahcine, Ava Brignol, Jorden Thorpe, Belcalis Almánzar, Vicente Saavedra, Selena Gomez, Juan Vázquez, Juan Carlos Ozuna	2018
31	I Like America & America Likes Me	The 1975	Matthew Healy, George Daniel, Adam Hann, Ross MacDonald	2018
32	Better	Khalid	Mikkel Storleer Eriksen, Tor Erik Hermansen, Ryan Vojtesak, Jamil Chammas, Khalid Robinson	2018
33	Never Not	Lauv	<u>Lauv</u> , <u>Michael Pollack</u>	2018
34	I'm So Tired	Lauv and Troye Sivan	Lauv, Leland, Oscar Görres, Michael Pollack, Troye Sivan	2019
35	Simple	Florida Georgia Line	Tyler Hubbard, Brian Kelley, Michael Hardy, Mark Holman	2019

การทบทวนวรรณกรรม

กรอบทฤษฎีในการวิจัย

โวหารภาพพจน์ เป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายที่ความหมายตรงของมันไม่สามารถสื่อถึงได้ โดยทั่วไปแล้ว โวหารภาพพจน์ถูกใช้เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของข้อความที่ผู้เขียนตั้งใจสื่อไป (Kennedy & Gioia, 2007) ซึ่ง Kennedy & Gioia (2007) ได้แบ่งโวหารภาพพจน์ออกเป็น 9 ประเภท ดังนี้

1. **อุปมา (Simile)** เป็นการเปรียบเทียบสองสิ่งที่ไม่เหมือนกัน แต่มีลักษณะคล้ายคลึงบางประการ โดยใช้คำว่า “like” หรือ “as” เป็นคำแสดงการเปรียบเทียบ เพื่อเน้นให้เห็นความคล้ายคลึงหรือความเข้าใจในลักษณะต่าง ๆ ระหว่างสองสิ่ง โดยมักนำมาใช้เพื่อทำให้การเปรียบเทียบดูน่าสนใจและให้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งของเนื้อหามากยิ่งขึ้น ดังที่ Arifah (2016) ได้ยกตัวอย่าง “Your fingers are like sausages.” ในประโยคนี้เป็นการเปรียบเทียบรูปร่างของนิ้วมือว่าเหมือนกับรูปร่างของไส้กรอก โดยใช้คำว่า “like” หรืออีกตัวอย่าง “Freedom is like religion to us” ในเพลง Glory ของ John Legend ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบเสรีภาพและศาสนาโดยใช้คำว่า “เหมือน” เช่นเดียวกัน

2. **อุปลักษณ์ (Metaphor)** เป็นการเปรียบเทียบสองสิ่งที่ไม่เหมือนกัน โดยกล่าวว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง แม้ว่าในความหมายที่แท้จริงแล้วไม่ใช่ เพื่อให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเห็นความคล้ายคลึงระหว่างสิ่งสองนั้น ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งมากขึ้นต่อความหมายที่ผู้เขียนหรือผู้พูดต้องการสื่อถึง โดยไม่ต้องใช้คำว่า “like” หรือ “as” ดังที่ Fitria (2018) ได้ยกตัวอย่าง “Your fingers are sausages.” ในประโยคนี้เป็นการเปรียบเทียบระหว่างนิ้วมือของคนกับไส้กรอก และมันไม่ได้หมายความว่านิ้วมือของคนนั้นเป็นไส้กรอกจริง ๆ แต่เป็นการแสดงว่านิ้วมือของคนนั้นใหญ่และยาว หรืออีกตัวอย่าง “You’re my kryptonite” ในเพลง One Thing ของ One Direction ซึ่งคลิบไต่ไนท์เป็นแร่ที่สมมติขึ้นซึ่งเป็นอันตรายกับซูเปอร์แมน เป็นการเปรียบเทียบที่ทำให้เห็นว่าคนที่ถูกเปรียบเทียบนั้น ทำให้เขาอ่อนแอได้ แม้ว่าเขาจะแข็งแกร่งมากก็ตาม

3. **บุคคลวัต หรือบุคลาธิษฐาน (Personification)** เป็นการใช้คำเพื่อทำให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตหรือเป็นนามธรรมมีลักษณะคล้ายมนุษย์โดยมอบคุณลักษณะเป็นมนุษย์และความสามารถที่มนุษย์มีให้กับสิ่ง ๆ นั้น อาจให้ความสัมพันธ์กับความรู้สึก อารมณ์ หรือพฤติกรรม เพื่อสร้างความรู้สึกหรือภาพในความคิดของผู้อ่านหรือผู้ฟังได้มากขึ้น ดังที่ Fitria (2018) ได้ยกตัวอย่าง “Summer’s breath,” เป็นการทำให้ฤดูร้อนมีลักษณะความเป็นมนุษย์และมีความสามารถในการหายใจ หรืออีกตัวอย่าง “I’m weaker my words fall and they hit the ground” ในบทเพลง Stole My Heart ของ One Direction ซึ่งคำว่า “words” ทำกริยาอาการ “hit the ground” เหมือนมนุษย์

4. **สมมติภาวะ (Apostrophe)** เป็นการพูดกับสิ่งที่มองไม่เห็น ไม่มีอยู่จริง ไม่ได้ถูกพูดถึงในทั่ว ๆ ไป หรือเป็นความคิดที่เป็นนามธรรม ดังที่ Yaito & Termjai (2021) ได้ยกตัวอย่าง “Home grown alligator, see you later” ในเพลง Shotgun ของ George Ezra ซึ่งเป็นการพูดคุยกับจระเข้ที่เป็นความหมายเชิงสัญลักษณ์แทนประเทศออสเตรเลีย โดยที่จระเข้ในที่นี้หมายถึงประเทศออสเตรเลียที่เคยไปมาแล้ว จึงเป็นการพูดคุยกับสิ่งที่ไม่มีอยู่จริง โดยใช้สัญลักษณ์ของจระเข้เป็นตัวแทน

5. **อติพจน์ (Overstatement / Hyperbole)** เป็นการกล่าวเกินจริง ใช้คำพูดหรือประโยคในลักษณะที่เกินความจริง เพื่อต้องการย้ำความหมายให้ผู้ฟังรู้สึกหนักแน่นจริงจัง เน้นความรุนแรง หรือเพิ่มความสนุกสนาน ซึ่งการใช้อติพจน์นั้นช่วยให้เรื่องราวดูน่าสนใจและมีความเข้มข้นมากขึ้น แม้ว่าคำพูดจะไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ดังที่ Siallagan et al. (2017) ได้ยกตัวอย่าง “I’ve told him a thousand times.” ประโยคนี้ไม่ได้หมายความว่า มีการบอกไปแล้วเป็นจำนวนหนึ่งพันครั้งจริง แต่ถูกใช้เพื่อเพิ่มจำนวนครั้งให้เกินจริง หรืออีกตัวอย่าง “Had me in the palm of your hand”

ในเพลง All You Had to Do Was Stay ของ Taylor Swift ประโยคนี้ไม่ได้หมายความว่า อยู่ในมือของคนอื่นจริง แต่เป็นการพูดเกินความจริงเพื่อเน้นว่าคู่รักควรอยู่กับเธอเสมอและไม่ควรปล่อยเธอไป

6. **อวพจน์ (Understatement)** การใช้คำพูดหรือประโยคในลักษณะที่น้อยกว่าความจริง โดยมักใช้เพื่อลดความรุนแรงของสถานการณ์หรือเหตุการณ์ หรือเพื่อให้เน้นความปกติ ซึ่งบางครั้งอาจจะเป็นการเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ควรจะเกิดขึ้นเป็นเหตุการณ์ร้ายแรงมากกว่านั้น หรือเพื่อสร้างความสนุกสนาน ดังที่ Yaito & Termjai (2021) ได้ยกตัวอย่าง “I wanna start this out and say / I gotta get it off my chest / Got no anger, got no malice / Just a little bit of regret” ในเพลง You Should Be Sad ของ Halsey ในเพลงนี้เป็นกรกล่าวถึงความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับคนรักเก่าที่ทำไม่ดีต่อเธอมาก แม้ว่าเธอยังเศร้าโศกเสียใจจากการเลิกรา แต่เธอก็พูดว่าเป็นแค่ความเสียใจเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งเป็นการพูดเพื่อลดความรุนแรงของความเศร้าโศกของเธอลง

7. **นามนัย (Metonymy)** เป็นการใช้คำหรือวลีที่ไม่ได้แทนสิ่งนั้น ๆ โดยตรง แต่แสดงความหมายแทนสิ่งนั้นผ่านลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งนั้นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกัน อีกทั้งนามนัยเป็นเทคนิคทางภาษาที่ช่วยให้คำพูดหรือข้อความมีความหลากหลายและคล้ายคลึงกับเนื้อหาหลักของเรื่อง การใช้นามนัยช่วยสร้างความเข้าใจและแรงบันดาลใจให้กับผู้อ่านหรือผู้ฟังได้มากขึ้น ดังที่ Harmastuty (2016) ได้ยกตัวอย่าง “the White House,” ใช้ในการอ้างถึงคณะรัฐบาลและประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นอาคารที่เป็นที่พักและทำงานสำคัญของประธานาธิบดีในสหรัฐอเมริกา หรืออีกตัวอย่าง “And the life you had in Dublin now ain't nothing but a dream” ในเพลง Paint the Town Green ของ The Script ใช้คำว่า “Dublin,” ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศไอร์แลนด์ ในการอ้างถึงประเทศไอร์แลนด์

8. **สัมพจน์ (Synecdoche)** เป็นรูปแบบของการใช้คำหรือประโยคที่กล่าวถึงส่วนย่อยหรือส่วนเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อแทนความหมายที่เป็นส่วนเต็มหรือทั้งหมดของสิ่งนั้น มักใช้เพื่อสร้างความเข้าใจที่เชื่อมโยงและความรู้สึกที่เน้นไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนและสิ่งที่ถูกกล่าวถึง อีกทั้งการใช้สัมพจน์ยังช่วยเพิ่มความคมชัดในคำพูดหรือข้อความ และเป็นวิธีหนึ่งในการใช้ภาษาที่เติมเต็มความหมายและความรู้สึกให้กับผู้อ่านหรือผู้ฟัง ดังที่ Listiani (2015) ได้ยกตัวอย่าง “I'm not the kind of girl who should be rudely barging in on a white veil occasion” ในเพลง Speak Now ของ Taylor Swift คำว่า “white veil” หมายถึง ผ้าคลุมหน้าสีขาวที่ใช้ปกปิดหน้าเจ้าสาว คำนี้จึงถูกใช้เพื่ออ้างถึงงานแต่งงาน

9. **ปฏิทรรศน์ (Paradox)** เป็นการใช้คำหรือประโยคที่มีความหมายตรงข้ามหรือขัดแย้งกันมากล่าวเปรียบเทียบ เพื่อให้เกิดความหมายที่ชัดเจน และช่วยเพิ่มความคมชัดให้กับประเด็นที่พูดถึง อีกทั้งการใช้ปฏิทรรศน์เป็นเทคนิคทางภาษาที่สร้าง ความสนใจและความขัดแย้งในการแสดงความคิดหรือประเด็นต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเข้าใจหรือพิจารณาเรื่องราวอย่างลึกซึ้งมากขึ้น ดังที่ Yaito & Termjai (2021) ได้ยกตัวอย่าง “I know you like to be alone but hate being lonely” ในเพลง Lonely ของ Joel Corry ในประโยคนี้ใช้คำหรือแนวคิดที่ขัดแย้งกันเอง กล่าวคือเมื่ออยู่คนเดียวมักจะรู้สึกเหงา ดังนั้นหากต้องการที่จะอยู่คนเดียว ควรยอมรับความเหงาแทนที่จะเกลียดความเหงา หรืออีกตัวอย่างของ Listiani (2015) ดังนี้ “Now I'm standing alone in a crowded room” ในเพลง The Story of Us ของ Taylor Swift ซึ่งประโยคนี้มีใจความที่ขัดแย้งกัน กล่าวคือเธอยืนคนเดียว ซึ่งหมายความว่าไม่มีคนอื่น ๆ แต่อยู่ในห้องที่เต็มไปด้วยผู้คน ซึ่งอาจหมายถึงว่าเธอรู้สึกเหงามากในกลุ่มคน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Harmastuty (2016) ได้ศึกษาเรื่อง "A Study of Figurative Language in The Script's Album No Sound without Silence" มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาและวิเคราะห์ประเภทของโวหารภาพพจน์ที่ปรากฏในเนื้อเพลงจำนวน 11 เพลง ในอัลบั้ม No Sound without Silence ของวง The Script ผลการศึกษาพบประเภทของโวหารภาพพจน์ทั้งหมด 10 ประเภท คือ Metaphor, Simile, Hyperbole, Meiosis, Idiomatic Expressions, Rhetorical Questions, Metonymy, Irony, Sarcasm และ Personification โดยประเภทของโวหารภาพพจน์ที่ใช้มากที่สุด คือ Hyperbole และ Rhetorical Questions ซึ่งการใช้เพลงในการเรียนรู้ภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษนั้นทำให้เสริมความเข้าใจทั้งทางภาษาและโวหารภาพพจน์ได้เป็นอย่างดี

Siallagan, Manurung & Sinaga (2017) ได้ศึกษาเรื่อง "Analysis of Figurative Language and Imagery in Taylor Swift's Songs" มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาประเภทของโวหารภาพพจน์และจินตภาพที่ปรากฏในเนื้อเพลงในอัลบั้ม 1989 ของ Taylor Swift ผลการศึกษาพบประเภทของโวหารภาพพจน์ที่ใช้ในเนื้อเพลงทั้งหมด 8 ประเภท คือ Personification, Metaphor, Hyperbole, Simile, Oxymoron, Allusion, Litotes และ Metonymy และพบประเภทของจินตภาพที่ใช้ในเนื้อเพลงทั้งหมด 6 ประเภท คือ Visual Imagery, Auditory Imagery, Organic Imagery, Kinesthetic Imagery, Tactile Imagery และ Olfactory Imagery โดยประเภทของโวหารภาพพจน์ที่ใช้มากที่สุดคือ Personification และประเภทของจินตภาพที่ใช้มากที่สุดคือ Visual Imagery

Fitria (2018) ได้ศึกษาเรื่อง "Figurative Language Used in One Direction's Album Entitled Up All Night" มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาประเภทของโวหารภาพพจน์และเพื่อต้องการทราบว่โวหารภาพพจน์ประเภทไหนที่พบการใช้มากที่สุด ในเนื้อเพลงจำนวน 13 เพลง ในอัลบั้ม Up All Night ของวง One Direction ผลการศึกษาพบประเภทของโวหารภาพพจน์ทั้งหมด 6 ประเภท คือ Repetition, Parallelism, Personification, Metaphor, Simile และ Hyperbole โดยประเภทของโวหารภาพพจน์ที่ใช้มากที่สุดคือ Repetition

Dewi (2020) ได้ศึกษาเรื่อง "Figurative Language in Maher Zain's Song Lyrics" มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาประเภทของโวหารภาพพจน์และเพื่อต้องการทราบว่โวหารภาพพจน์ประเภทไหนที่พบการใช้มากที่สุด ในเนื้อเพลงของ Maher Zai จำนวน 5 บทเพลง คือ Hold My Hand, For the Rest of My Life, Number One For Me, Open Your Eyes และ Awaken ผลการศึกษาพบประเภทของโวหารภาพพจน์ทั้งหมด 8 ประเภท คือ Simile, Metaphor, Personification, Synecdoche, Paradox, Hyperbole, Understatement และ Irony โดยประเภทของโวหารภาพพจน์ที่ใช้มากที่สุดคือ Hyperbole

สาวิตรี พุกษาชีวะ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษาวิเคราะห์บทเพลงเพื่อชีวิตของวงคาราบาว" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาในด้านการใช้ถ้อยคำ การใช้โวหารภาพพจน์วิถีชีวิตด้านวัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อที่สะท้อนในบทเพลง จากบทเพลงเพื่อชีวิตของวงคาราบาว ตั้งแต่พ.ศ. 2524 จนถึง พ.ศ. 2548 จำนวน 257 เพลง ผลการศึกษาพบว่า มีการใช้ภาษาเน้นการใช้โวหารภาพพจน์ เช่น อุปมา อุปลักษ์ณ์ สัญลักษณ์ นามนัย บุคคลวัต สัทพจน์ และอภิปจน์ เนื้อหาของบทเพลงเพื่อชีวิตของวงคาราบาวมีการใช้คำที่สื่ออารมณ์ของมนุษย์ทุกด้านเพื่อให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ความรู้สึกที่สื่อในบทเพลงเพื่อชีวิต นอกจากนี้ยังสะท้อนวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยทั้ง 3 ด้าน คือด้านวัฒนธรรม ด้านประเพณีและด้านความเชื่อ

สุกัญญา คงสุน (2550) ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษาการใช้สำนวนและคำพจน์ทางวรรณศิลป์ในเพลงไทยลูกทุ่งของชาย เมืองสิงห์" ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามาจากเพลงทั้งหมด 216 เพลง โดยชาย เมืองสิงห์ เป็นผู้ประพันธ์และขับร้อง

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยคือเพื่อศึกษาการใช้สำนวนและการใช้โวหารภาพพจน์ในเพลงไทยลูกทุ่งของชาย เมืองสิงห์ ผลการศึกษาพบว่า มีการใช้สำนวนเก่าในการสื่อความหมายของเพลงเชิงเปรียบเทียบ โดยนำสำนวนที่เป็นสำนวนเก่ามาใช้เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงกับเนื้อหาของเพลง ส่วนผลของการใช้โวหารภาพพจน์ในเพลง พบว่า โวหารภาพพจน์ที่ถูกใช้ในเพลงมีทั้งหมด 13 ประเภท ได้แก่ อุปมา อุปมา นามนัย ปฏิพจน์ ปฏิพจน์ ปฏิภาคพจน์ อาวตพจน์ อติพจน์ อุทาหรณ์ อติพจน์ บุคคลาธิฐาน ปฏิพจน์ ภาพพจน์แบบสมพจน์และภาพพจน์แบบอ้างถึง โดยพบว่าการใช้อุปมาพบมากที่สุดในเพลง ซึ่งใช้เพื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ความรักที่มีต่อผู้หญิง ความผิดหวังในชีวิตคู่ ความล้มเหลวในการทำงานดนตรี เป็นต้น

เกศราพร พรหมนิมิตกุล (2555) ได้ศึกษาเรื่อง “ความงามของภาษาในเพลงลูกทุ่ง โดยศึกษาจากเพลงฮิตติดชาร์ตลูกทุ่งมหานคร ประจำเดือนมีนาคม พ.ศ. 2553” จำนวน 40 เพลง จากการศึกษาพบว่า ภาษาในเพลงลูกทุ่งที่ถูกศึกษามีการใช้คำภาษาถิ่น การใช้คำบ่งสถานที่ การใช้คำเพื่อเกิดอารมณ์ การใช้คำสัมผัส การใช้คำซ้ำ การใช้คำซ้อน การใช้คำภาษาต่างประเทศ การใช้คำตัด และการใช้คำแสดง นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาพพจน์ที่ช่วยสร้างสุนทรีภาพความงามและจินตภาพให้แก่ผู้ฟัง โดยมีการใช้ภาพพจน์ 7 ประเภท คือ อุปมา สัญลักษณ์ บุคคลวัต ปฏิพจน์ อติพจน์ สัทพจน์ และปฏิพจน์ ในด้านการใช้สำนวนพบว่า มีทั้งสำนวนเก่าที่ใช้ต่อเนื่องมานานและมีสำนวนใหม่ที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของผู้ประพันธ์ให้สอดคล้องกับบริบท และในด้านโวหารพบว่า นิยมใช้โวหาร 3 ประเภท คือ บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร และอุปมาโวหาร

สุมาลินี ไชยศรีสุข (2559) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาโวหารภาพพจน์ในบทเพลง : เพลงติดอันดับ 25 ในเว็บไซต์ songlyrics.com” การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการใช้โวหารภาพพจน์ในบทเพลงภาษาอังกฤษที่ติดอันดับ 25 จากเว็บไซต์ songlyrics.com เดือนตุลาคม พ.ศ. 2557 ผลการวิจัย พบว่าในการประพันธ์บทเพลง มีการใช้โวหารภาพพจน์ทั้ง 8 ประเภท ได้แก่ อุปมา อุปมา อติพจน์ บุคคลาธิฐาน อวพจน์ นามนัย สัมพจน์ และสมมุติภาวะ ซึ่งเรียงโวหารภาพพจน์ในบทเพลงที่มีการใช้มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ อติพจน์ อุปมา อุปมา สัมพจน์ สมมุติภาวะ นามนัย บุคคลาธิฐาน และอติพจน์ การใช้โวหารภาพพจน์เหล่านี้ช่วยทำให้บทเพลงน่าสนใจยิ่งขึ้น และผู้ประพันธ์สามารถถ่ายทอดความรู้สึกได้อย่างลึกซึ้ง

วรรต อินทสระ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง “ศิลปะการใช้ภาษาในงานประพันธ์เพลงของยืนยง โอภากุล (ศึกษาเฉพาะกรณีเพลงในกลุ่มนามบุคคล)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การใช้ภาษา การใช้คำและโวหารในเพลง โดยพิจารณาจากแนวความคิด ทศนส่วนตัว จินตนาการ และอารมณ์ของนักประพันธ์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเริ่มจากเอกสารและสัมภาษณ์นักประพันธ์เพลง มีเพลงที่กล่าวถึงนามบุคคลทั้งหมด 20 เพลง ผลการวิจัยพบว่า นักประพันธ์ (ยืนยง โอภากุล) ใช้โวหารต่าง ๆ ในการประพันธ์เพลง จำนวน 11 โวหาร เช่น โวหารเลียนแบบ โวหารถามชวนคิด อุทาหรณ์ บุคคลาธิฐาน คำซ้ำ อุปมา โวหารเปรียบเทียบ โวหารกล่าวเกินจริง นามนัย สมพจน์ และอาวตพจน์

ศรณีย์ สุวรรณประจักษ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “ภาพพจน์และภาพสะท้อนในเพลงของวง Dr.Fuu” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพพจน์และภาพสะท้อนที่ปรากฏในเพลงของวง Dr.Fuu โดยผู้วิจัยเน้นศึกษาเพลงของวง Dr.Fuu ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551-2559 จำนวน 31 เพลง ผลการวิจัยพบว่า ภาพพจน์ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความงามในภาษา และการสร้างจินตภาพให้กับผู้ฟัง แบ่งออกเป็น 8 ประเภท ได้แก่ อุปมา อุปมา นามนัย อติพจน์ บุคคลาธิฐาน สมมุติภาวะ ปฏิพจน์ และสัญลักษณ์ ในส่วนภาพสะท้อนปรากฏภาพสะท้อนด้านความรัก ทั้งผิดหวัง สมอง การรอคอย และความหวังดี นอกจากนี้ยังพบภาพสะท้อนด้านธรรมชาติที่ให้อารมณ์และคติธรรมสอนใจอีกด้วย

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศพบว่า ส่วนมากของงานวิจัยเน้นการศึกษาและวิเคราะห์โหราภาพพจน์ประเภทต่าง ๆ อย่างไรก็ดีตาม มีความแตกต่างในเรื่องของข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ไม่ว่าจะเป็นแนวเพลงหรือศิลปินก็ตาม ความชื่นชอบแนวเพลงและศิลปินอาจขึ้นอยู่กับความนิยมที่เปลี่ยนไปตามยุคและแนวโน้มของวงการดนตรี ซึ่งมีผลต่อการเลือกฟังเพลงและชื่นชอบศิลปินของแต่ละคน ทำให้มีความสนใจที่จะศึกษาข้อมูลที่แตกต่างกันไป

วิธีดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ค้นหาแนวคิดและทฤษฎีจากงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1.1 คำนิยามและลักษณะของแนวเพลงป๊อป

1.2 คำนิยามของอุปมา และอุปลักษณ์

1.3 การใช้อุปมา และอุปลักษณ์ในบทเพลงที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว

2. ศึกษาอุปมา และอุปลักษณ์ ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์บทเพลงภาษาอังกฤษแนวเพลงป๊อป โดยใช้คำนิยามของ Kennedy & Gioia (2007)

3. เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์

3.1 อ่านเนื้อหาในบทเพลงภาษาอังกฤษแนวเพลงป๊อป ย้อนหลัง 10 ปี คือ ช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2010 จนถึงปี ค.ศ. 2020 จำนวนทั้งสิ้น 35 เพลง

3.2 วิเคราะห์ความหมายของอุปมา และอุปลักษณ์ ที่พบตามทฤษฎีที่กำหนด

3.3 รวบรวมอุปมา และอุปลักษณ์ โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

4. นำเสนอผลการวิเคราะห์

4.1 นำเสนอผลการวิเคราะห์แบบพรรณนา

4.2 นำผลการวิเคราะห์มาสรุป อภิปรายผลการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์บทเพลงแนวเพลงป๊อป ช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2010 จนถึงปี ค.ศ. 2020 จำนวนทั้งสิ้น 35 เพลง พบการเปรียบเทียบของโหราภาพพจน์ที่เป็นอุปมา และอุปลักษณ์ ดังนี้

1. อุปมา คือ การเปรียบเทียบสองสิ่งที่ไม่เหมือนกัน แต่มีลักษณะคล้ายคลึงบางประการ โดยใช้คำว่า “like” หรือ “as” เป็นคำแสดงการเปรียบเทียบ เพื่อเน้นให้เห็นความคล้ายคลึงหรือความเข้าใจในลักษณะต่าง ๆ ระหว่างสองสิ่ง โดยมักนำมาใช้เพื่อทำให้การเปรียบเทียบดูน่าสนใจและให้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งของเนื้อหามากยิ่งขึ้น (Kennedy & Gioia, 2007) จำนวนที่พบทั้งสิ้น 29 คำ ซึ่งพบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.4 ตัวอย่างเช่น

Mocking bird

Can't you see?

Little girls

Gotta hold on me like glue

(The Black Keys: Howlin' for You, 2010)

บทเพลงนี้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรักและความปรารถนาในหญิงสาวที่ผู้ประพันธ์ไม่สามารถอธิบายความรู้สึกที่เขามีต่อเธอออกมาได้ด้วยคำพูด คำว่า “like” ที่ถูกใช้ในเนื้อเพลงนี้เป็นการเปรียบเทียบความรู้สึกและความคิดที่เขามีต่อเธอ โดยเปรียบเทียบเหมือนกาวที่ติดเขาไว้กับตัวเธอ นั่นคือเขารู้สึกว่าความปรารถนาและความรักของเขาที่มีต่อเธอไม่สามารถแยกจากกันได้เช่นกาวที่ติดกับตัว

หรือ

You're picture-perfect blue
Sunbathing under the moon
Stars shining as your bones illuminate
First kiss just like a drug
Under your influence

(Charlie XCX: Boom Clap, 2014)

บทเพลงนี้เป็นการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับความรักที่มีดมน แต่เมื่อเธอพบกับชายหนุ่มที่เธอต้องการ เธอก็รู้สึกทึ่ง หัวใจของเธอเริ่มส่องแสงและเติบโตขึ้นเหมือนดวงดาวที่ส่องประกาย ในเนื้อเพลงนี้ผู้ประพันธ์ใช้คำว่า “as” เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเธอและชายหนุ่ม ว่าชายหนุ่มเป็นแสงสว่างที่เข้ามาในชีวิตเธอเหมือนดวงดาวที่ส่องสว่างให้ความหวังและความร่าเริง อีกทั้งยังมีการใช้คำว่า “like” เพื่อเปรียบเทียบในบทเพลงนี้อีกด้วย ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบจุดแรกกับสิ่งเสพติด เพื่อให้เห็นความอบอุ่นและความตื่นเต้นในความสัมพันธ์ระหว่างเธอและชายหนุ่ม การเปรียบเทียบกับสิ่งเสพติดให้เหมือนกับความรักที่เธอรู้สึกอยากได้อย่างมาก ทั้งนี้เพื่อบ่งชี้ถึงความรู้สึกที่หลงใหลและไม่สามารถควบคุมได้ในการเสพติดในความรักและความปรารถนา

หรือ

Stumble down to the parking lot
You got no time for the afterthought
They're like ice cream for an astronaut

(Red Hot Chili Peppers: Dark Necessities, 2016)

บทเพลงนี้เป็นการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับความคิดและความรู้สึกของชายหนุ่มที่ต้องการหยุดทำบางสิ่งที่ไม่ดีในชีวิต แต่ใจกลับยังคิดอยากกลับไปทำสิ่งนั้นอีก เพลงนี้ใช้คำว่า “like” เพื่อเปรียบเทียบสิ่งที่เขาต้องการกลับไปทำกับไอศกรีมของนักบินอวกาศ การใช้คำว่า “like” เพื่อเปรียบเทียบในเนื้อเพลงนี้มีจุดประสงค์ในการเน้นถึงความคล้ายคลึงและการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้สึกและสถานการณ์ที่ผู้ประพันธ์กล่าวถึง การเปรียบเทียบกับไอศกรีมของนักบินอวกาศในที่นี้สื่อถึงสิ่งที่ไม่ให้ประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นจากการกลับไปทำสิ่งที่ไม่ดี ซึ่งการไม่สามารถให้ความรู้สึกใด ๆ ในการทานไอศกรีมก็สะท้อนถึงการล่องลอยระหว่างความพยายามหยุดทำสิ่งที่ไม่ดีและความปรารถนาที่ยังคงอยู่ในใจของชายหนุ่มนั้น

หรือ

'Cause anywhere with you feels right

Anywhere with you feels like

Paris in the rain

Paris in the rain

(Lauv: Paris in the Rain, 2017)

บทเพลงนี้เป็นการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับความรักของคู่หนึ่งที่อยู่ด้วยกันและเปรียบเสมือนว่าเมื่ออยู่ด้วยกัน ความสมดุลและความสุขของชีวิตคู่นี้จะเหมือนกับการเดินเข้ากรุงปารีสในช่วงที่ฝนตก ซึ่งช่วงเวลานั้นถือเป็นช่วงเวลาที่มีความโรแมนติกและเงียบสงบ การใช้คำว่า "like" ในเนื้อเพลงนี้เป็นการเปรียบเทียบสถานการณ์หรือความรู้สึกที่อยู่ในกรุงปารีสในช่วงเวลาที่ฝนตก ซึ่งสะท้อนถึงความโรแมนติกและความอบอุ่นของความรักของคู่หนึ่ง โดยเนื้อเพลงจะมอบความรู้สึกถึงความพิเศษและสวยงามของความรักที่พวกเขามีกันอยู่ที่นี่และในช่วงเวลานั้นเพียงสองคน ซึ่งเป็นการอธิบายความรักและความโรแมนติกในบริบทของกรุงปารีสในฤดูฝนที่เงียบสงบและเรียบง่าย

หรือ

Ain't no need to complicate it

We both know that's overrated

We've been there, it's safe to say it ain't our style

We're just simple like a six string

(Florida Georgia Line: Simple, 2019)

บทเพลงนี้เป็นการเล่าถึงเรื่องราวชีวิตประจำวันธรรมดาและเรียบง่ายของผู้คน โดยผู้ประพันธ์เปรียบเทียบชีวิตเหมือนกับกีตาร์ที่มีสายธรรมดา ๆ ที่มีความเรียบง่ายและไม่ซับซ้อน ซึ่งแน่นอนว่าบางครั้งชีวิตก็เช่นเดียวกัน เรียบง่ายและมีความคล้ายคลึงกับสายกีตาร์ที่เรียงตามตำแหน่งของมัน มีการใช้คำว่า "like" เพื่อเปรียบเทียบในเนื้อเพลงนี้ เป็นการเปรียบเทียบชีวิตกับสายกีตาร์ที่มีความเรียบง่ายและไม่ซับซ้อน เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เนื้อหามีความคล้ายคลึงและเข้าใจง่ายต่อผู้ฟัง

2. อุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบสองสิ่งที่ไม่เหมือนกัน โดยกล่าวว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง แม้ว่าในความหมายที่แท้จริงแล้วไม่ใช่ เพื่อให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเห็นความคล้ายคลึงระหว่างสิ่งสองนั้น ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งมากขึ้นต่อความหมายที่ผู้เขียนหรือผู้พูดต้องการสื่อถึง โดยไม่ต้องใช้คำว่า "like" หรือ "as" (Kennedy & Gioia, 2007) จำนวนที่พบทั้งสิ้น 8 คำ ซึ่งพบรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 21.6 ตัวอย่างเช่น

I know I'm not the center of the universe

But you keep spinning 'round me just the same

I know I'm not the center of the universe

But you keep spinning 'round me just the same

(Linkin Park feat. Kiiara: Heavy, 2017)

บทเพลงนี้เป็นการเล่าถึงความทุกข์ทรมานและสภาวะจิตใจที่ไม่ปกติของชายหนุ่มคนหนึ่งที่ทำให้เขาไม่สามารถรับมือกับปัญหาที่หนักอึ้งที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งการเปรียบเทียบว่าเขาไม่ได้เป็นจุดศูนย์กลางในจักรวาลเป็นวิธีการเปรียบเทียบที่ช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจถึงความทุกข์ทรมานและความยากลำบากของชายหนุ่มคนนั้นที่กำลังเผชิญอยู่ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจถึงความทุกข์ทรมานและความยากลำบากที่เขาพบเจอในชีวิต และช่วยให้เนื้อหามีความรู้สึกและความหมายที่หลากหลายและลึกซึ้งมากขึ้น

หรือ

I'm scared of dying

No gun required, ooh

My skin is fire, it's so desired

(The 1975: I Like America & America Likes Me, 2018)

บทเพลงนี้เป็นการเล่าถึงปัญหาทางสังคมและปัญหาทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเนื้อหาของเพลงเน้นการแสดงความเห็นเกี่ยวกับลัทธิบริโภคนิยม ปัญหาการกราดยิงจำนวนมาก และการควบคุมปืน ผู้ประพันธ์เปรียบเทียบเพื่อสื่อให้เห็นถึงความกลัวที่เกิดขึ้นในสังคม ความกลัวโดนยิงตาย และความกลัวจากสถานการณ์ที่รุนแรงในสังคม เช่น การกราดยิงที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิด ซึ่งการเปรียบเทียบว่า ผิวหนังถูกเป็นไฟอันร้อนแรง เนื่องจากไฟแทนความร้อนและความรู้สึก ซึ่งอาจสื่อถึงความเร่าร้อนและแรงกล้าของเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในสังคม ทำให้ผู้ฟังสัมผัสถึงความกลัว ความตื่นเต้น หรือความร้อนรนจากสถานการณ์ที่พูดถึงในเนื้อเพลง

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การเปรียบเทียบของโวหารภาพพจน์ที่เป็นอุปมา และอุปลักษณ์ ในเพลงภาษาอังกฤษแนวเพลงป๊อป ช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2010 จนถึงปี ค.ศ. 2020 จำนวนทั้งสิ้น 35 เพลง พบประเด็นสำคัญที่ต้องการอภิปรายผลดังนี้

1. มีการใช้อุปมา มากกว่าอุปลักษณ์ ในเพลงภาษาอังกฤษแนวเพลงป๊อป ช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2010 จนถึงปี ค.ศ. 2020 จำนวนทั้งสิ้น 35 เพลง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะแนวเพลงป๊อป (Pop Music) เป็นแนวเพลงที่มีท่วงทำนองที่น่าจดจำ สามารถดึงดูดผู้ฟังได้เป็นอย่างมาก และได้รับความนิยมในหมู่สังคมยุคปัจจุบัน พบการใช้คำเชื่อมทั้งคำว่า “as” และ “like” อาจเป็นเพราะว่าเป็นคำที่ทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้อย่างง่าย สามารถแปลความหมายของคำได้ตรงตัว สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน อีกทั้งการใช้อุปมาก็เป็นการใช้โวหารภาพพจน์ที่มีโครงสร้างเขียนได้ง่ายและการใช้อุปมาเปรียบเทียบก็ ทำให้ผู้ฟังเห็นภาพสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบได้ชัดเจนกว่าการใช้ถ้อยคำธรรมดา ผู้ฟังสามารถตีความในการเปรียบเทียบได้ง่าย ทำให้ผู้ฟังรู้สึกคล้อยตามและเกิดอารมณ์ไปกับเพลงได้ดีกว่าอุปลักษณ์ ซึ่งอุปลักษณ์นั้นจะเป็นการเปรียบเทียบที่ไม่กล่าวโดยตรงเหมือนอุปมา เป็นการใช้อธิบายว่าเป็นนัยให้คนฟังตีความเอาเอง จึงอาจก่อให้เกิดจินตภาพ กระตือรือร้น ความรู้สึกและอารมณ์ได้ยากกว่าอุปมานั่นเอง

2. งานวิจัยนี้ช่วยให้ทราบว่ามีการใช้โวหารภาพพจน์ ไม่ว่าจะเป็นอุปมาหรืออุปลักษณ์ ในเพลงภาษาอังกฤษ ดังนั้น ผู้ที่ฟังเพลงภาษาอังกฤษและผู้ที่ศึกษาภาษาอังกฤษต้องคำนึงถึงโวหารภาพพจน์เหล่านี้ด้วย ทั้งในเรื่องของการใช้และความหมายที่ถ่ายทอดออกมาผ่านการใช้โวหารภาพพจน์ประเภทต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหาและสามารถฟังเพลงได้อย่างมีอรรถรสมากกว่าเดิม

3. จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักประพันธ์ใช้อุปมา มากที่สุด และรองลงมาคือการใช้อุปลักษณ์ ซึ่งผลการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของศรวณีย์ สุวรรณประจักษ์ (2561) ที่ศึกษาภาพพจน์และภาพสะท้อนที่ปรากฏในเพลง ของวง Dr.Fuu ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551-2559 ซึ่งกลวิธีในการประพันธ์เพลงพบว่า มีการใช้โวหารภาพพจน์ 8 ประเภท ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ นามนัย อติพจน์ บุคลาธิษฐาน สมมุติภาวะ ปฏิทรรศน์ และสัญลักษณ์ นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ Harmastuty (2016) Siallagan, Manurung & Sinaga (2017) Fitria (2018) และ Dewi (2020) ที่ศึกษาโวหารภาพพจน์ที่ปรากฏใน เพลงของศิลปิน ต่าง ๆ นั้น พบโวหารภาพพจน์ที่สอดคล้องกับงานวิจัยนี้ โดยทั้งหมดพบการใช้อุปมา และอุปลักษณ์ ใน เพลงของศิลปินต่าง ๆ ทั้ง 4 งานวิจัย และสอดคล้องกับผลการศึกษาของสาวิตรี พุกษาชีวะ (2550) ที่ศึกษาวิเคราะห์การ ใช้คำโวหารภาพพจน์ในบทเพลงเพื่อชีวิตของวงคาราบาวพบว่า เน้นการใช้โวหารภาพพจน์ในการประพันธ์เพลง ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ นามนัย อติพจน์ บุคลาธิษฐาน สมมุติภาวะ ปฏิทรรศน์ และสัญลักษณ์ ซึ่งจะเห็นว่ามีการใช้อุปมา มากที่สุด และรองลงมาคืออุปลักษณ์ เช่นเดียวกันกับงานวิจัยนี้ ดังจะเห็นได้ว่า การใช้อุปมา และอุปลักษณ์ นั้นสามารถ พบได้ในการประพันธ์บทเพลงทุกแนวเพลง อีกทั้งยังเป็นรูปแบบการใช้ภาษาของผู้ประพันธ์ที่มีความสำคัญในการสร้าง ภาพและความรู้สึกที่ลึกซึ้งให้กับผู้ฟังเพลง ซึ่งการใช้ภาษาเพื่อสร้างภาพและความรู้สึกนั้นเป็นทักษะที่สำคัญในการแต่ง เพลง นอกจากนี้ การใช้ภาษาของผู้ประพันธ์ยังสะท้อนถึงเรื่องราวต่าง ๆ ในสังคม เช่น การสื่อสารเรื่องสังคม ความเชื่อ ปรัชญาชีวิต หรือค่านิยม ซึ่งเพลงไม่ได้เป็นเพียงแต่เป็นสื่อกลางทางดนตรีเท่านั้น แต่ยังเป็นช่องทางในการสื่อถึงความคิดเห็น ความรู้สึก และความหมายที่ลึกซึ้งของผู้ประพันธ์และผู้ฟังด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการต่อยอดงานวิจัยในอนาคต ดังนี้

1. ควรศึกษาอุปมาและอุปลักษณ์ในบทเพลงประเภทอื่น ๆ
2. ควรศึกษาโวหารภาพพจน์ประเภทอื่น ๆ เพิ่มเติม
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้โวหารภาพพจน์ประเภทต่าง ๆ ในเพลงไทยและเพลงภาษาอังกฤษ หรือเพลง ภาษาอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- เกศราพร พรหมนิมิตกุล. (2555). ความงามของภาษาในเพลงลูกทุ่ง โดยศึกษาจากเพลงฮิตติดชาร์ตลูกทุ่งมหานคร ประจำเดือนมีนาคม 2553. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 9(2), 83-100.
- ธีระศักดิ์ พรหมดิเรก. (2560). *ความขัดแย้งและความรุนแรงในมิวสิควิดีโอเพลงไทยร่วมสมัย กรณีศึกษา: เพลง ปาน ธนพร แวกประยูร* (การค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ปริญยา วงศ์กำแหงหาญ. (2557). *การสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นวัยรุ่นในเนื้อเพลงไทยสากลค่าย กามิกาเซ่ (Kamikaze)* (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- มารีสา กาสุวรรณ. (2556). *ประสิทธิผลของกิจกรรมเพลงภาษาอังกฤษต่อการเรียนรู้และความคงทนของคำศัพท์ และความสามารถด้านการพูด* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรรตต์ อินทสระ. (2560). ศิลปะการใช้ภาษาในงานประพันธ์เพลงของยืนยง โอภากุล (ศึกษาเฉพาะกรณีเพลงในกลุ่มนาม บุคคล). *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, 13(1), 158-169.
- วัฒนชัย หมั่นย่อง. (2555). การใช้ภาษาภาพพจน์ในมหาเวสสันดรชาดก (กัณฑ์ทศพรกัณฑ์) ฉบับภาษาเขมร. *วารสาร มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 9(1), 43-56.

- ศรวณีย์ สุวรรณประจักษ์. (2561). *ภาพพจน์และภาพสะท้อนในเพลงของวง Dr.Fuu*. รายงานสืบเนื่องในการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561 วันที่ 15 กันยายน 2561. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 148-160.
- สาวิตรี พุกษาชีวะ. (2550). *การศึกษาวิเคราะห์บทเพลงเพื่อชีวิตของวงคาราบาว* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุกัญญา คงสูง. (2550). *การศึกษาเชิงวิเคราะห์สำนวนและโวหารภาพพจน์ในเพลงไทยลูกทุ่งของชาย เมืองสิงห์* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุมาลี ไชยศรีสุข. (2559). การศึกษาโวหารภาพพจน์ในบทเพลง : เพลงติดอันดับ 25 ในเว็บไซต์ songlyrics.com. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 7(2), 325-339.
- อัญชลี ทองेम. (2556). กวีนิพนธ์และบทประพันธ์จาก “นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ”. *วารสารศิลปศาสตร์*, 13(2), 1-26.
- อุมาภรณ์ สังขะมาน. (2555). การปนภาษาอังกฤษในเพลง K-pop. *การประชุมวิชาการ เกาหลีศึกษา ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 222-257.
- Arifah, K. (2016). *Figurative language analysis in five John Legend's songs* (Bachelor's thesis). Malang: Maulana Malik Ibrahim State Islamic University of Malang.
- Baldick, C. (2001). *Concise dictionary of literary terms*. New York: Oxford University Press.
- Dewi, L. A. (2020). *Figurative language in Maher Zain's song lyrics* (Bachelor's thesis). Ponorogo: State Institute for Islamic Studies of Ponorogo.
- Fitria, T. N. (2018). Figurative language used in one direction's album entitled up all night. *ELITE Journal*, 5(1), 69-79.
- Harmastuty, F. N. K. (2016). *A study of figurative language in the script's album no sound without silence* (Bachelor's thesis). Yogyakarta: Sanata Dharma University.
- Kennedy, X. J. & Gioia, D. (2007). *An introduction to poetry* (12th ed.). New York: Pearson.
- Listiani, H. (2015). *An analysis of figurative language found on the song lyric by Taylor Swift's "speak now" album* (Bachelor's thesis). Salatiga: State Institute for Islamic Studies of Salatiga.
- Siallagan, S. R., Manurung, S. & Sinaga, J. B. (2017). Analysis of figurative language and imagery in Taylor Swift's songs. *Journal Anglo-Saxon*, 8(1), 55-67.
- Yaito, K. & Termjai, M. (2021) An analysis of figurative language and imagery in British and American pop songs. *Journal of Human Sciences*, 22(1), 204-226.

ข้อมูลสำหรับผู้ส่งบทความเพื่อตีพิมพ์

การส่งต้นฉบับ

ผู้เขียนส่งต้นฉบับพิมพ์ จำนวน 1 ชุด และอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ พร้อมจดหมายนำส่งที่มีข้อมูลของผู้เขียน ชื่อ-สกุล คุณวุฒิการศึกษา (ชื่อปริญญา) สถาบันที่ศึกษา สถานที่ติดต่อ เบอร์โทรศัพท์ อีเมล กรณีมีผู้เขียนมากกว่า 1 คน ให้ระบุชื่อผู้รับผิดชอบบทความเพื่อติดต่อ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เขียนชื่อแรก ให้ผู้เขียนส่งไฟล์บทความ มาทางอีเมล dokkaewreview@nu.ac.th และส่งบทความต้นฉบับมาตามที่อยู่ส่งถึง บรรณาธิการวารสารดอกแก้วปริทัศน์ งานวิจัยและบริการวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000

เอกสารต้นฉบับ

ใช้กระดาษขนาด A4 ความยาวไม่ควรเกิน 12 หน้า ขนาดกระดาษความกว้าง 21.0 ซม. ความสูง 29.7 ซม. (รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ตั้งค่าน้ำกระดาษโดยเว้นขอบบน 3 ซม. ขอบซ้ายและขวา 2 ซม. และขอบล่าง 2 ซม. บทความที่เขียนด้วยภาษาไทยและภาษาไทยที่มีภาษาอังกฤษผสม ให้ใช้ตัวอักษร "CordiaUPC ขนาด 14" โดยกำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัด 1 ส่วนบทความภาษาอังกฤษ ใช้ตัวอักษร "CordiaUPC ขนาด 14" โดยกำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัด 1 เท่า โดยเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า

รายการ	ลักษณะตัวอักษร	รูปแบบการพิมพ์	ขนาดตัวอักษร
ชื่อบทความ	หนา	กลางหน้ากระดาษ	18
ชื่อผู้แต่ง	หนา	ชิดขวา	14
บทคัดย่อ	หนา	ชิดซ้าย	14
เนื้อหาบทคัดย่อ	ปกติ	-	13
หัวข้อแบ่งตอน	หนา	ชิดซ้าย	14
หัวข้อย่อย	หนา	ใช้หมายเลขกำกับ	14
บทความ	ปกติ	-	14
การเน้นความในบทความ	หนา	-	14
ข้อความในตาราง	ปกติ	-	13
ข้อความอ้างอิง	เอียง	-	14
บรรณานุกรม	หนา	กลางหน้ากระดาษ	14

รูปแบบและภาษา

ผู้เขียนบทความควรใช้รูปแบบการเขียนบทความและสำนวนภาษาเหมาะสมกับลักษณะของบทความทางวิชาการที่เป็นที่ยอมรับทั่วไป มีการตรวจทานต้นฉบับแล้วเป็นอย่างดีทั้งรูปแบบและการสะกด

การอ้างอิง

แหล่งข้อมูลทั้งหมดที่อ้างอิงในบทความต้องปรากฏตามลำดับตัวอักษรในรายการเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ โดยใช้ระบบเดียวกันทั้งเรื่อง คือ APA ผู้เขียนบทความต้องรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด

บทคัดย่อ

ผู้เขียนบทความต้องแนบบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สรุปสาระสำคัญของบทความ โดยแยกหน้าต่างหากไม่รวมอยู่ในบทความ บทคัดย่อไม่ควรเกิน 10 บรรทัด และไม่เกินจำนวน 200 คำ สำหรับบทคัดย่อภาษาไทย สำหรับบทความภาษาอังกฤษ หรือบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษรวมกันไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ สำหรับบทคัดย่อภาษาอังกฤษ **ผู้เขียนต้องตรวจสอบความถูกต้องทางไวยากรณ์และการใช้ภาษาเอง** สำหรับบทความที่เขียนด้วยภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้แนบบทคัดย่อภาษาไทย สำหรับ abstract สามารถใช้ภาษาที่เขียนบทความได้ แต่ผู้เขียนต้องรับผิดชอบความถูกต้องของภาษาเอง

คำสำคัญ

ผู้เขียนต้องกำหนดคำสำคัญทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 3 ถึง 6 คำ สำหรับบทความด้วยโดยเรียงคำสำคัญตามระดับความเกี่ยวข้องกับบทความ

บทความจากวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของการศึกษา ให้ระบุข้อความไว้ที่เชิงอรรถ เช่น

“บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง”

“บทความนี้ปรับปรุงจากวิทยานิพนธ์เรื่อง ...”

“บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา ...”

พร้อมระบุปริญญา สาขาวิชา สถาบัน และปี

ลิขสิทธิ์

บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารดอกแก้วปริทัศน์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ถือเป็นลิขสิทธิ์ของผู้เขียนบทความ ผู้ใดต้องการตีพิมพ์จะตีพิมพ์ต้องได้รับอนุญาตจากผู้เขียนก่อน บทความที่ได้รับการตอบรับเพื่อตีพิมพ์ในวารสารดอกแก้วปริทัศน์ มหาวิทยาลัยนเรศวรแล้ว จะต้องไม่ปรากฏในสิ่งพิมพ์อื่นใดก่อนที่จะปรากฏในวารสารดอกแก้วปริทัศน์ มหาวิทยาลัยนเรศวร กองบรรณาธิการจะส่งลิงค์วารสารที่มีบทความของผู้เขียนตีพิมพ์ให้แก่ผู้เขียน หรือหากผู้เขียนต้องการบทความที่ตีพิมพ์สามารถดาวน์โหลด หรือส่งพิมพ์ได้ที่เว็บไซต์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

การนำบทความลงตีพิมพ์

กองบรรณาธิการวารสารดอกแก้วปริทัศน์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จะแจ้งให้ผู้เขียนทราบเมื่อได้รับบทความที่ผู้เขียนส่งให้แล้ว และจะแจ้งผลการพิจารณาบทความให้ผู้เขียนทราบอีกครั้ง โดยบทความที่ได้รับการตีพิมพ์จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของบรรณาธิการและกองบรรณาธิการ และผู้เขียนสามารถตรวจสอบสถานะของบทความได้ที่เว็บไซต์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อย่างไรก็ดี บทความที่แก้ไขต้นฉบับเสร็จเรียบร้อยแล้วอาจได้รับการพิจารณาลงตีพิมพ์ก่อน <http://www.human.nu.ac.th/jhnuDK/>

ส่วนประกอบของบทความ

บทความปริทรรศน์ หรือบทวิจารณ์ ผู้เขียนสามารถกำหนดหัวข้อตามความเหมาะสม ส่วนบทความวิจัย กำหนดหัวข้อหลักโดย **ไม่ต้องใส่ตัวเลข** ดังนี้

1. บทนำ (Introduction) ประกอบด้วย ที่มาของปัญหาการวิจัย จุดประสงค์และ/หรือคำถามวิจัย
2. ทฤษฎี และ/หรือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Theoretical framework and/or Related literatures) ประกอบด้วย ทฤษฎีที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยปัจจุบัน

3. **วิธีการวิจัย (Method)** ประกอบด้วย ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/ผู้ร่วมในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยหรือเก็บข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์และ/หรือสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
4. **ผลการวิจัย (Findings)** การทำวิจัยเป็นไปตามจุดประสงค์หรือคำถามวิจัยที่ตั้งไว้
5. **การอภิปรายผล (Discussion)** ประกอบด้วย ศึกษาอะไร ผลที่ได้รับเป็นอย่าง ผลการวิจัยที่ค้นพบ เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับใคร
6. **บทสรุปงานวิจัย (Conclusion)** รวมการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

หมายเหตุ สำหรับหัวข้อ 4 และ 5 เป็น “ผลการวิจัยและการอภิปรายผล” (Findings and Discussion) หรือรวม 5 และ 6 เป็น “การอภิปรายผลและบทสรุป” (Discussion and Conclusion) ก็ได้

ในแต่ละหัวข้อหลักอาจมีการแบ่งเป็นหัวข้อย่อย ๆ ก็ได้ แต่หัวข้อย่อยต้องมีระดับหัวข้อ (levels of heading) ไม่ตรงกับหัวข้อหลัก

ตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย ← หัวข้อหลัก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ← หัวข้อย่อย

.....
.....
.....

เครื่องมือ

.....
.....
.....

วิธีการเก็บข้อมูล

.....
.....
.....

ผลการวิจัย ← หัวข้อหลัก

ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิง (Reference Examples)

1. วารสารทางวิชาการ (Journal articles)

ผู้แต่ง1, & ผู้แต่ง2. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อวารสาร**, เลขของปีที่(เลขของฉบับที่). เลขหน้า.

กาญจนา วิชญาปกรณ์. (2549). ระเด่นลันได: ประติษฐการแห่งอารมณ์ขันของวรรณกรรมล้อ. **วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 3(2), 15 – 26.

Williams, J., & Severino, C. (2004). The writing center and second language writers. *Journal of Second Language Writing*, 13(3), 165-172.

2. หนังสือ (Books)

ผู้แต่ง1, & ผู้แต่ง2. (ปีพิมพ์). **ชื่อเรื่อง** (พิมพ์ครั้งที่). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ชาย โพธิ์สิตา. (2549). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.

Cone, J. D., & Foster, S. L. (1993). *Dissertations and theses from start to finish: Psychology and related fields* (3rd ed.). Washington, DC: American Psychological Association.

กรณีหนังสือแปล (Translated books)

ชื่อผู้แต่งต้นฉบับ. (ปีพิมพ์). **ชื่อเรื่องที่แปล** [ชื่อต้นฉบับ] (ชื่อผู้แปล, ผู้แปล) (พิมพ์ครั้งที่). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. หรือ พ.ศ.).

ฮารูกิ มูราคามิ. (2564). **ด้วยรัก ความตาย และหัวใจสลาย Norwegian Wood** [Noruwei no Mori] (นพดล เวชสวัสดิ์, ผู้แปล) (พิมพ์ครั้งที่ 8). ปทุมธานี: กามะหยี่. (ต้นฉบับพิมพ์ปี พ.ศ. 2543).

Murakami, H. (2000). *Norwegian Wood* [Noruwei no Mori] (J. Rubin, Trans.). New York: Vintage International. (Original work published 1987).

กรณีหนังสือไม่ปรากฏปีพิมพ์ สถานที่พิมพ์ และสำนักพิมพ์ (Book with missing information)

(ม.ป.ป.) หรือ (n.d.) แทน ไม่ปรากฏปีพิมพ์ (no date)

ม.ป.ท. หรือ N.P. แทน ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ (no place of publication)

ม.ป.พ. หรือ n.p. แทน ไม่ปรากฏสำนักพิมพ์ (no publisher)

3. บทความหรือบทในหนังสือรวมเล่มที่มีบรรณาธิการ (Chapter in an edited book)

ผู้แต่งบทความหรือบท. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความหรือบท. ใน หรือ In ชื่อบรรณาธิการ (บ.ก. หรือ Ed. หรือ Eds.), **ชื่อหนังสือ** (น. หรือ p. หรือ pp. เลขหน้า). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

Barnlund, D. C. (1997). Communication in a global village. In L. A. Samovar, & R. E. Porter (Eds.), *Intercultural communication: A reader* (pp. 27-36). Belmont, CA: Wadsworth.

4. เอกสารการประชุมวิชาการ (Meeting, Symposia)

ผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความหรือชื่อเรื่อง. ใน หรือ In ชื่อบรรณาธิการ (บ.ก. หรือ Ed. หรือ Eds.), **ชื่อการประชุม** (น. หรือ p. หรือ pp. เลขหน้า). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

อุทัย ดุลยเกษม. (2532). การนำรูปแบบการเรียนรู้ด้านโครงงานวิทยาศาสตร์ไปพัฒนาครูที่ปรึกษาโครงงานในโรงเรียนระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา. ใน **การประชุมวิชาการสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 2** (น. 12-33). กาลสินธุ์: สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย. สืบค้น 29 กรกฎาคม 2549, จาก <http://www.thaiedresearch.org/article/info2.php?id=73>

Finch, A. E. (2004). Action research: empowering the Teachers-ESL article. In J. Kim (Ed.), *The 4th International Academic Research Conference in Business Social Science and Humanities* (pp. 85-100). Seoul, Republic of Korea: ROEES. Retrieved May 1, 2009 from <http://www.eslteachersboard.com/cgi-bin/articles/index.pl?noframes; read=950>

5. วิทยานิพนธ์และปริญญาานิพนธ์ (Dissertations and Theses)

ผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). **ชื่อเรื่อง** (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือ Doctoral dissertation หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต หรือ Master's thesis). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ปาริชาติ กัณหาทรัพย์. (2545). **การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทสตรีในเรื่องสั้นพม่า** (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). พิษณุโลก: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Nuchsong, S. (1997). *A Study of Learning Strategies of English Writing of Students at the United Rajabhat Institute of Buddha Chinnaraj* (Master's thesis). Phitsanulok: Faculty of Humanities, Naresuan University.

6. บทความจากนิตยสาร

ผู้แต่ง. (ปีพิมพ์, เดือน). ชื่อบทความ. **ชื่อนิตยสาร**, เลขของปีที่(เลขของฉบับที่). เลขหน้า.

สมหมาย ปาริชาติ. (2552, พฤษภาคม). ปฏิรูปการศึกษา ... มุมมองจาก อมเรศ ศิลปิน. **มติชนสุดสัปดาห์**, 29(1502), 34.

7. บทความจากหนังสือพิมพ์

ผู้แต่ง. (ปีพิมพ์, วัน เดือน). ชื่อบทความ. **ชื่อนิตยสาร**, น. หรือ p. หรือ pp. เลขหน้า.

ประสาร มฤคพิทักษ์. (2552, 1 มิถุนายน). ประดองวิถี. **มติชนรายวัน**, น. 6.

กรณีบทความจากหนังสือพิมพ์ที่ไม่มีชื่อผู้แต่ง ให้ขึ้นต้นด้วยชื่อบทความ

ประดองวิถี. (2552, 1 มิถุนายน). **มติชนรายวัน**, น. 6.

การอ้างอิงที่สืบค้นทางออนไลน์ ให้ระบุวันที่สืบค้น และ URL ดังนี้

สืบค้น 1 มิถุนายน 2555, จาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhnu>

การอ้างอิงในเนื้อความ (In-text citation) ใช้ระบบนามปี เช่น

- ชาย โพธิ์สีตา (2549)
- Williams & Severino (2004)
- ปาริชาติ กัณหาทรัพย์ (2545, หน้า 69)
- Barnlund (1997, p. 29)

วารสารดอกแก้วปริทัศน์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Dokkaew Paritat: Journal of Humanities, Naresuan University

ฉบับพิเศษ พ.ศ. 2567

ISSN 2773-8809 (Online)